Agatha Christie

Agatha Christie

Cei patru mari

CUPRINS:

Capitolul I. Vizitatorul neaşteptat
Capitolul II. Omul de la azil
Capitolul III. Aflăm multe despre Li Chang Yen
Capitolul IV. Importanţa unei pulpe de oaie
Capitolul V. Dispariţia unui savant
Capitolul VI. Femeia de pe scară
Capitolul VII. Hoţii de radiu
Capitolul VIII. În casa duşmanului
Capitolul IX. Misterul iasomiei galbene
Capitolul X. Investigăm la Croftlands
Capitolul XI. O problemă de şah
Capitolul XII. Cursa cu momeală
Capitolul XIII. Şoarecele se strecoară
Capitolul XIV. Blonda oxigenată
Capitolul XV. Teribila catastrofă
Capitolul XVI. Agonia chinezului
Capitolul XVII. „Distrugătorul” mai învinge o dată
Capitolul XVIII. Labirintul stâncilor

Capitolul I.
Vizitatorul neaşteptat

Am întâlnit oameni cărora le place traversarea Canalului Mânecii; oameni care stau tolăniţi în şezlongurile lor aşteptând liniştiţi momentul debarcării şi al strângerii, fără grabă a bagajelor, după care coboară. Personal, nu reuşesc să mă port aşa. De îndată ce pun piciorul pe vapor, timpul mi se pare prea scurt ca să întreprind ceva. Îmi transport valizele dintr-un loc într-altul şi, dacă mă duc să iau masa,

înghit mâncarea cu frică să nu ajungem la ţărm tocmai în timp ce mă aflu jos în sala de mese.

În dimineaţa aceea luminoasă de iulie, stând lângă balustradă, cu privirea fixată asupra albelor faleze de la Dover, ce se apropiau, mă miram văzând pasagerii rămânând flegmatici în fotoliu, fără măcar să ridice ochii spre ţara lor natală. Cazul lor era, poate, diferit de al meu. Mulţi se reîntorceau, probabil, dintr-un weekend la Paris şi nu ca mine dintr-o lungă şedere de un an şi jumătate într-o fermă în Argentina. Izbutisem în afaceri şi gustaserăm, acolo, soţia mea şi cu mine, viaţa liberă şi uşoară a Americii de Sud. Anglia îmi va fi, oare, tot atât de binevoitoare? Simţeam un nod în gât, văzând-o apropiindu-se puţin câte puţin.

Debarcasem cu două zile înainte în Franţa, unde îmi pusesem la punct nişte afaceri, şi eram acum en route spre Londra. Îmi propuneam să rămân acolo câteva luni, timpul necesar să revăd vechii mei prieteni şi, în special, pe unul dintre ei, un omuleţ cu capul în formă de ou şi cu ochi verzi: Hercule Poirot. Voiam să-l iau prin surprindere. În ultima mea scrisoare, nu suflasem nici o vorbă de întoarcerea mea – voiaj, asupra căruia mă hotărâsem precipitat, ca urmare a unor complicaţii intervenite în afaceri, este adevărat – şi mă bucuram anticipat de plăcerea şi stupefacţia pe care i le vor provoca sosirea mea.

Fără îndoială îl voi găsi pe Poirot acasă. Trecuse timpul în care ocupaţiile lui îl obligau să alerge de la un capăt la celălalt al Angliei. Reputaţia lui devenise mondială şi nu mai admitea ca o afacere să-i absoarbă tot timpul. Nu mai intervenea decât ca „detectiv-consultant”, asemenea unui doctor celebru din Harley Street. Ironizase întotdeauna imaginea populară a copoiului, care recurge la cele mai extraordinare deghizări ca să depisteze criminalii şi care se opreşte la fiecare urmă de pas, pentru a o măsura.

— Nu, dragul meu Hastings, îmi spunea el, să lăsăm acest gen lui Giraud şi amicilor săi!1 Hercule Poirot are alte

metode! Creierul înainte de toate, inteligenţa, spiritul, micile celule cenuşii! Confortabil instalaţi în fotoliile noastre vedem ceea ce scapă altora şi nu e nevoie să sărim la concluzii ca bunul nostru prieten, inspectorul Japp.

Nu, mai mult ca sigur că aveam să-l găsesc acasă.

Ajuns la Londra, depusei bagajele la hotel şi mă dusei direct la simpatica sa locuinţă. Ce de amintiri vii îmi redeştepta! Abia am spus bună ziua bătrânei proprietărese şi mă precipitai pe scară, urcând câte două trepte deodată, pentru a ciocăni la uşa lui Poirot.

— Intră! Îmi strigă o voce familiară.

Deschisei uşa. În faţa mea era Poirot. Ţinea o valiză mică pe care o scăpă când mă văzu.

— Prietenul meu Hastings! Exclamă el. Dragul meu Hastings!

Se repezi spre mine şi mă îmbrăţişă frăţeşte. Urmă o conversaţie incoerentă, greu de reprodus. Alte exclamaţii, frânturi de fraze, întrebări avide, răspunsuri incomplete, mesaje de la soţia mea, explicaţii despre călătoria mea – toate amestecate.

— Cred că fostul meu apartament este ocupat? Întrebai în sfârşit, când ne calmarăm. Mi-ar fi plăcut să locuiesc din nou cu tine!

Fizionomia lui Poirot se schimbă brusc.

— Mon dieu! Dar ce chance épouvantable. Priveşte în jurul tău, prietene.

Pentru prima oară, văzui ceea ce mă înconjura: de perete era sprijinit un geamantan imens bombat, cu un design preistoric şi o serie de valize, aranjate minuţios, de la mare la cea mai mică.

— Pleci?

— Da.

— Unde?

— În America de Sud.

— Cum?

— O farsă năstruşnică, nu-i aşa? Sunt pe punctul să plec la Buenos Aires. În fiecare zi îmi ziceam: Nu trebuie să-i vorbesc despre asta lui Hastings în scrisorile mele. Ce surpriză pentru el când mă va vedea!

— Dar când pleci?

Poirot îşi privi ceasul.

— Peste o oră.

— Şi eu care te-am auzit totdeauna spunând că nimic nu te-ar convinge să întreprinzi o traversare lungă cu vaporul.

Poirot închise ochii şi se cutremură.

— Nu-mi mai vorbi. Doctorul meu m-a asigurat că nu se moare din asta. Cred că pot încerca o dată, mă înţelegi… N-am… N-am… Să mă mai întorc.

Îmi oferi un scaun şi continuă:

— Uite, vreau să-ţi explic cum am ajuns la asta. Cunoşti omul cel mai bogat din lume? Mai bogat chiar decât Rockefeller? Este Abe Ryland.

— Regele săpunului din S. U. A.?

— Exact. Mi s-a prezentat unul din secretarii lui. Acum are o încurcătură serioasă cu o societate mare. Mi-a propus să vin la faţa locului pentru anchetă. Am refuzat, declarând că, dacă faptele mi-ar fi expuse limpede, aş putea să-i ofer părerea mea de expert. Dar nu! Domnul a insistat că datele nu pot să-mi fie comunicate decât la faţa locului! Normal, afacerea s-ar fi putut opri aici. Să-i dictezi lui Hercule Poirot e pură impertinenţă. Dar, dragul meu Hastings, el a terminat prin a-mi oferi o sumă atât de uriaşă încât, pentru prima oară în viaţă, m-am lăsat tentat de bani. Este o avere! Şi apoi mai are şi o altă atracţie – tu, prietene. În ultimul an şi jumătate, am fost un bătrân singur.

M-am gândit. De ce nu? Am început să mă plictisesc de rezolvarea unor nesfârşite probleme prosteşti. Faima de care mă bucur e suficientă. Să încasez banii şi să mă stabilesc undeva lângă vechiul meu prieten.

M-am simţit emoţionat de gestul lui Poirot.

Aşa că am acceptat şi, într-o oră, trebuia să iau transatlanticul. Iată una din micile ironii ale vieţii! Îţi mărturisesc, Hastings, că, dacă suma n-ar fi fost atât de tentantă, aş fi ezitat, mai ales că, de curând, am întreprins, pe cont propriu, o mică anchetă. Spune-mi, ce se înţelege, în mod obişnuit, prin expresia „Cei patru mari?”

— Cred că îşi are originea în Conferinţa de la Versailles… Şi apoi, mai sunt „Cei patru mari” din lumea filmului şi indivizi de speţă proastă.

— Nu, zise încet Hercule Poirot. Vorbesc de un cvartet diferit, peste care am dat – criminal… De o bandă de criminali internaţionali, sau – cred – ceva analog; numai că…

— Fii mai explicit, dragă maestre!

— Cred că este vorba de o afacere de mare amploare. Este o idee a mea şi nimic în plus. Dar, acum, trebuie să-mi termin pregătirile. Timpul trece.

— Nu pleca, insistai. Anulează-ţi biletul şi vei merge mai târziu cu mine.

Poirot îmi adresă o privire plină de reproş.

— Deci nu m-ai înţeles! Mi-am dat cuvântul. Cuvântul de onoare al lui Hercule Poirot. Nimic, doar o chestiune de viaţă sau de moarte, m-ar putea reţine acum.

— Ceea ce n-are cum să se întâmple, am murmurat dezamăgit. Doar dacă în ceasul al unsprezecelea uşa s-ar deschide şi ar apărea „vizitatorul neaşteptat”.

Râsei de vechea zicală şi rămăserăm o clipă tăcuţi… Când, deodată, un zgomot straniu în odaia vecină ne făcu să tresărim.

— Ce-i acolo? Întrebai.

— Pe cuvântul meu, replică Poirot, s-ar zice că, în dormitorul meu este „vizitatorul neaşteptat” despre care vorbeai.

— Dar cum a intrat pentru că nu se poate ajunge acolo decât trecând prin odaia asta?

— Ai o memorie excelentă, Hastings. Acum, să trecem la deducţii…

— Desigur, fereastra! Dar atunci este un spărgător? A trebuit să facă o ascensiune grea… Cred că e aproape imposibil.

Mă ridicasem şi înaintam spre uşă când, din interior, am auzit pe cineva atingând clanţa. Mă oprii.

Uşa se deschise încet şi apăru un om. Era plin de praf şi de noroi, din cap până în picioare; slab şi înfometat. O clipă păru că ne priveşte fix, apoi se clătină şi se prăbuşi. Poirot se precipită spre el, strigându-mi:

— Repede, coniac!

Turnai, grăbit, nişte coniac într-un pahar. Poirot reuşi să-l facă să înghită puţin şi îl transportarăm pe canapea. După câteva minute, omul redeschise ochii şi-i roti în jurul lui cu o privire inconştientă.

— Ce doriţi, monsieur? Îl întrebă Poirot.

Individul mişcă buzele şi zise, mecanic, cu o voce stranie:

— Domnul Hercule Poirot, Farraway Street 14.

— Eu sunt.

Necunoscutul nu păru să înţeleagă şi repetă exact pe acelaşi ton:

— Domnul Hercule Poirot, Farraway Street 14.

Poirot îi puse mai multe întrebări. Uneori, omul nu răspundea nimic, alte ori repeta aceeaşi frază. Poirot îmi făcu semn să telefonez.

— Spune-i doctorului Ridgeway să vină aici.

Din fericire, doctorul era acasă şi cum locuinţa lui era după colţ, veni repede.

— Ce s-a întâmplat?

Poirot îi furnizã o explicaţie scurtă şi doctorul examină pe straniul nostru vizitator, care părea că ignoră complet prezenţa lui şi pe a noastră.

— Hmm! Zise doctorul Ridgeway, când îşi termină consultaţia, este un caz curios.

— Febră cerebrală? Întrebai.

Dar doctorul răspunse imediat cu dispreţ:

— Febră cerebrală! Nu există febră cerebrală. Este o invenţie de romancier! Nu; acest om trebuie să fi suferit un anume şoc. A venit aici sub imperiul unei idei fixe – să-l găsească pe domnul Hercule Poirot, Farraway Street 14 – şi a repetat aceste cuvinte maşinal, fără să ştie ce înseamnă.

— Afazie? Am sugerat nerăbdător.

Doctorul nu respinse ideea cu aceeaşi violenţă ca pe cea precedentă. Nu răspunse, dar întinse bolnavului o foaie de hârtie şi un creion.

— Să vedem ce va face, zise el.

La început omul nu făcu nimic, apoi, ieşind din letargia lui, începu să scrie febril. În curând, cu aceeaşi spontaneitate se opri şi lăsă să-i cadă creionul şi hârtia.

Doctorul strânse totul şi clătină din cap.

— Nimic precis în asta, numai cifra „4”, scrisă de vreo duzină de ori şi din ce în ce mai mare. Cred că vrea să scrie: Farraway Street 14. Este un caz foarte interesant. Puteţi să-l ţineţi aici până după-masă? Acum trebuie să mă duc la spital, dar voi reveni să fac toate aranjamentele necesare pentru el. Este un caz prea curios ca să nu fie urmărit.

Îl anunţai de plecarea lui Poirot şi de intenţia mea de a-l întovărăşi până la Southampton.

— Lăsaţi-l aici, căci nu i se va întâmpla nimic. Este total epuizat şi va dormi, probabil vreo opt ore. Vreau să-i spun câteva cuvinte bunei şi simpaticei proprietărese, ca să-l supravegheze puţin.

Doctorul Ridgeway plecă cu obişnuita-i viteză. Poirot se grăbi să-şi termine împachetarea valizelor, cu ochii la pendulă.

— De necrezut cât de repede trece timpul! Cred că nu-mi poţi reproşa că te las fără treabă, Hastings! Iată o problemă senzaţională de rezolvat: „Necunoscutul”. De unde vine? Cine este? Ah, sapristi, aş da doi ani din viaţa mea ca pachebotul să nu plece decât mâine în loc de astăzi. E o afacere curioasă… Foarte interesantă. Dar trebuie timp,

mult timp. Zile, poate chiar luni – până ca el să fie în stare să ne spună de ce anume a venit să ne mărturisească.

— Voi face tot ce-mi va sta în putere, Poirot. Poţi să fii sigur de asta. Mă voi strădui să fiu un demn suplinitor.

— Da, da…

Replica lui îmi păru lipsită de entuziasm. Apucai foaia de hârtie şi spusei distrat:

— Dacă aş vrea să scriu un reportaj, aş utiliza ca punct de plecare, ultima ta preocupare şi l-aş intitula „Misterul celor patru mari”.

În timp ce vorbeam, bătui cu degetele pe cifrele de pe hârtie.

Abia pronunţai aceste cuvinte că bolnavul nostru ieşi subit din letargia lui şi, ridicându-se, pronunţă de o manieră limpede şi inteligibilă:

— Li Chang Yen.

Avea aerul unui om care s-a trezit din somn. Poirot îmi făcu semn să nu spun nimic. Necunoscutul continuă să vorbească, cu o voce uimitor de precisă, cu intonaţii mecanice, ca şi cum ar fi citat un text învăţat pe dinafară:

— Li Chang Yen poate fi considerat drept creierul „Celor patru mari”. El este forţa motrică, şeful intelectual. De aceea l-am botezat „Numărul 1”. „Numărul 2” este rar desemnat prin numele lui adevărat. Este reprezentat printr-un S, barat cu două linii, semnul dolarului, sau prin două linii şi o stea. După toate aparenţele, este un american, care personifică puterea banului. „Numărul 3” este o femeie. O franţuzoaică.

Poate o sirenă de demi-monde, dar nimic nu se ştie precis. Poate o stea a înaltei societăţi? „Numărul 4”.

Vocea îi ezită. Se opri. Poirot se aplecă spre necunoscut, privindu-l ţintă în ochi.

— Ei bine, „Numărul 4”?

O atmosferă încordată ne apăsa. Faţa bolnavului era îngrozitor de convulsionată. Gâfâind, Poirot şi cu mine, aşteptam.

— Este „Distrugătorul”, exclamă bietul om, într-un ultim efort: Apoi leşină.

— Mon dieu! Suspină Poirot. Aveam deci dreptate!

— Crezi că…

Mă întrerupse.

— Transportă-l în patul meu, în dormitor. Nu mai am nici un minut de pierdut, dacă vreau să ajung la timp la trenul meu. Nu că aş ţine să-l prind. Dimpotrivă, l-aş pierde bucuros! Dar mi-am dat cuvântul. Repede, Hastings!

Lăsându-l pe misteriosul nostru oaspete în grija doamnei Pearson, plecarăm tocmai la timp să prindem trenul în ultima clipă. Poirot era când tăcut, când vorbăreţ. Câteodată pierdut în visare, privea ţintă fereastra, fără să pară să audă vreun cuvânt din ceea ce-i spuneam. Apoi, brusc se animă, se înfierbântă, copleşindu-mă cu un val de recomandări, de ordine date în stil telegrafic.

După Woking, avu o perioadă mai îndelungată de calm. Trenul, normal, nu se mai oprea înainte de Southampton, dar tocmai acum, un semnal neaşteptat îl obligă să oprească.

— Ah! Sacré mille tonnerres! Exclamă Poirot deodată, cât am fost de stupid! Acum înţeleg! Îngerii noştri păzitori au oprit trenul! Repede, Hastings, coborâm!

Într-o clipă, deschise uşa vagonului şi sări pe linie.

— Aruncă valizele şi sări şi tu!

Îl ascultai tocmai la timp, căci abia coborâsem şi trenul porni din nou.

— Şi acum, Poirot, îl întrebai exasperat, poate îmi vei explica despre ce este vorba?

— Că am înţeles, prietene.

— Asta nu este o lămurire!

— Ar trebui să fie, spuse Poirot, dar mă tem… Tare mă tem că nu e. Dacă mi-ai putea duce aceste două valize, cred că m-aş descurca cu restul.

Capitolul II.

Omul de la azil

Din fericire, trenul se oprise în apropierea unei gări. După câţiva paşi, găsirăm un garaj, de unde puturăm să închiriem o maşină şi, o jumătate de oră mai târziu, călătoream rapid spre Londra. Abia atunci acceptă Poirot să-mi satisfacă curiozitatea.

— Nu înţelegi? Ei bine, înainte eram ca tine. Dar acum văd limpede: Pur şi simplu, au vrut să se debaraseze de mine.

— Ce?

— Da. Au lucrat foarte inteligent. Procedeul era de o şiretenie remarcabilă şi locul unde trebuia să mă duc a fost ales mai mult decât judicios. Se temeau de mine.

— Cine?

— Cei patru mari”! Aceste patru genii unite să lucreze în afara legii: chinezul, americanul, franţuzoaica şi… Celălalt… Să-l rugăm pe Dumnezeu să ne întoarcem la timp, Hastings!

— Crezi că vizitatorul necunoscut este în pericol?

— Sunt convins de asta!

Fără să-i dăm explicaţii doamnei Pearson, stupefiată de întoarcerea noastră, o întrebarăm ce se întâmplase în lipsa noastră. Nimic neliniştitor. Nu se prezentase nimeni şi bolnavul nu se mişcase.

Ajunserăm în apartamentul nostru cu un suspin de uşurare. Poirot intră primul în dormitor. Mă chemă şi vocea îi răsună, straniu de emoţionată.

— Hastings! Omul este mort.

Mă repezii spre el. Necunoscutul era întins pe pat, aşa cum îl lăsasem, dar murise şi încă de ceva timp. Alergai să caut alt doctor decât pe Ridgeway. Acesta, o ştiam, nu se întorsese încă acasă. Găsii aproape imediat unul şi binevoi să mă întovărăşească.

— Bietul om, este mort! Zise doctorul. Arată a vagabond, nu?

— Din ce cauză crezi că a murit, doctore?

— Greu de spus. Un fel de sincopă. Sunt şi semne de asfixiere. Aveţi gaz deschis pe aici?

— Nu, numai electricitate, nimic altceva.

— Şi apoi ambele ferestre sunt deschise. Cred că este mort de vreo două ore. Puteţi anunţa decesul.

Doctorul plecă şi Poirot dădu câteva telefoane necesare. Spre marea mea uimire, termină prin a-i telefona vechiului nostru prieten, inspectorul Japp, rugându-l să treacă să ne vadă.

Abia terminase Poirot de vorbit, că intră doamna Pearson, cu ochii cât cepele, spunând:

— Jos este un om din partea ospiciului de nebuni din Hanwell. Pot să-l aduc sus?

A fost de acord şi ni se prezentă un individ înalt şi puternic, îmbrăcat cu o uniformă reglementară.

— Bună dimineaţa, domnilor, zise el cu un ton jovial. Am toate motivele să cred că una din „păsările” mele este aici. A evadat ieri seară.

— Era aici, răspunse Poirot calm.

— A plecat din nou? Exclamă gardianul, oarecum îngrijorat.

— A murit.

Omul păru mai degrabă că se însenineză.

— Adevărat?! Bietul de el! Dar e mai bine pentru toţi.

— Era periculos?

— Criminal?

— Nu, destul de calm. Suferea rău de tot de mania persecuţiei. Nu vorbea decât de societăţi secrete chinezeşti, care l-au internat. Toţi sunt la fel.

— De cât timp era internat? Întrebă Poirot.

— De aproape doi ani.

— Aha, exclamă Poirot fără să renunţe la calmul său. Nimănui nu i-a trecut vreodată prin cap că era sănătos?

Supraveghetorul începu să râdă.

— Dacă ar fi fost sănătos, n-ar fi fost internat într-un azil. Ştiţi că toţi nebunii se cred normali.

Poirot nu mai spuse nimic. Îl duse pe gardian să vadă cadavrul şi identificarea se făcu repede.

— El este mort de-a binelea, zise supraveghetorul. Acum trebuie să plec să mă ocup de dispoziţiile de luat. Acest cadavru nu vă va mai deranja mult. Dacă se va face o anchetă, cred că veţi depune şi dumneavoastră mărturie. Asta va fi totul. La revedere domnilor.

Cu o plecăciune stângace părăsi camera. Câteva minute mai târziu sosi Japp. Inspectorul Scotland Yard-ului era, ca deobicei, grăbit şi vesel.

— Cu ce ţi-aş putea fi de folos, domnule Poirot? Te credeam plecat într-o insulă de corali depărtată.

— Dragul meu Japp, aş vrea să ştiu dacă l-ai mai întâlnit vreodată pe omul pe care am să ţi-l arăt.

Îl conduse în dormitor unde inspectorul privi corpul întins pe pat.

— Stai puţin, murmură detectivul intrigat… Nu-mi pare necunoscut şi am pretenţia că memoria mi-e bună… Da, desigur, este Mayerling! Pe cinstea mea dacă mă înşel!

— Şi cine este sau, mai curând, cine era Mayerling?

— Un agent al Serviciului Secret. Nu al Scotland Yard-ului. A plecat în Rusia acum cinci ani şi nu s-a mai auzit vorbindu-se de el. Ne gândeam că l-au suprimat bolşevicii.

— O dovadă în plus! Îmi spuse Poirot, după plecarea lui Japp. Cu excepţia faptului că moartea pare naturală.

Stătea uitându-se încruntat la silueta nemişcată. Atenţia lui Poirot fu atrasă, deodată, de o adiere a vântului care agită perdelele şi-şi ridică brusc privirea.

— Cred, Hastings, că tu ai deschis ferestrele, după ce l-ai întins pe pat?

— Nu. Dacă nu mă înşel erau închise.

— Cum? Erau închise şi acum sunt deschise? Ce să însemne asta?

— Cred că a intrat cineva aici, în absenţa noastră.

— Se prea poate, admise Poirot, dar vorbi absent şi fără convingere.

După un minut, reluă:

— Mai mă gândesc la un lucru: o singură fereastră deschisă nu m-ar intriga atât. Dar ceea ce este curios e că ambele sunt deschise.

Apoi, trecând în cealaltă cameră, strigă:

— Şi fereastra salonului este deschisă. Totuşi, noi am închis-o. Ah!

Se îndreptă, din nou, spre cadavru şi se aplecă să examineze atent faţa, gura şi buzele.

— I s-a pus un căluş şi a fost otrăvit, declară Poirot ridicându-se.

— Dumnezeule, exclamai uimit. Autopsia ne va dovedi aceasta.

— Nu vom descoperi nimic în plus. A fost otrăvit prin inhalarea puternică de acid prusic. Criminalul i-a apăsat tamponul sub nas, apoi a dispărut, după ce a deschis toate ferestrele. Acidul cianhidric este extrem de volatil, dar degajează un miros foarte pronunţat de migdale amare. Neexistând nici o urmă a acestui miros, după care să se conducă şi neavând, de altfel, nici o bănuială specială, medicii nu pot conchide decât că a fost o moarte naturală. Deci, acest om aparţinea Serviciului Secret. Acum cinci ani a dispărut în Rusia.

— A fost internat în ultimii doi ani într-un ospiciu de nebuni, dar ce s-a întâmplat în ceilalţi trei ani precedenţi? Întrebai.

Poirot scutură din cap şi mă apucă de braţ.

— Pendula, Hastings, priveşte pendula.

Îmi îndreptai privirea spre cămin. Pendula era oprită la ora patru.

— Mon ami, cineva a pus mâna pe ea. În mod normal, ar trebui să mai meargă trei zile. Nu o învârtesc decât o dată la opt zile.

— În ce scop ar fi făcut asta? Să se creeze o pistă falsă şi să se lase a se crede că crima a avut loc la ora patru?

— Nu, dragul meu, fă-ţi ordine în idei. Pune-ţi la contribuţie micile celule cenuşii! Imaginează-ţi că eşti

Mayerling. Auzi un zgomot suspect şi poate că soarta ţi-e pecetluită. Nu dispui decât de o clipă să laşi un semn susceptibil de orientare pentru cercetările de moartea ta: Ora 4! Cifra „4”! „Numărul 4”! „Distrugătorul”! Ai înţeles, Hastings?

Şi Poirot, sub imperiul ideii lui, alergă să dea un nou telefon.

— Alo! Ospiciul de nebuni din Hanwell? Am aflat că unul din bolnavi a evadat astăzi… Ce spuneţi? O clipă, vă rog… Puteţi repeta? Aha… Parfaitement.

Aşează receptorul şi se întoarse spre mine.

— Ai auzit, Hastings? N-a avut loc nici o evadare.

— Şi supraveghetorul care a venit?

— Acest paznic nu era… Nu era decât…

— Cine?

— Numărul 4” în persoană… „Distrugătorul”.

Complet uluit, îl privii pe Poirot. Regăsindu-mi, apoi, graiul spusei:

— Un lucru este cert: îl vom recunoaşte oriunde îl vom întâlni.

— Crezi, prietene? Nu sunt de părerea ta. Avea aspectul unui bădăran, unui palavragiu, cu faţa lui roşie, mustaţa groasă şi vocea-i puternică. Garantat că, în prezent, nu mai are niciuna din aceste caracteristici. Cât despre alte semne distinctive – ochii, urechile, dantura falsă – sunt insignifiante. Identificarea nu este atât de uşoară cum crezi. Dar, data viitoare, voi lua toate măsurile de prevedere.

— Crezi că va mai fi o „dată viitoare”?

Poirot deveni şi mai grav.

— Este un duel pe viaţă şi pe moarte acela pe care-l vom da, mon ami. Tu şi cu mine pe deoparte „Cei patru mari”, de cealaltă parte. Au câştigat prima repriză, dar n-au reuşit în planul lor să mă înlăture şi, pe viitor, vor trebui să se răfuiască cu Hercule Poirot!

Capitolul III.

Aflăm multe despre Li Chang Yen

Timp de două zile, scontând pe o nouă vizită a falsului paznic de la ospiciul de nebuni, am refuzat să părăsesc apartamentul vreo clipă. Atât cât puteam să judec, nu exista nici un motiv să creadă că l-am recunoscut sub deghizarea lui. Credeam că s-ar putea să revină să ia corpul, dar Poirot îşi bătu joc de raţionamentul meu.

— Desigur, mon ami, dacă asta te amuză, poţi rămâne aici până ţi se lungesc urechile, dar eu nu-mi voi pierde timpul în felul ăsta.

— Dar, Poirot, cum îţi explici că şi-a asumat, chiar şi o dată, riscul de a veni aici? Dacă a făcut-o este pentru că avea intenţia să revină să ia cadavrul, spre a îndepărta orice idee de culpabilitate împotriva lui, dacă nu, ce ar fi avut de câştigat de pe urma primei lui vizite?

Poirot se mulţumi să dea din umeri şi spuse;

— Tu nu vezi din postura „Numărul Patru”! Vorbeşti de culpabilitate. Dar cum poţi să-l acuzi? Avem aici cadavrul, dar nici o dovadă de asasinat. Acidul prusic absorbit prin inhalaţie nu lasă nici o urmă. Nu există nici un martor. Nimeni nu l-a văzut pe criminal intrând aici, în lipsa noastră. Şi apoi n-avem nici o idee despre activitatea răposatului nostru amic Mayerling…

Nu, Hastings, „Numărul Patru” n-a lăsat nici o urmă şi o ştie. A venit aici poate numai să se asigure că Mayerling e mort şi ceea ce cred a fi mai probabil – a venit să-l vadă pe Hercule Poirot şi să discute cu singurul adversar de care, pesemne, se teme.

Raţionamentul lui Poirot părea tipic egoist, dar m-am abţinut să-l contrazic.

— Dar la anchetă ce se va întâmpla? Sper că vei expune limpede faptele şi vei face poliţiei o descriere perfectă a „Numărului Patru”?

— În ce scop? Dispunem de probe susceptibile să impresionăm un juriu format din britanicii tăi pretenţioşi? Are vreo valoare descrierea noastră a „Numărului Patru”? Nu. Atunci să-i lăsăm să constate „moartea accidentală”. În

felul ăsta, şiretul nostru bandit, deşi nu prea îmi pun mari speranţe, se va putea lăuda că l-a învins pe Hercule Poirot în prima repriză.

Ca de obicei, Poirot a avut dreptate. Nu-l mai revăzurăm pe gardianul ospiciului de nebuni şi ancheta, în cursul căreia depusei eu mărturie, dar la care Poirot nici nu se prezentă, trecu neobservată de ziare.

Înainte de sosirea mea, Poirot îşi lichidase afacerile, în vederea plecării sale în America de Sud. N-avea, deci, nici o treabă în curs şi rămânea cea mai mare parte din zi acasă. Vorbea puţin şi nu făcea nimic. Înfundat într-un fotoliu, descuraja toate tentativele mele de conversaţie.

Într-o dimineaţă, cam după o săptămână de la crimă, îmi ceru să-l întovărăşesc într-o vizită. Îmi făcu plăcere, căci simţeam că greşeşte, încercând să lucreze – numai pe cont propriu, aşa încât doream să discutăm cazul. Era însă atât de puţin comunicativ, încât nu putui să aflu unde mergeam.

Poirot adora misterul. Niciodată nu împărtăşea colaboratorilor săi nici cea mai neînsemnată informaţie, decât în ultimul moment. În această împrejurare, după ce luarăm un autobuz şi două trenuri, ajunşi în apropierea unei suburbii dintre cele mai deprimante din sudul Londrei, Poirot acceptă să-mi explice:

— Hastings, mergem să vedem pe omul cel mai bine informat asupra vieţii secrete din China.

— Despre cine-i vorba?

— Desigur că n-ai auzit niciodată vorbindu-se de el. Un oarecare John Ingles. Sub toate aspectele este perfectul funcţionar pensionar. De o inteligenţă mediocră. Casa lui este plină de obiecte de artă chinezească – manie cu care-şi plictiseşte toţi prietenii şi cunoştinţele lui! Totuşi, am fost asigurat, de cei în măsură să le ştie pe toate, că singurul om capabil să-mi furnizeze informaţia pe care o caut este John Ingles.

În curând, trecurăm pragul vilei „Laurii”. Nu observai nici cel mai neînsemnat boschet de lauri!

Un chinez, cu faţa impasibilă, ne introduse la stăpânul lui. Domnul Ingles era un om bondoc, cu tenul gălbui, cu ochii foarte adânciţi în orbite şi straniu de strălucitori. Se ridică să ne primească, lăsând din mână o scrisoare deschisă, la care făcu aluzie mai târziu.

— Aşezaţi-vă, vă rog. Hasley mi-a spus că doriţi o informaţie şi că aş putea să vă fiu de folos.

— Exact, monsieur. Aş dori să ştiu dacă aveţi cunoştinţă de un oarecare Li Chang Yen?

— Este extrem de curios. Cum de-aţi auzit vorbindu-se de acest om?

— Atunci, îl cunoaşteţi?

— L-am întâlnit o dată şi ştiu unele lucruri despre el. Nu atât cât aş vrea. Sunt însă mirat că încă cineva, în Anglia, a auzit vorbindu-se de el. De felul lui este un om mare – din clasa mandarinilor. Dar nu în asta stă puterea lui. Este mai mult decât un mandarin este sufletul asociaţiei…

— Care asociaţie?

— Aceea de agitaţie mondială, de greve care tulbură toate naţiunile, de revoluţii care izbucnesc în unele ţări. Oameni bine informaţi pretind că în spatele acestor mişcări, care nu urmăresc altceva decât dezintegrarea civilizaţiei, există o forţă. După cum ştiţi multe semne au indicat că în Rusia, Lenin şi Troţki au fost doar marionete, ale căror acţiuni le-au fost dictate de un alt creier. N-am dovezi, dar sunt convins că acest creier este Li Chang Yen.

— Ei, haideţi, am protestat, nu mergeţi prea departe? Cum ar putea vreun chinez să facă vreo pârtie în Rusia?

Poirot se încruntă la mine, iritat.

— Pentru tine totul merge prea departe, dacă nu provine din propria ta imaginaţie, eu sunt de acord cu acest drum. Vă rog, continuaţi!

— Nu ştiu de ce se ocupă Li Chang Yen de toate astea. Trebuie să sufere de aceeaşi boală ca alte inteligenţe mari, de la Akbar şi Alexandru la Napoleon – setea de putere şi supremaţie. Până în prezent, un cuceritor avea nevoie de

forţă armată, dar în epoca noastră agitată, un om ca Li Chang Yen poate să întrebuinţeze alte mijloace. Am certitudinea că dispune de resurse pecuniare nelimitate, destinate corupţiei şi propagandei. După unele indicii, el deţine secretul aplicării unei descoperiri ştiinţifice de o putere superioară celor cunoscute.

Poirot îl asculta pe Ingles cu cea mai mare atenţie.

— Şi credeţi că acţionează şi în China? Îl întrebă el.

Interlocutorul său îi răspunse afirmativ.

— Nu pot să vă furnizez probe absolute, dar cunosc personal pe toţi aceia care joacă un rol influent în China şi pot să afirm că, în realitate, nu dispun decât de o putere restrânsă, chiar dacă contează în ochii publicului. Nu sunt decât nişte marionete care dansează pe sfori trase de o mână măiastră. Această mână este a lui Li Chang Yen. El este capul care domină Orientul. Nu înţelegem Orientul şi nu-l vom înţelege niciodată, dar Li Chang Yen este spiritul care îl pune în mişcare. Nu apare niciodată în plină lumină, rămâne închis în palatul său din Beijing, de unde dirijează toate evenimentele. Ordinele lui sunt executate de la distanţă.

— Nu există nimeni care să-l poată combate? Întrebă Poirot.

Domnul Ingles se aplecă spre noi:

— Patru oameni au încercat, în cursul ultimilor cinci ani, patru bărbaţi energici, oneşti şi extrem de inteligenţi. Fiecare dintre ei ar fi putut contracara cu timpul planurile lui Li Chang Yen.

— Şi? Întrebai eu.

— Şi toţi patru sunt morţi! Primul a scris un articol care menţiona numele lui Li Chang Yen în legătură cu tulburările din Beijing. Două zile mai târziu a fost găsit înjunghiat în stradă. Asasinul n-a fost prins până astăzi. Al doilea, care a vorbit de Li Chang Yen într-un discurs, a fost otrăvit. Al treilea, în cursul unei convorbiri, şi-a exprimat presupunerea că Li Chang Yen ar fi la baza unei mişcări

oarecare. A doua zi, a murit de holeră (un caz izolat fără nici o legătură cu o epidemie). În sfârşit al patrulea a fost găsit mort în patul lui. Cauza decesului n-a fost niciodată stabilită, dar un doctor care a examinat cadavrul mi-a spus că era ars şi contorsionat, ca şi când ar fi fost traversat de o descărcare electrică de o putere de necrezut.

— Şi Li Chang Yen? Întrebă Poirot. Nu există, desigur nici cea mai neînsemnată probă împotriva lui? Totuşi, oarecare semne trebuie să-l dea de gol.

Ingles se cutremură.

— Semne… Evident! La un moment dat, am făcut cunoştinţă cu un tânăr chinez, chimist distins, protejat de Li Chang Yen. Într-o zi, la capătul forţelor, veni la mine. Era într-o stare de depresiune nervoasă. Îmi mărturisi că era obligat, în palatul lui Li Chang Yen, să ia parte la experienţe făcute asupra unor bieţi oameni, veritabili cobai, trataţi de o manieră revoltătoare, fără nici o milă pentru viaţa sau suferinţele lor. Toate astea sub direcţia mandarinului. Nenorocitul tânăr era prada unei groaze indescriptibile. Îl liniştii pe cât putui şi-l făcui să se culce într-o cameră la primul etaj al propriei mele case, gândindu-mă să-l chestionez a doua zi. Pură stupiditate din partea mea!

— Cum au ajuns la el? Întrebă Poirot.

— Asta n-am aflat niciodată.

În mijlocul nopţii m-am deşteptat şi-mi văzui casa în flăcări… Am avut norocul de-am scăpat cu viaţă. O anchetă a demonstrat că focul s-a declanşat la primul etaj, cu o intensitate surprinzătoare. Din tânărul chimist nu se găsiră decât nişte resturi calcinate.

Prin seriozitatea cu care vorbise, Ingles era convingător şi propriul elan îl făcu să râdă.

— Desigur, n-am a vă da probe… Şi ca şi toţi ceilalţi interlocutori ai mei puteţi deduce că aiurez.

— Deloc, răspunse Poirot. Avem motive serioase să vă credem. Ne interesează mult Li Chang Yen.

— E bizar că îl cunoaşteţi. Îmi imaginasem că, în Anglia, n-a auzit nimeni despre el. Dacă nu sunt prea indiscret, aş vrea să ştiu cum aţi ajuns să aflaţi de existenţa sa?

— Bucuros, domnule! Acum câtva timp, un necunoscut a venit să se refugieze la noi. Părea sub efectul unui şoc puternic. Ne-a spus, totuşi, destule ca să ne intrige. Ne-a vorbit de patru persoane: „Cei patru mari”, care s-ar găsi în capul unei organizaţii până acum nebănuită. După el, Li Chang Yen ar fi „Numărul Unu”. „Numărul Doi” este un american necunoscut, „Numărul Trei” o franţuzoaică, „Numărul Patru” ar putea fi executorul organizaţiei, sau „Distrugătorul”. Informatorul meu a murit. Dumneata, domnule Ingles, ai auzit vorbindu-se de „Cei patru mari”?

— Nu în legătură cu Li Chang Yen. Dar acum câtva timp, am auzit, sau mai exact am citit ceva care v-ar interesa. Cred că-mi amintesc de o afacere foarte stranie. Ah, ştiu.

Se ridică şi se îndreptă spre un dulăpior frumos lăcuit, de unde scoase o scrisoare.

— Iată misiva unui marinar bătrân întâlnit, într-o zi, la Shanghai. Era un bătrân depravat, cu părul alb. Se abandonase băuturii şi, de aceea, nu am acordat nici o încredere divagaţiilor lui.

Ne citi scrisoarea cu glas tare: „Dragă domnule, Poate nu vă mai amintiţi de mine, dar eu n-am uitat marele serviciu pe care mi l-aţi făcut, odată, la Shanghai. Acum vă solicit un altul. Am nevoie de bani să plec de aici. Pentru moment, sunt bine ascuns, cel puţin aşa cred. Dar ascunzătoarea mea poate fi descoperită de pe o zi pe alta, de „Cei patru mari”. Viaţa mea depinde de asta. Am avere, dar nu îndrăznesc să mă servesc de ea, de teama de a nu trezi bănuieli. Vă implor, trimiteţi-mi numai două sute de lire, în bancnote. Vă jur că vi le voi înapoia.

Al d.vs. Devotat, Jonathan Whalley”

— Această scrisoare este scrisă de Granite Bungalow, Hoppaton, Dartmoor. Mărturisesc că am considerat-o ca pe un mijloc grosolan de a-mi sustrage 200 de lire, care pentru

mine nu sunt o bagatelă. Dacă scrisoarea asta vă poate servi luaţi-o!

— Je vous remercie, monsieur, declară Poirot, plec la Hoppaton, a l'heure même.

— Atunci, o luaţi în serios? Mă simt şi eu interesat! Aţi accepta compania mea?

— Aş fi încântat. Dar să plecăm imediat ca să ajungem înainte de căderea nopţii, în Dartmoor.

În două minute, John Ingles fu gata. Ajunserăm repede la gara din Paddington, de unde trenul ne duse spre vestul ţării la Moretonhamstead. Făcurăm cu o trăsură cei 14 kilometri care ne separau de Hoppaton, un sat mic, ascuns în fundul unei văi. Când ajunserăm la destinaţie, era ora opt seara, deci încă în plină zi, pentru că eram în iulie.

— Granite Bungalow? Repetă cu un aer surprins bătrânul pe care-l întâlnirăm pe strada principală şi pe care îl întrebarăm asupra drumului nostru. Doriţi să vă duceţi la Granite Bungalow? E acolo, jos!

Şi ne arătă o casă mică, cenuşie la celălalt capăt al străzii.

— Veniţi să-l vedeţi pe inspector? Continuă el

— Care inspector? Întrebă Poirot repede. Ce vrei să spui?

— Deci n-aţi auzit vorbindu-se de crimă? Un lucru oribil! Se zice că sângele a curs în valuri.

— Mon dieu! Murmură Poirot. Trebuie să-l văd numaidecât pe acest inspector al nostru.

Cinci minute mai târziu eram împreună cu inspectorul Meadows. Reprezentantul poliţiei se arătă, la început, puţin amabil. Dar la numele magic al inspectorului Japp de la Scotland Yard se însenină.

— Da, domnule, crima a fost comisă azi-dimineaţă. Şocantă afacere! S-a telefonat la Moreton şi am fost trimis imediat. Mister total! Victima, un moşneag de vreo 70 de ani, mare băutor, era întins pe parchetul salonului. Avea o plagă la cap şi gâtul tăiat de la o ureche la alta. Odaia era inundată de sânge. Servitoarea lui, Betsy Andrews, ne-a spus că stăpânul ei poseda o colecţie de statuete mici chinezeşti,

din jad, de mare valoare, care au dispărut. Crima ar putea avea furtul drept mobil. Dar această soluţie nu rămâne în picioare. Moşneagul avea două persoane în serviciul său: Betsy Andrews din Hoppaton şi Robert Grant, un străin, un tip morocănos. Azi-dimineaţă, ca de obicei, Grant s-a dus la fermă să cumpere lapte. Betsy flecărea afară cu o vecină. Ea a lipsit între 10 şi 10:30 adică tocmai în timpul când a trebuit să se fi comis crima. Grant a fost primul care s-a înapoiat. A intrat prin uşa de serviciu – aici nu se închid niciodată uşile ziua – a depus laptele în cămară şi s-a dus în camera lui să citească jurnalul şi să fumeze. N-avea nici o idee de cele întâmplate, cel puţin aşa spune. Când a revenit, Betsy s-a dus în salon.

La vederea stăpânului ei asasinat a scos un ţipăt care ar fi putut trezi şi morţii. Până aici totul este limpede. Cineva a venit în lipsa celor doi servitori şi l-a ucis pe bietul om. Acest cineva trebuie să aibă mare curaj, căci a trecut pe stradă sau a escaladat o grădină comună. Cum vedeţi, Granite Bungalow este înconjurat din toate părţile de case. Cum se face că n-a fost văzut?

Inspectorul tăcu, cu aerul satisfăcut.

— Apoi? Întrebă Poirot.

— Pe legea mea, domnule, totul mi-a părut dubios şi m-am simţit obligat să cercetez totul din jurul meu. Mai întâi, valoarea figurinelor de jad putea să frapeze pe un simplu vagabond? Nu era o adevărată nebunie să comiţi o crimă în plină zi? Dacă moşneagul ar fi strigat după ajutor?

— Cred, inspectore că, zise domnul Ingles, contuziunea de la cap este anterioară morţii.

— De acord! Asasinul şi-a doborât victima cu o lovitură de l-a ameţit, apoi i-a tăiat gâtul. Asta e foarte clar. Dar cum dracu a putut să intre şi să iasă? În general, într-un orăşel ca acesta un necunoscut este repede observat. Ori, nimeni nu l-a văzut! Am cercetat peste tot! Noaptea trecută a plouat. Am putut, de aceea, să descopăr, în bucătărie, urme de paşi spre interior şi exterior. În salon am remarcat două

feluri (Betsy Andrews se oprise în prag), acelea ale domnului Whalley, care purta pantofi de pâslă, şi acelea ale unui alt om care călcase în sânge. Astea mi-au permis să ajung uşor până la bucătărie, dar nu mai departe. Iată un prim punct de acuzare. Pe uşa lui Grant am observat o pată uşoară de sânge. Al doilea punct de reper! În sfârşit, al treilea mi-a fost furnizat de încălţămintea lui Grant, pe care el şi-a scos-o. Pantofii se potriveau perfect urmelor. Chestiunea era deci rezolvată! Lam arestat pe Grant. Şi ştiţi ce am descoperit în lucrurile lui? Figurinele de jad şi un bilet de tren! Robert Grant este unul şi acelaşi cu Abraham Biggs, condamnat pentru mărturie falsă şi hoţie, acum cinci ani.

Şi inspectorul, cu un aer victorios, exclamă:

— Ce părere aveţi de astea, domnilor?

— Mă gândesc că ne găsim în faţa unei afaceri uimitor de simple, zise Poirot. Acest Biggs sau Grant trebuie să fie complet prost şi needucat. Nu este şi părerea dumitale?

— Oh, sunt de acord; este un individ greoi şi foarte obişnuit. Pare să nu fi avut nici cea mai mică idee despre ceea ce poate însemna urma unui pas.

— Da, da, nu citeşte romane poliţiste! Inspectore, permiteţi-mi să vă felicit! Ne autorizaţi să vedem locul crimei?

— Vă voi conduce chiar eu şi mi-ar plăcea să examinaţi urmele de paşi.

— Bucuros, asta mă interesează mult. Da, da, foarte ingenios!

Plecarăm imediat, cu domnul Ingles şi inspectorul în frunte.

Îl reţinui pe Poirot să-i şoptesc la ureche:

— Pariez că afacerea îţi pare mai complicată decât o crede acest brav inspector.

— Asta-i întrebarea, mon ami. În scrisoarea lui, Whalley spune clar că „Cei patru mari” sunt pe urmele lui. Şi noi doi ştim că aceştia nu sunt nişte fantome. Desigur, Grant pare

să fi comis crima. Rămâne de văzut în ce scop. Ca să fure figurinele de jad? Sau este un agent al sinistrei bande? Mărturisesc că această a doua supoziţie îmi pare mai plauzibilă. Este puţin probabil ca un om din categoria lui să aibă o noţiune exactă a valorii jadului şi să comită o crimă pentru aceste figurine. (Asta, par exemple, ar fi trebuit să-l frapeze pe inspector). De altfel, Grant ar fi putut să fure statuetele şi s-o şteargă, fără ca, pentru asta să comită o crimă atât de sălbatică şi aproape lipsită de motiv. O, da, mă tem că prietenul nostru din Devonshire nu şi-a folosit micile lui celule cenuşii. El a măsurat urmele paşilor, dar n-a stat să reflecteze şi să-şi aranjeze ideile cu ordinea şi metoda necesare.

Capitolul IV.
Importanţa unei pulpe de oaie

Inspectorul scoase o cheie din buzunar şi deschise uşa de la Granite Bungalow. Ziua fusese frumoasă şi uscată, aşa că paşii noştri nu puteau lăsa urme. Totuşi, precauţi, ne-am şters bine picioarele la intrare.

Din întuneric ieşi o femeie şi se apropie de inspector să-i spună câteva cuvinte. Adresându-se nouă, acesta din urmă spuse:

— Căutaţi peste tot, domnule Poirot, şi vedeţi ce merită să fie văzut. Sunt al dumneavoastră peste zece minute. Apropo, iată un pantof al lui Grant, pe care l-am adus să vă permit să verificaţi amprentele.

Intrarăm în salon şi paşii inspectorului se pierdură afară. Ingles fu atras imediat de nişte obiecte chinezeşti, puse pe o masă într-un colţ al odăii. Începu să le examineze, fără să pară a-l mai observa pe Poirot. Cât despre mine, nu-mi scăpăm prietenul din ochi. Podeaua odăii era acoperită cu un linoleum verde închis, care se preta de minune la observarea oricărei urme de paşi. O uşă, la celălalt capăt, ducea la bucătărie. Acolo, alte două uşi dădeau – una la cămară (prevăzută cu uşa din spate), cealaltă la camera lui

Grant. După ce cercetă terenul, Poirot începu un monolog, cu voce joasă:

— Cadavrul era aci; locul este marcat de această pată mare, întunecată şi prin împroşcăturile de jur împrejur. Iată paşii lăsaţi de papucii de pâslă şi alţii de pantofi bărbăteşti… Numărul 42. Se disting, dar sunt foarte amestecaţi. Apoi două urme de paşi dinspre şi înspre bucătărie; oricine ar fi fost ucigaşul a venit de-acolo. Ai pantoful, Hastings? Dă-mi-l! Îl compară, cu grijă, cu amprentele. Da, sunt urmele lui Robert Grant. A intrat pe aici, l-a asasinat pe moşneag şi s-a reîntors la bucătărie. A mers prin sânge, dovadă – petele pe care le-a lăsat ieşind! În bucătărie e imposibil de văzut ceva. Tot satul a călcat pe acolo! Grant s-a dus în camera lui… Nu, s-a întors la locul crimei. Oare pentru a pune mâna pe figurinele de jad? Sau poate a uitat vreun obiect susceptibil să-l compromită?

— Poate n-a comis crima decât când a venit a doua oară? Sugerai eu.

— Mais non, nu observi. Peste urmele murdărite cu sânge şi care se îndreaptă spre bucătărie sunt altele orientate spre această cameră. Mă întreb de ce a revenit? Pentru figurinele de jad de care îşi amintise? E ridicol… Stupid!

— Da, şi s-a mai predat, fără să opună vreo rezistenţă.

— N'est-ce pas? Îţi mărturisesc, Hastings, că n-are sens. E o ofensă adusă micilor mele celule cenuşii. Haide în odaia lui. Uite pata de sânge… Nu este nici o greşeală. Robert Grant s-a apropiat de corp şi numai el. De altfel, era singur în casă. Da, aşa trebuie să fie.

— Dar bătrâna servitoare? N-a rămas şi ea singură în casă, atunci când Grant s-a dus să cumpere lapte? Cine dovedeşte că n-a comis crima înainte de a pleca? Paşii ei au putut să nu lase urme pentru că ea, nu ieşise afară.

— Bravo, Hastings! Şi mie mi-a venit acest gând în minte, dar l-am îndepărtat. Şi iată de ce: Betsy Andrews este o ţărancă, bine cunoscută de vecini. Este imposibil ca ea să aibă legături cu „Cei patru mari”. Şi apoi bătrânul Whalley

era un tip solid. Crima asta nu poate fi decât opera unui bărbat, nu a unei femei.

— Bănuiesc că „Cei patru mari” n-au avut vreun dispozitiv diabolic, ascuns în tavan – ceva care să coboare automat, să-i taie gâtul bătrânului şi, apoi, să fie tras sus, din nou.

— Ca scara lui Iacob? Ştiu, Hastings, că ai una dintre cele mai bogate imaginaţii, dar, te rog, s-o ţii puţin în frâu!

M-am supus, oarecum ruşinat.

Poirot continuă să se învârtească prin toate părţile, scotocind odăile şi mobilele. Deodată, scoase un strigăt de bucurie ca un schelălăit. Mă precipitai spre el şi-l găsii în cămară, fluturând o pulpă de oaie.

— Dragă Poirot, ce s-a întâmplat? Ai înnebunit?

— Te rog priveşte această ciosvârtă de aproape! Îmi spuse el.

O privii cât de aproape îmi fu posibil, fără să găsesc nimic particular. Pentru mine era o ciosvârtă oarecare. Poirot îmi aruncă o privire fulgerătoare.

— Dar nu vezi nimic aici? Şi asta? Şi astălaltă?

Fiecare pronume demonstrativ era întovărăşit de o lovitură în biata bucată de carne, din care ieşeau aşchii de gheaţă.

Poirot mă acuzase că sunt prea imaginativ. Dar acum aveam impresia netă că, sub acest raport, mă întrecea cu o sută de lungimi. Oare se gândea el serios că bucăţelele de gheaţă erau cristalele unei otrăviri mortale? Aceasta a fost singura explicaţie pe care am găsit-o pentru agitaţia sa.

— Este carne congelată, îi spusei simplu, importată, ştii, din Noua Zeelandă.

Mă privi o clipă şi apoi izbucni în râs.

— Minunat, Hastings. Cunoşti tot, nimic nu-ţi scapă. Eşti precum cartea aia: „Căutaţi şi veţi găsi totul înăuntru”. Ăsta-i prietenul meu, Hastings.

Poirot aruncă ciosvârtă pe farfuria ei şi părăsi cămara.

— Iată-l pe amicul nostru, inspectorul, zise el, privind pe fereastră. E foarte bine. Am văzut tot ce doream. Începu şă

bată cu degetele în masă cu un aer absent, ca şi cum calcula ceva, apoi zise subit:

— Ce zi e astăzi?

— Luni, răspunsei uimit.

— Luni? Zi proastă! A comite o crimă, lunea, e o greşeală.

Reîntorcându-se în salon, consultă barometrul şi termometrul.

— Timpul e frumos. 70 grade Fahrenheit. Este ceea ce s-ar putea numi o zi de vară englezească.

Ingles continua să examineze diferitele bibelouri de China risipite în odaie.

— Ancheta asta pare să nu vă intereseze de fel, domnule? Îi zise Poirot.

Acesta zâmbi:

— Vă mărturisesc că nu-i genul meu. Cunosc multe lucruri, dar n-am talentul de a conduce o anchetă. Aşa că stau deoparte. M-am deprins cu răbdarea în Orient.

Intrând vijelios, inspectorul se scuză pentru întârziere. Insistă să ne facă să mai vizităm o dată în plus toată casa şi apoi plecarăm.

— Trebuie să vă mulţumesc pentru amabilitate, inspectore, zise Poirot, în timp ce parcurgeam strada satului. Totuşi mai am să vă cer ceva.

— Doriţi, poate, să vedeţi corpul?

— Oh, Dumnezeule, nu! Nu mă interesează câtuşi de puţin cadavrul. Ceea ce doresc este să-l văd pe Robert Grant.

— În acest caz trebuie să mergeţi cu mine la Moreton.

— De acord. Dar aş dori să-i vorbesc singur.

— Nu pot să vă promit nimic, domnule Poirot.

— Dacă vreţi, telefonaţi la Scotland Yard. Sunt convins că nu se va ridica nici o obiecţie.

— Oh, desigur! Vă cunosc reputaţia şi ştiu că ne-aţi ajutat adesea. Dar este o chestiune cu totul neregulamentară.

— Posibil, dar trebuie să-i vorbesc, răspunse Poirot liniştit. Este indispensabil! Şi ştiţi pentru ce? Pentru că Grant nu este ucigaşul.

— Cum? În acest caz, cine e?

— După părerea mea, asasinul trebuie să fie un tânăr, care s-a dus la Granite Bungalow într-o maşină, pe care a oprit-o în faţa uşii. A intrat, a comis crima, a ieşit şi a plecat aşa cum a venit. Era cu capul gol şi hainele trebuiau să-i fie uşor stropite cu sânge.

— Dar… Dar l-ar fi văzut tot satul!

— Asta depinde.

— Poate că nu l-ar fi văzut, dacă totul s-ar fi petrecut noaptea. Dar crima a avut loc în plină zi!

Poirot se mulţumi să surâdă.

— Cum aţi ajuns să vă gândiţi la această maşină, domnule Poirot? Probabil că au trecut multe prin faţa casei. Dar nu a existat niciuna care să fi lăsat semne particulare vizibile.

— Invizibile pentru ochi, răspunse Poirot, dar vizibile pentru ochii minţii, da!

Inspectorul îşi atinse fruntea, în mod semnificativ, zâmbind. Eram complet uimit, dar aveam încredere în prietenul meu. Plecarăm spre Moreton. Furăm conduşi, eu şi Poirot, la Grant, dar un agent asistă la întrevedere. Poirot merse drept la ţintă:

— Grant, te ştiu nevinovat! Spune-mi sincer ce s-a întâmplat.

Arestatul, de talie mijlocie, avea un aer respingător. Arăta ca un puşcăriaş sadea.

— Nu eu am dat lovitura! Spuse el pe un ton plângăreţ. Cineva a pus micile statuete de sticlă printre lucrurile mele. Este un aranjament. M-am dus direct în camera mea, când m-am întors, şi n-am ştiut nimic până în momentul când a început Betsy să strige. Nu sunt amestecat cu nimic, pe cinstea mea!

Poirot se ridică.

— Dacă nu-mi spui adevărul, rămâi aici aşa cum eşti.

— Dar, şefule…

— Ai intrat în odaie. Ştiai că stăpânul tău e mort şi erai pe punctul să fugi, când Betsy a făcut descoperirea.

Omul rămase cu gura căscată.

— Hai, mărturiseşte! Nu-i adevărat? Singurul mijloc să scapi este să vorbeşti sincer. Îţi dau cuvântul meu de onoare.

— Accept riscul, reluă omul brusc. Totul s-a petrecut exact cum aţi spus. Reîntorcându-mă, m-am dus direct la stăpânul meu şi l-am găsit mort, la pământ, inundat de sânge. Atunci am simţit că se apropie o furtună de mine. Se va reconstitui întrebuinţarea timpului meu şi, fără îndoială, voi fi acuzat de crimă. Singurul meu gând era să mă salvez imediat, înainte să fie descoperit cadavrul…

— Şi figurinele de jad?

Omul ezită, apoi se decise:

— Ei bine, iată.

— Le-ai luat instinctiv? Auziseşi, adesea, pe stăpânul tău spunând că erau de mare valoare şi ai ajuns la concluzia că le poţi lua. Aşa-i? Acum, răspunde-mi la întrebarea următoare: Te-ai reîntors în odaie să iei statuetele?

— Nu m-am mai întors. Le-am luat de prima oară.

— Eşti sigur?

— Absolut.

— Bine! Şi acum când ai ieşit din închisoare?

— Acum două luni.

— Cum ai intrat în serviciul domnului Whalley?

— Prin intermediul unei societăţi pentru ajutorarea puşcăriaşilor. Când am fost eliberat, s-a ocupat un domn de mine.

— Cum arăta?

— Semăna cu un preot, dar nu era. Purta o pălărie moale, neagră, şi vorbea ca din carte. Avea în faţă un dinte spart şi purta ochelari. Se numea Saunders. Mi-a zis că, dacă mă căiesc, îmi va găsi un loc bun. În urma recomandaţiei lui, m-am dus la bătrânul domn Whalley.

Poirot se ridică.

— Acum ştiu tot ce voiam! Ai răbdare! Se opri în pragul uşii şi adăugă: Saunders nu ţi-a dat şi o pereche de pantofi?

— Da. Dar de unde ştiţi? Întrebă Grant uimit.

— Este meseria mea să ştiu, îi răspunse Poirot grav.

După ce schimbă câteva vorbe cu inspectorul, ne îndreptarăm spre „Cerbul alb” să discutăm, la nişte ouă cu şuncă şi un vin de Devonshire.

— Acum, aveţi ceva lămuriri? Întrebă Ingles surâzând.

— Da, afacerea îmi pare destul de limpede, dar îmi va fi greu să furnizez dovezile. Whalley a fost ucis din ordinul „Celor patru mari”, dar nu de Grant. Un individ destul de şiret i-a procurat serviciul lui Grant, în scopul de a-l face să joace rolul ţapului ispăşitor. Era uşor, date fiind antecedentele lui. I-a făcut cadou o pereche de pantofi păstrând pentru el o altă pereche absolut identică. Era foarte simplu! În lipsa lui Grant şi a lui Betsy (lucru pe care ea îl făcea în fiecare zi) banditul a venit încălţat cu pantofii duplicat, a intrat în bucătărie, a trecut în salon, l-a doborât pe moşneag cu o lovitură aplicată în cap şi apoi i-a tăiat gâtul. După aceea, s-a întors în bucătărie, s-a descălţat, şi-a pus alţi pantofi, a luat încălţămintea murdărită cu sânge la subţioară, a ieşit din casă, s-a suit în maşina lui… Şi a plecat.

Ingles îl privi pe Poirot cu insistenţă.

— Totuşi, domnule Poirot, mai sunt unele lucruri confuze! Cum vă exmplicaţi că n-a fost observat?

— În aceasta constă inteligenţa „Numărului Patru”, sunt convins! Toată lumea l-a văzut… Fără să-l vadă. Pricepeţi? Circula într-o maşină de măcelar.

Nu-mi putui reprima o exclamaţie:

— Iată explicaţia pulpei de oaie.

— Exact, Hastings. Toată lumea jură că n-a văzut pe nimeni la Granite Bungalow, în dimineaţa crimei. Şi totuşi în cămară am găsit o pulpă de oaie, încă îngheţată. Astăzi e luni şi livrarea a fost făcută azi-dimineaţă. Acum gândeşte-te: dacă livrarea s-ar fi făcut sâmbătă, carnea, pe căldura de acum, n-ar fi rămas îngheţată toată ziua de duminică. Deci cineva a venit la Bungalow. Şi era, presupun, un om ale

cărui haine ar putea fi mai mult sau mai puţin pătate cu sânge şi totuşi n-ar atrage atenţia nimănui prin aceasta.

— Drace, iată ceva ingenios! Exclamă Ingles.

— Da, Numărul Patru este inteligent.

— Tot atât de inteligent precum Hercule Poirot? Întrebai eu.

Prietenul meu îmi aruncă o privire plină de reproş.

— Sunt unele glume care n-ar trebui să ţi le permiţi, Hastings, zise el sentenţios. N-am salvat un nevinovat de la spânzurătoare? E suficient pentru o singură zi.

Capitolul V.

Dispariţia unui savant

— Personal cred că achitarea lui Robert Grant, zis Biggs, de către juriu nu a fost suficientă ca să-l convingă pe inspectorul Meadows de inocenţa servitorului. Acuzaţia pe care o ridicase împotriva lui Grant – antecedentele omului, jadul sustras, pantofii care se potriveau perfect cu urmele – părea prea completă pentru creierul lui pozitiv ca să fie spulberată. Totuşi, logica lui Poirot obligă juriul să se ralieze punctului lui de vedere. Se prezentară doi martori, care văzuseră maşina măcelarului îndreptându-se spre Granite Bungalow, luni dimineaţa. Ori, măcelarul local nu făcea cursa cu maşina decât miercuri şi vineri.

O femeie declară că l-a văzut pe pretinsul măcelar – părăsind casa crimei, dar fu incapabilă să furnizeze vreun singur semnalment folositor. Îşi amintea că era complet ras, de talie mijlocie şi că avea toate aparenţele măcelarului. La această descriere, Poirot ridică filosofic din umeri.

— Este aşa cum ţi-am spus, Hastings, îmi declară el după proces. Acest individ este un artist. Nu se deghizează cu o barbă falsă şi cu ochelari albaştri. Numărul Patru ştie să-şi transforme trăsăturile şi ăsta este cel mai neînsemnat dintre talentele lui. Când are de interpretat un rol, devine ceea ce doreşte să fie. E în pielea personajului.

Într-adevăr, omul care ni se prezentase ca venind de la ospiciul din Hanwell corespundea admirabil ideii care mi-o

făceam despre gardianul unui ospiciu de nebuni. Niciodată n-aş fi crezut că este un impostor.

Această constatare era cam descurajantă şi intervenţia noastră în afacerea de la Granite Bungalow nu ne ajutase defel. Poirot, căruia îi comunicasem această reflecţie, nu vru să fie de acord cu ea.

— Înaintăm, zise el, înaintăm. Cu fiecare contact nou, învăţăm câte ceva despre spiritul şi metodele acestui om. Cât despre existenţa şi planurile noastre, el nu ştie nimic.

— Cât priveşte planurile, el şi cu tine vă asemănaţi, căci se pare că nici n-ai aşa ceva: pari să aştepţi să facă ceva.

— Bunul meu prieten, îmi zise Poirot surâzând, nu te-ai schimbat deloc. Eşti veşnic acelaşi gata să te repezi la gâtul adversarilor. Poate, în curând, ţi se va oferi şi ocazia asta… Să fie tot Numărul Patru acela care bate la uşa noastră? Era inspectorul Japp, întovărăşit de un alt domn şi mirarea mea îl făcu pe Poirot să râdă.

— Permiteţi-mi, domnilor, să vi-l prezint pe căpitanul Kent de la C. I. A.

Căpitanul Kent era înalt, subţire, cu înfăţişarea impasibilă, încât ai fi putut spune că este sculptată în lemn.

— Încântat de cunoştinţă, domnilor, murmură el, strângându-ne viguros mâna.

Poirot mai aruncă un buştean pe foc şi aduse nişte scaune. Eu scosei pahare, whisky şi sifon. Căpitanul luă o înghiţitură zdravănă şi-şi exprimă aprecierea.

— Legislaţia din ţara dumneavoastră e încă sănătoasă, observă el.

— Şi acum să vorbim de afaceri! Zise Japp. Domnul Hercule Poirot mi-a adresat o cerere. Se interesează de afacerea „Celor patru mari” şi mi-a cerut să-l înştiinţez, în cazul când voi auzi vorbindu-se oficial de aşa ceva. Mărturisesc că nu m-am interesat de atunci. Dar când căpitanul a venit în Anglia cu o istorie mai bizară, mi-am spus imediat: „Să mergem să-l găsim pe domnul Poirot”.

Poirot îl privi pe căpitan care-şi începu povestea:

— Vă aduceţi, probabil, aminte, domnule Poirot, să fi citit în ziare că un oarecare număr de torpiloare şi distrugătoare au fost sfărâmate de stânci şi s-au scufundat în largul coastei americane. Acest eveniment s-a produs puţin după cutremurul de pământ din Japonia şi explicaţia furnizată atribuia această catastrofă navală unui curent puternic al fluxului şi refluxului. Ori, de curând, s-a pus mâna pe mai mulţi indivizi suspecţi şi s-au descoperit nişte hârtii care ne-au furnizat câteva informaţii extraordinare referitoare la afacere. Rezultă că există, actualmente, în lume, o organizaţie zisă „Cei patru mari”, care dispune de o puternică instalaţie – este vorba de o sursă de energie a cărei forţă depăşeşte cu mult ceea ce s-a obţinut până în prezent. Este posibil, se pare, să se concentreze o rază de o foarte mare intensitate asupra unui punct determinat. Posibilităţile atribuite acestei invenţii mi-au părut absurde, totuşi am comunicat cartierului general, care a încredinţat studiul chestiunii unuia dintre tehnicienii noştri cei mai distinşi. În acelaşi timp, unul dintre savanţii dumneavoastră a prezentat o comunicare asupra acestui subiect Asociaţiei Britanice. Colegii săi n-au fost prea impresionaţi, considerând această pretinsă invenţie cu totul fantezistă. Totuşi, savantul dumneavoastră a rămas la punctul lui de vedere şi a declarat că este în ajunul reuşitei în cercetările sale.

— Eh, bien? Întrebă Poirot, interesat.

— Am fost trimis aici în scopul de a avea o întrevedere cu el. E vorba de un om încă foarte tânăr, numit Halliday. Este o autoritate în specialitatea lui şi trebuia să aflu de la el dacă ceea ce sugerase era, cumva, posibil.

— Şi e posibil? Îl întrebai în grabă.

— Este tocmai ceea ce nu ştiu. Nu l-am văzut pe domnul Halliday şi este foarte probabil, că nu-l voi vedea.

— Fapt este, spuse scurt Japp, că Halliday a dispărut.

— Când?

— Acum vreo două luni.

— S-a reclamat dispariţia lui?
— Desigur, soţia lui ne-a vizitat, în perioada unei mari nelinişti. Am făcut tot ce ne-a fost posibil, dar am fost veşnic convins că nu vom ajunge la nici un rezultat.
— De ce?
— Pentru că aşa se întâmplă cu dispariţiile de acest gen, răspunse Japp, făcând cu ochiul.
— Unde i s-a pierdut urma?
— La Paris.
— Halliday a dispărut la Paris?
— Da, a plecat pentru o lucrare ştiinţifică. Sau cel puţin aşa se pretindea! Nu putea invoca un alt motiv. Totuşi, cred că bănuieşti care ar putea fi cauzele dispariţiei la Paris. Din două, una: sau este opera unui gangster – şi atunci totul s-a terminat – ori este vorba de o dispariţie voluntară. Aşa se întâmplă adesea în „Parisul vesel”. Poate Halliday era obosit de viaţa lui fami623lială? S-a certat cu soţia lui înainte de plecare, ceea ce face cazul clar.
— Tocmai asta mă întreb şi eu, răspunse Poirot cu un aer gânditor.
Americanul îl privi curios:
— Spuneţi-mi, domnule Poirot, puteţi să explicaţi ce semnificaţie are această afacere a „Celor patru mari”?
— Cei patru mari”, răspunse Poirot, constituie o organizaţie internaţională care are drept şef un chinez, care este „Numărul Unu”. „Numărul Doi” este un american, „Numărul Trei” o franţuzoaică şi „Numărul Patru”, supranumit „Distrugătorul”, este englez.
— Ah, este şi o franţuzoaică în bandă şi Halliday a dispărut în Franţa. Poate că aceste puncte au vreo legătură între ele. Cum o cheamă?
— Nu ştiu. Asupra ei n-am date.
— Dar e un semn mare de întrebare, nu?
Poirot încuviinţă, aranjând paharele frumos pe tavă. Dragostea sa pentru ordine se manifesta la fel ca întotdeauna.

— În ce scop, întrebă Kent, au fost scufundate aceste vapoare de război? Îi sprijină pe germani.

— Cei patru mari” vizează, nici mai mult, nici mai puţin, dominarea lumii şi lucrează numai pentru ei, domnule căpitan.

Americanul izbucni în râs, dar se opri imediat în faţa seriozităţii lui Poirot.

— Râdeţi, domnule, îi zise acesta din urmă ameninţându-l cu degetul. Dar de ce nu vă gândiţi… De ce nu vă folosiţi celulele cenuşii? Cine sunt oamenii care au provocat distrugerea unei părţi a flotei dumneavoastră numai pentru a-şi experimenta puterea lor? Căci nu e altceva decât o încercare a acestei noi forţe de atracţie magnetică pe care o deţin.

— Spune asta altora! Exclamă Japp bine dispus. Am citit, adesea, aventurile „super-criminalilor”, dar nu mi s-a întâmplat niciodată să-i întâlnesc. Acum, când ai auzit povestea căpitanului Kent, pot să-ţi mai fiu de folos cu ceva?

— Desigur, dragă prietene, poţi să-mi dai adresa doamnei Halliday, cu un cuvânt de prezentare a mea.

Aşa se făcu că, a doua zi, eram în drum spre „Chetwynd Loodge”, lângă satul Chobham, în Surrey.

Doamna Halliday ne primi imediat. Era o femeie înaltă, blondă, extrem de nervoasă şi nerăbdătoare. Lângă ea era mica ei fiică, un copil fermecător de cinci ani.

— Oh, domnule Poirot, ne spune ea, cât vă sunt de recunoscătoare că binevoiţi să vă ocupaţi de această afacere. Am auzit mult vorbindu-se despre dumneavoastră şi am toate motivele să cred că nu veţi fi ca acei funcţionari de la Scotland Yard, care nu vor să înţeleagă nimic şi care nu încearcă măcar să înţeleagă! Cât despre poliţia franceză, nu o cred mai bună. Sunt convinsă că dispariţia soţului meu nu este o fugă în tovărăşia unei alte femei! Vă rog să mă credeţi că nu e genul lui! Singura lui grijă în viaţă era munca. Cea mai mare parte din discuţiile noastre

proveneau de aici. Ocupaţiile lui îl interesau mai mult decât eu însămi.

— Aşa sunt englezii, încercă s-o consoleze Poirot. Dacă nu-i absoarbe munca, atunci vânătoarea sau sportul. Şi toate le iau au grand serieux! Şi acum, dragă doamnă, vreţi să-mi spuneţi exact şi cât mai metodic posibil circumstanţele în care s-a produs dispariţia soţului.

— Soţul meu a plecat la Paris, joi, 20 iulie, în scopul de a vizita mai mulţi savanţi la curent cu cercetările lui, printre care şi doamna Olivier.

Poirot făcu semn de aprobare, auzind numele faimoasei chimiste franceze, a cărei operă magnifică o eclipsase şi pe cea a doamnei Curie. Guvernul francez o decorase şi dooamna Olivier devenise una din personalităţile cele mai marcante ale epocii.

— A ajuns la Paris în aceeaşi seară şi a descins la hotelul „Castiglione”, din Rue de Castiglione. Vineri dimineaţa avea întâlnire cu profesorul Bourgoneau. Au avut o convorbire din cele mai interesante şi s-au înţeles ca, a doua zi, soţul meu să asiste la nişte experienţe în laboratorul profesorului. A dejunat singur la „Cafe Royal”, a făcut o plimbare în Bois, apoi s-a dus la doamna Olivier, la vila ei de la Passy. Acolo, de asemenea, totul a fost perfect normal. A părăsit vila pe la orele şase. Nu se ştie unde a cinat. Probabil singur, la un restaurant. A fost văzut intrând în hotel pe la 11, a urcat direct în camera lui, după ce a întrebat dacă sunt scrisori pentru el. A doua zi dimineaţa a părăsit hotelul, fără să se mai întoarcă.

— La ce oră a părăsit hotelul? La ora la care trebuia să se întâlnească în laborator cu profesorul Bourgoneau?

— Nu ştiu. Nu a fost văzut plecând. Micul dejun nu l-a servit la hotel, ceea ce a făcut să se presupună că a ieşit devreme.

— De fapt, poate a ieşit, a doua oară, în aceeaşi seară?

— Nu cred. Patul îi era deranjat şi portarul şi-ar fi amintit, dacă ar fi văzut ieşind pe cineva noaptea.

— Aşa-i, doamnă. Trebuie, deci, să deducem că a ieşit dis-dedimineaţă şi până la un oarecare punct este sigur că n-a fost victima unei agresiuni, dată fiind ora. Bagajele i-au rămas la hotel?

Doamna Halliday nu păru grăbită să răspundă, în sfârşit, declară:

— Nu. Trebuie să fi luat cu el o valiză mică.

— Hm! Făcu Poirot puţin sceptic. Mă întreb unde s-a dus în seara aceea? Dacă am şti numai asta ne-ar ajuta. Pe cine a întâlnit? Aici e misterul! Credeţi-mă, doamnă, că nu împărtăşesc punctul de vedere al poliţiei; pentru ea, este veşnica formulă: „Cherchez la femme”. Totuşi, este evident că, în noaptea aceea, a trebuit să se întâmple ceva care a modificat planurile soţului. Spuneaţi că a întrebat de scrisori când s-a întors la hotel. A primit vreuna?

— Numai una şi aceea scrisă de mine în ziua în care a părăsit Anglia.

Poirot rămase adâncit în gânduri, apoi sări sprinten în picioare.

— Soluţia misterului este la Paris. Voi pleca imediat la faţa locului şi voi încerca să găsesc cheia.

— Dar e o chestiune veche, domnule!

— Da, o ştiu, dar nu este mai puţin adevărat că numai acolo trebuie cercetat.

În momentul plecării se opri, cu mâna pe clanţa uşii.

— Încă o întrebare, doamnă! Vă amintiţi să fi auzit pe soţul dumneavoastră pronunţând numele de „Cei patru mari”?

— Cei patru mari”? Repetă ea gânditoare. Nu, nu-mi amintesc.

Capitolul VI.

Femeia de pe scară

Acestea au fost singurele informaţii pe care ni le-a furnizat doamna Halliday. Ne întoarserăm repede la Londra şi a doua zi am plecat pe continent.

— Cei patru mari” mă ţin sub presiune, mon ami, îmi zise zâmbind Poirot. Alerg în dreapta, alerg în stânga, mă duc,

vin, mă mişc, la fel ca bătrânul nostru amic, „Ogarul”.

— Poate îl vei întâlni la Paris! Îi spusei, căci ştiam că „Ogarul” era Giraud, unul dintre detectivii cei mai bine cotaţi cu care lucrase, odinioară, în cursul unei afaceri interesante la Sûreté.2

— Nu ard de dorinţa să-l revăd, răspunse Poirot, cu o grimasă. Nu i-am fost simpatic.

— Dar misiunea ta nu este prea aridă? Cum să ajungi să reconstitui întrebuinţarea timpului unui englez necunoscut, într-o seară oarecare, acum două luni?

— Ei şi? Dacă afacerea nu era dificilă, Hercule Poirot nu s-ar fi ocupat de ea. Îmi merge la inimă!

— Crezi cu siguranţă, Poirot, că Halliday a fost răpit de „Cei patru mari”?

Poirot făcu semn afirmativ.

Investigaţiile făcute reveneau inevitabil asupra unui teren bătătorit şi nu aflarăm decât puţine amănunte pe care să nu ni le fi spus doamna Halliday. Poirot avu o lungă întrevedere cu profesorul Bourgoneau, în cursul căreia se sforţă să afle dacă Halliday i-a făcut vreo aluzie la nişte proiecte oarecare pentru acea seară, dar nu află nimic.

A doua noastră sursă de informaţie era faimoasa doamnă Olivier. Eram teribil de impresionat urcând scările vilei ei de la Passy. O femeie dobândise o uriaşă reputaţie în lumea ştiinţifică! Uimitor! Credeam că numai o minte bărbătească era capabilă de o asemenea performanţă.

Uşa ne fu deschisă de un valet tânăr, de vreo 17 ani. L-aş fi putut lua, mai curând, drept un discipol, atât de serioase erau privirea şi gesturile lui rituale. Poirot, bineînţeles, fixase această întâlnire din ajun, deoarece ştia că marea savantă nu acorda oricui favoarea unei audienţe, fiind acaparată aproape toată ziua de munca sa.

Valetul ne introduse într-un salonaş, unde intră şi doamna Olivier după câteva clipe. Era foarte înaltă, îmbrăcată cu un halat lung şi alb; un fel de legătură de cap ca o maică îi înconjura fruntea-i austeră. Ochii ei negrii aveau o

strălucire fanatică pe faţa prelungă şi palidă. Semăna mai curând cu o preoteasă a timpurilor vechi decât cu o pariziană modernă. Avea obrazul stâng barat de o cicatrice, datorită unei explozii survenite în laboratorul ei, în urmă cu trei ani. Soţul ei şi asistentul lui fuseseră ucişi şi ea însăşi se alesese cu arsuri cumplite. De la această catastrofă, se retrăsese complet din societate, consacrându-se cu o energie sălbatică muncii ei ştiinţifice. Ne primi cu o atitudine corectă, dar rece.

— Am fost interogată, în mai multe rânduri, de poliţie, domnilor, şi mă îndoiesc că declaraţiile mele v-ar putea fi folositoare, dacă nu le-au fost celor de acolo.

— Doamnă, se poate să nu vă pun aceleaşi întrebări ca poliţia. Pentru început, binevoiţi să-mi spuneţi asupra cărui subiect aţi discutat cu domnul Halliday?

Ea păru puţin surprinsă.

— Desigur, asupra lucrării lui! A lui şi… A mea!

— V-a împărtăşit teoriile pe care le-a comunicat recent Asociaţiei Britanice?

— Desigur! Tocmai acesta era subiectul principal al conversaţiei noastre.

— Ideile lui sunt într-adevăr atât de extraordinare? Întrebă Poirot cu indiferenţă.

— Asta este părerea multora, dar nu şi a mea.

— Le consideraţi realizabile?

— Perfect realizabile. Programul cercetărilor mele are puncte comune cu al lui, deşi nu urmărim acelaşi scop. Eu am lucrat la razele gamma, emise de radium C, un derivat al radium-ului, şi a trebuit să constat fenomene magnetice foarte importante. Am păreri personale asupra magnetismului, dar n-a venit încă momentul să le fac publice. Experienţele şi teoria domnului Halliday sunt extrem de interesante pentru mine.

Poirot o aprobă din cap şi-i puse o întrebare care mă surprinse:

— Unde aţi discutat aceste chestiuni, doamnă? Chiar aici?

— Nu, în laborator.
— Îmi permiteţi să-l văd?
— Desigur.
Doamna Olivier ne conduse la uşa prin care intrase şi care dădea pe un culoar. Trecurăm apoi prin alte două uşi şi ajunserăm într-un laborator mare, cu recipiente, tuburi şi sute de accesorii ale căror nume nici nu le cunosc. Doamna Olivier ne prezentă pe cei doi asistenţi ocupaţi cu o experienţă:
— Mademoiselle Claude, una dintre asistenţi. O tânără înaltă, serioasă, înclină capul. Monsieur Henry, un prieten vechi şi de încredere. Tânărul, scund şi brunet, se aplecă nervos.
Poirot privi în jurul lui. În afară de uşa prin care intraserăm, mai erau alte două. Una, ne explică doamna Olivier, ducea în grădină, iar cealaltă la un al doilea laborator mai mic. Poirot reţinu toate acestea şi apoi se declară gata să se întoarcă în salon.
— Eraţi singură cu domnul Halliday în timpul convorbirii? Întrebă el.
— Da. Cei doi ajutori ai mei erau în celălalt laborator.
— Convorbirea putea fi auzită de ei sau de altcineva?
Doamna Olivier reflectă şi negă din cap.
— Nu cred. Sunt aproape sigură că era imposibil să fim auziţi. Toate uşile erau închise.
— Se putea ascunde cineva în odaie?
— Nu este decât un dulap mare, în colţ, dar ideea îmi pare absurdă.
— Pas tout a fait, madame. Încă o întrebare dacă-mi permiteţi: Halliday v-a spus, din întâmplare, ce intenţiona să facă seara?
— Nu, absolut nimic.
— Îmi rămâne să vă mulţumesc, doamnă, şi să mă scuz că v-am deranjat. Vă rog să nu ne conduceţi. Vom găsi singuri drumul spre ieşire.

Am păşit în hol. În acea clipă, o doamnă tocmai intra pe uşa principală. Urcă repede scara şi-mi lăsă impresia că purta doliu mare, ca văduvele în Franţa.

— Curioasă femeie! Remarcă Poirot ieşind din vilă.

— Doamna Olivier? Da, ea…

— Dar nu vorbesc despre doamna Olivier. Cela va sans dire! Sunt puţine genii ca ea în lume. Vorbeam de cealaltă… Femeia de pe scară.

— Nu i-am observat figura şi mă întreb cum ai putut să i-o vezi, pentru că nu se uita spre noi.

— Tocmai de asta o găsesc curioasă! Replică Poirot liniştit. O femeie care intră la ea acasă – căci presupun că este la ea deoarece are o cheie – şi care urcă scara fugind fără să arunce o privire asupra a doi străini ieşiţi în hol, să vadă cine sunt, nu este o femeie ca toate celelalte. Este aproape nefiresc… Dar, miile tonerres! Ce este asta?

Poirot mă trase repede înapoi, tocmai la timp ca să evităm un copac, care căzu pe trotuar. Încă puţin şi ne-ar fi zdrobit. Poirot, palid dar calm, îl privi ţintă.

— Am scăpat ca prin urechile acului! Cam stângaci din partea lor… Totuşi nu mă aşteptam… Nici nu bănuiam! Fără privirea mea rapidă, fără ochii mei de pisică, Hercule Poirot n-ar mai fi fost, poate, în acest moment, pe lume! Ce dezastru pentru umanitate! Fără să mai vorbesc şi de tine, Hastings, deşi n-ar fi fost o catastrofă naţională.

— Mulţumesc, i-am zis rece. Şi acum ce vom face?

— Să facem! Exclamă Poirot. Să raţionăm! Să meditătm! Să lucreze materia cenuşie! Acum începem. Acest domn Halliday a venit într-adevăr la Paris? Da, pentru că profesorul Bourgoneau, care-l cunoaşte, l-a văzut şi a vorbit cu el.

— Unde naiba vrei să ajungi? Exclamai.

— Convorbirea lor a avut loc vineri dimineaţa şi a fost văzut, ultima oară, vineri seară, la ora 11, dar a fost văzut cu adevărat?

— Portarul…

— Un portar de noapte care nu-l văzuse niciodată înainte! Un om care seamănă cu Halliday – de exemplu, „Numărul Patru” a putut să joace rolul lui – intră în holul hotelului, întrebă dacă are scrisori… Urcă, prepară o valiză mică şi se strecoară afară a doua zi dimineaţa. Nimeni nu l-a văzut pe Halliday în seara aceea, nu, deci era în mâinile duşmanilor săi. Acum, doamna Olivier l-a primit pe Halliday? Da, căci, deşi nu-l cunoştea din vedere, un impostor n-ar fi reuşit s-o înşele vorbindu-i de domeniul ei de activitate. Aşadar Halliday a venit la ea şi după convorbirea lor a ieşit din vilă. Ce s-a întâmplat de atunci?

Poirot mă apucă de braţ şi mă trase din nou spre vilă.

— Acum, mon ami, imaginează-ţi că suntem a doua zi după dispariţie şi că cercetăm urmele paşilor, îţi place, nu-i aşa? Aceste urme, cele de acolo, să zicem, sunt acelea ale unui om, ale lui Halliday… A apucat-o la dreapta şi merge repede… Dar iată altele pe urmele lui. Sunt mici şi urmăritoarea e o femeie. Uite, îl ajunge! Este o tânără zveltă, în doliu mare. „Scuzaţi-mă domnule, doamna Olivier vă roagă să reveniţi” Halliday, bineînţeles, o urmează. Unde-l va duce? Ea nu doreşte să fie văzută cu el. Este o coincidenţă că l-a ajuns tocmai în locul unde începe aleea care separă grădina vilei Olivier de grădina vecină? „Luaţi-o pe aleea aceasta, domnule, e mai scurt!” La dreapta, este grădina doamnei Olivier, la stânga, aceea a vilei vecine. De acolo, bagă de seamă, a fost doborât copacul care ar fi trebuit să ne ucidă… Aceste două grădini au fiecare o intrare pe alee. Halliday trece prin faţa grilajului grădinei din stânga. Oameni se reped asupra lui, îl înconjoară, îl doboară şi îl transportă în vila necunoscută.

— Dumnezeule! Poirot, exclamai eu, crezi într-adevăr că vezi toate astea?

— Da, dragul meu, în mintea mea. Aşa şi nu altfel s-au petrecut lucrurile. Urmează-mă, ne vom întoarce la vilă.

— Doreşti s-o revezi pe doamna Olivier?

Poirot surâse bizar.

— Nu, Hastings, vreau să văd numai chipul doamnei de pe scară.

— Cine crezi că poate fi? O rudă a doamnei Olivier?

— Mai curând o secretară… O secretară pe care a angajat-o de curând.

Acelaşi servitor ne deschise uşa.

— Poţi să-mi spui numele doamnei în doliu, a văduvei, care a intrat acum câteva minute? Întrebă Poirot.

— Doamna Véroneau! Secretara doamnei Olivier!

— Exact. Vrei să ai amabilitatea s-o întrebi dacă poate să vorbească cu noi o clipă?

Valetul dispăru şi se întoarse numaidecât.

— Regret, doamna Véroneau trebuie să fi plecat din nou.

— Nu cred, zise Poirot liniştit. Vrei să-i comunici numele meu: Hercule Poirot şi transmite-i că trebuie s-o văd de urgenţă, înainte de a mă duce la prefectură.

Mesagerul nostru plecă din nou. De astă dată, doamna coborî şi ne rugă s-o urmăm în salon, întorcându-se spre noi, îşi ridică voalul. Spre marea mea uimire, recunoscui pe vechea noastră adversară, contesa Rossakoff, care fusese amestecată în abilul furt al unor bijuterii la Londra.3

— De îndată ce v-am observat în hol, domnule Poirot, am avut o teamă grozavă, zise ea cu un suspin.

— Draga mea contesă Rossakoff…

Ea scutură din cap:

— Acum sunt Inez Véroneau, murmură ea. O spaniolă măritată cu un francez. Ce doriţi, domnule Poirot? Sunteţi un om teribil! M-aţi gonit din Londra. Mărturisiţi că vreţi să mă denunţaţi minunatei doamne Olivier şi voi fi expulzată şi din Paris. Totuşi, nu ignoraţi că şi noi, ruşii săraci, avem nevoie să trăim!

— Este vorba de o afacere mai serioasă, doamnă, răspunse Poirot. Am intenţia să intru în vila din faţă şi să-l eliberez pe Halliday, dacă mai trăieşte. Vedeţi că ştiu totul?

Doamna Véroneau rămase uimită. Apoi, deodată, se decise să vorbească, cu fermitatea ei obişnuită.

— Mai trăieşte, dar nu este în vilă. Să facem un târg, domnule Poirot. Acordă-mi libertatea şi Halliday îţi va fi redat teafăr.

— Accept! Zise Poirot! Eram pe punctul să vă fac aceeaşi propunere. Aşa-i că suntem în serviciul „Celor patru mari”.

O paloare cadaverică acoperi obrazul contesei, dar se feri să răspundă. În schimb întrebă:

— Îmi permiteţi să telefonez? În aşteptarea legăturii, adăugă: Este numărul vilei în care este închis prietenul dumneavoastră. Puteţi să-l indicaţi poliţiei, căci nu va mai fi nimeni acolo, când vor veni să-l caute. În sfârşit! Am căpătat legătura! Alo! Eşti tu, Andre? Da, da, sunt eu Inez! Micul belgian ştie totul. Trimite-l pe Halliday la hotel şi evaporaţi-vă!

Puse receptorul jos şi se îndreptă spre noi surâzând.

— Vreţi să mă întovărăşiţi la hotel, doamnă? O întrebă Poirot.

— Desigur, mă aşteptam la asta!

Urcarăm toţi trei într-un taxi. După fizionomia lui, văzui că Poirot era perplex. Totul devenea prea simplu. La hotel, portarul veni înaintea noastră şi ne zise:

— A venit un domn. L-am condus în camera dumneavoastră. Pare foarte bolnav. Îl însoţea o infirmieră, dar ea a plecat.

— Foarte bine, răspunse Poirot, este unul din prietenii mei.

Urcarăm împreună şi găsirăm într-un scaun, aproape de fereastră, un om slab care părea pe punctul să leşine de epuizare. Poirot se duse drept spre el.

— Sunteţi John Halliday?

Omul răspunse printr-un semn afirmativ cu capul.

— Arată-mi braţul stâng! John Halliday are o aluniţă sub cotul stâng.

Omul întinse braţul, aluniţa era acolo. Poirot o salută pe contesă, care se retrase imediat.

Un păhărel de coniac îl mai fortifică pe Halliday.

— Dumnezeule! Murmură el, prin ce perioadă infernală am trecut… Aceşti oameni sunt adevăraţi demoni! Unde este soţia mea? Ce spune ea? M-au lăsat să înţeleg că ea crede că…

— Nu este adevărat, îi răspunse Poirot cu fermitate. Încrederea ei în dumneata nu s-a diminuat. Te aşteaptă… ca şi copilul.

— Slavă Domnului! Abia îmi vine să cred că mi-am recăpătat libertatea.

— Acum, când ţi-ai revenit puţin, monsieur, aş vrea să-mi povesteşti toată aventura de la început.

Halliday îl privi cu o expresie greu de descris.

— Nu-mi amintesc… Nimic, zise el.

— Cum?

— Aţi auzit vreodată vorbindu-se de „Cei patru mari”?

— Vag, răspunse Poirot sec.

— Nu ştiţi cine sunt. Au o putere fără margini. Dacă nu spun nimic sunt salvat… Dacă rostesc un singur cuvânt… Nu numai eu, dar şi fiinţele care-mi sunt cele mai dragi şi mai apropiate vor suferi martirajul. Să nu mai discutăm. Eu… Eu… Nu-mi amintesc nimic!

Spunând acestea, Halliday se ridică şi ieşi.

Poirot păru deconcertat.

— Va să zică, aşa! „Cei patru mari” câştigă o dată în plus? Dar ce ai în mână, Hastings?

Îi întinsei un bilet.

— Contesa l-a scris înainte de a pleca, îi spusei.

Biletul nu avea decât două cuvinte şi semnătura:

La revedere.

— I. V.

— Este semnat cu iniţialele ei: I. V. Dar este numai o coincidenţă că aceste două iniţiale mai înseamnă şi „4”? Iată ce mă întreb, Hastings!

Capitolul VII.

Hoţii de radiu

Halliday îşi petrecu prima lui noapte de libertate la hotel, într-o cameră învecinată cu a noastră şi, fără încetare, îl auzii plângându-se şi zbătându-se în somn. Încercarea la care fusese supus în vilă îi măcinase nervii şi, în dimineaţa următoare, nu vorbi mai mult ca în ajun. Se mulţumea să facă, continuu, aluzie la imensa putere a „Celor patru mari” şi la răzbunarea care l-ar strivi, dacă ne-ar spune ceea ce ştia.

După dejun, ne părăsi să-şi regăsească soţia în Anglia, în timp ce Poirot şi cu mine râmaserăm la Paris. Mă simţeam mai pregătit ca oricând de luptă şi partizan al manierei forte. Mutismul lui Poirot mă exaspera.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Poirot, să facem ceva! Să ne ocupăm de ei, exclamai.

— Eşti pur şi simplu admirabil, mon ami. Ce să facem? Şi de cine să ne ocupăm? Te rog, precizează!

— Ei bine, îţi vorbesc de „Cei patru mari”

— Cela va sans dire. Dar te întreb cum vrei să-i ataci?

— Poliţia? Spusei eu la noroc.

Poirot surâse.

— Vom fi categorisiţi drept nişte tipi din roman. N-avem nimic palpabil – absolut nimic. Trebuie să mai aşteptăm.

— Ce să aşteptăm?

— Să se mişte. Uite, în Anglia, cu toţii înţelegeţi şi adoraţi boxul. Dacă un om nu face nici o mişcare, celălalt e nevoit s-o facă şi, permiţând adversarului să atace, afli ceva despre el. Acesta este rolul nostru: Trebuie să aşteptăm ca cealaltă parte să ne atace.

— Îi vom face? Întrebai, cuprins de îndoială.

— Sunt convins. Pentru început, au încercat să mă facă să părăsesc Anglia. N-au reuşit. Apoi, în afacerea de la „Granite Bungalow”, am venit la timp să salvăm victima lor de la spânzurătoare. În sfârşit, ieri, o dată în plus, le-am răsturnat planurile. Vei vedea că vor riposta.

Tocmai când reflectam la asta, cineva bătu la uşă. Fără să aştepte răspunsul, intră un bărbat, care puse zăvorul după

el. Înalt, slab, palid, cu nasul coroiat, purta un pardesiu, încheiat până la bărbie şi o pălărie neagră, trasă cu grijă peste ochi.

— Scuzaţi-mă, domnilor, spuse el cu o voce înceată, pentru intrarea mea precipitată, dar am să vă vorbesc de lucruri foarte ciudate.

Înaintă spre masă şi se aşează surâzând. Eram pe punctul să mă reped la el, dar Poirot mă reţinu cu un gest.

— După cum am remarcat, aţi intrat cam precipitat! Vreţi să-mi spuneţi, domnule, ce doriţi?

— Dragul meu domn Poirot, este ceva foarte simplu: îmi plictiseşti prietenii!

— În ce mod?

— Hai, hai, domnule Poirot, nu vreţi să vorbim serios? Ştiţi tot aşa de bine ca şi mine despre ce e vorba.

— Depinde, monsieur, care sunt prietenii dumneavoastră.

Fără să spună un cuvânt, vizitatorul îşi scoase tabachera şi trase din ea patru ţigări pe care le aruncă pe masă. Apoi, încet, încet, le strânse şi le repuse în tabacheră, pe care o vârî la loc în buzunar.

— Ah, înţeleg! Zise Poirot. Şi ce-mi propun prietenii dumneavoastră?

— Vă propun să vă folosiţi talentul – de altfel, remarcabil – în detectarea criminalilor. Reluaţi-vă ocupaţiile obişnuite, domnule Poirot, şi rezolvaţi problemele doamnelor din societatea londoneză.

— O activitate liniştită, interveni Poirot. Şi dacă nu accept?

Omul avu un gest elocvent.

— Desigur, vom regreta foarte mult şi cu noi, toţi prietenii şi admiratorii marelui Hercule Poirot. Dar regretele, oricât de profunde, nu reînvie un mort.

— Foarte delicat exprimat. Acum să ne imaginăm că accept?

— În acest caz, sunt însărcinat să vă ofer o compensaţie.

Scoase un portofel şi aruncă pe masă zece bancnote, fiecare de zece mii de franci francezi.

— Aici nu este decât o garanţie a bunei noastre credinţe, adăugă el. Vi se va plăti de zece ori această sumă.

— Dumnezeule! Strigai eu, cum îndrăzneşti să te gândeşti că…

— Aşează-te, Hastings! Zise Poirot sever. Reprimă-ţi frumoasele elanuri de cinste şi stai liniştit. Cât despre dumneavoastră, domnule, mă întreb ce mă împiedică să telefonez poliţiei şi să vă predau ei? Prietenul meu, prezent aici, v-ar împiedica să fugiţi.

— Încercaţi, dacă vi se pare recomandabil, răspunse calm vizitatorul nostru.

— Destul! Exclamai. Telefonează poliţiei, Poirot, şi să terminăm.

Mă ridicai şi mă dusei la uşă, blocând-o cu spatele.

— Ar fi lucrul cel mai inteligent de făcut, zise Poirot, ca şi cum ar fi discutat cu el însuşi.

— Dar mai aveţi o oarecare îndoială, nu? Replică vizitatorul degajat.

— Vezi, Poirot? Am intervenit.

— Îţi asumi responsabilitatea, mon ami.

Prietenul meu ridică receptorul. În aceeaşi clipă, individul sări asupra mea ca o pisică. Dar eram pregătit să-l primesc. Ne luptam în cameră. Deodată, îl simţii alunecând şi slăbind. Îmi dublai eforturile. El căzu jos în faţa mea. Şi, în momentul când începusem să mă gândesc la victoria mea, se produse un lucru extraordinar. Mă simţii proiectat înainte şi mă lovii de perete. Gând reuşii să mă ridic, uşa se închidea după adversarul meu. Încercai să ies, dar uşa era încuiată pe dinafară. Alergai la telefon şi-i smulsei receptorul lui Poirot.

— Alo! Recepţia? Opriţi un om care va voii să iasă. Este înalt, slab, poartă un pardesiu încheiat până la bărbie şi o pălărie moale, trasă peste ochi. Este căutat de poliţie.

Câteva minute mai târziu, cheia scârţâi în broasca ei. Uşa se deschise şi în prag apăru directorul hotelului.

— Aţi pus mâna pe el? Întrebai eu.

— Nu, domnule, n-a coborât nimeni.
— Probabil, l-aţi lăsat să treacă!
— N-am lăsat pe nimeni să treacă, domnule. Este imposibil să fi fugit.
— Dar cine a ieşit afară! Zise Poirot amabil. Poate cineva din personalul hotelului?
— Numai un chelner care ducea o tavă, domnule.
— Ah! Exclamă Poirot, pe un ton care spunea multe. Iată de ce pardesiul lui era atât de bine încheiat, zise el, după plecarea directorului cel agitat.
— Sunt mâhnit, murmurai ruşinat. Credeam că l-am pus la podea.
— Dar, cred că ţi-a făcut o figură japoneză. Nu te necăji, mon ami. Totul s-a desfăşurat după un plan – al lui. E, de altfel, ceea ce doream şi eu.
— Dar asta? Întrebai, repezindu-mă spre un obiect de pe jos.
Era un portmoneu subţire, din piele maronie, care, evident, căzuse din buzunarul vizitatorului, în timpul luptei noastre. Conţinea două facturi achitate pe numele de Felix Laon şi o foaie de hârtie îndoită, pe care o desfăcui cu emoţie. Pe ea erau scrise câteva cuvinte:
Viitoarea adunare a Consiliului va avea loc vineri, la ora 11, în Rue des Echelles 34.
Era semnată cu o cifră „4” mare.
Şi azi era vineri, iar pendula de pe cămin arăta ora zece şi jumătate:
— Ce şansă! Exclamai. Să plecăm imediat! Este un noroc neaşteptat!
— Iată pentru ce a venit, zise Poirot. Acum înţeleg totul.
— Ce înţelegi? Haide, Poirot! Ce mai stai pe gânduri?
Poirot îmi aruncă o privire şi clătină din cap, surâzând.
— Vrei să vii la mine în salon, zise păianjenul muştei… Cred că aşa începe micul vostru catren englezesc. Nu, nu, sunt şireţi, dar nu atât de şireţi ca Hercule Poirot.
— Ce naiba vrei să spui?

— M-am întrebat: care este motivul acestei vizite matinale? Şi l-am găsit. Crezi că musafirul nostru spera într-adevăr să mă corupă, sau să mă facă să abandonez lupta ameninţându-mă? Puţin probabil. Atunci, de ce a venit? Acum văd întregul plan – tare drăgălaş – întâi, să încerce să mă corupă, apoi să provoace o luptă şi, în acelaşi timp, să lase să-i scape portmoneul. Cursa era întinsă! Rue des Echelles, la orele 11. Nu, pentru nimic în lume! Hercule Poirot nu va fi înşelat aşa de uşor!

— Dumnezeule, m-am speriat.

Şi ilustrul meu prieten adăugă, încruntând sprâncenele.

— Mai este un lucru pe care nu-l înţeleg: ora! Dacă ar fi avut intenţia să mă atragă noaptea, ar fi fost de preferat. De ce la orele 11? Este pe punctul să se producă un eveniment, în această dimineaţă? Un eveniment pe care vor să ni-l ascundă? Vom vedea. Voi rămâne aici. Nu vom ieşi şi vom aştepta evenimentele pe loc.

La orele 11 şi jumătate ne veni o invitaţie, sub forma unui bileţel albastru. Poirot îl deschise şi mi-l dădu să-l citesc. Era de la doamna Olivier, celebra savantă pe care o vizitasem ieri, în legătură cu cazul Halliday. Ne ruga să trecem numaidecât pe la ea.

Ne executarăm şi doamna Olivier ne primi în acelaşi salonaş. M-a uimit din nou forţa minunată a acestei femei, cu faţa ei prelungă de maică – această strălucită urmaşă a lui Becquerel şi a soţilor Curie. Ea trecu repede la subiect.

— Domnilor, m-aţi întrebat ieri despre dispariţia domnului Halliday. Am aflat că aţi revenit aici şi că aţi cerut s-o vedeţi pe secretara mea, Inez Véroneau. Ea a plecat cu dumneavoastră şi n-a mai revenit de atunci.

— Asta-i tot, doamnă?

— Nu. Noaptea trecută, s-a pătruns, prin spargere, în laboratorul meu. Mi-au fost furate hârtii şi studii valoroase. Hoţii au încercat să pună mâna pe ceva mai preţios, dar, din fericire, n-au putut să deschidă seiful cel mare.

— Doamnă, iată faptele: fosta secretară, doamna Véroneau, era, în realitate, contesa Rossakoff, expertă în furturi. Ea a luat parte la răpirea lui Halliday. De cât timp era la dumneavoastră?

— De cinci luni, domnule. Ceea ce-mi spuneţi mă uluieşte.

— Totuşi, este adevărat. Hârtiile furate erau uşor de găsit? Sau credeţi că era necesară o perfectă cunoaştere a locurilor?

— Este desigur curios că hoţii au ştiut exact unde să caute. Credeţi că Inez…

— A furnizat indicii hoţilor? Sunt sigur! Dar care este lucrul preţios pe care n-au putut pune mâna? Bijuterii?

Doamna Olivier făcu un semn negativ.

— Ceva mult mai preţios. Ea privi în jurul ei, apoi se aplecă spre noi şi şopti: Radiu, monsieur.

— Radiu?

— Da. Sunt la punctul de răscruce al experienţelor. Posed o oarecare cantitate de radiu şi mi s-a mai împrumutat pentru a-mi continua cercetările. Atât de infimă cât este această cantitate, ea reprezintă o mare parte din stocul mondial şi are o valoare de mai multe milioane de franci.

— Unde este radiul?

— În cutiuţa lui de plumb, în seiful cel mare. Acesta, pe dinafară, este un model vechi şi prăpădit, dar, în realitate, este prevăzut cu toate perfecţionările moderne: o minune de securitate. De aceea hoţii nu l-au putut deschide.

— Cât timp mai păstraţi acest radiu?

— Încă două zile, domnule Poirot. După care, experienţele mele vor fi terminate.

Privirea lui Poirot se însufleţi.

— Inez Véroneau este la curent? Dacă da, atunci prietenii noştri vor reveni. Nu vorbiţi nimănui despre mine şi fiţi sigură că vă voi salva radiul. Aveţi o cheie a uşii laboratorului, care dă în grădină?

— Iat-o! Mai am una pentru mine. De asemenea, poftiţi şi cheia uşii grădinei, care dă în aleea care separă casa mea

de cea din faţă.
— Vă mulţumesc, doamnă. Culcaţi-vă astă-seară ca de obicei, nu vă temeţi de nimic şi lăsaţi-mă să lucrez. Dar nu uitaţi: nici un cuvânt despre mine nimănui. Nici chiar celor doi asistenţi: mademoiselle Claude şi monsieur Henri. Lor mai puţin ca oricui.
Poirot părăsi vila, frecându-şi mâinile de satisfacţie.
— Acum ce vom face? Îl întrebai.
— Vom părăsi Parisul pentru a pleca spre Anglia.
— Ce?
— Ne vom împacheta lucrurile, vom mânca şi ne vom duce la Gare du Nord.
— Dar… Radiul?
— Am spus că vom pleca spre Anglia. Dar n-am zis că vom ajunge acolo. Reflectează puţin, Hastings. Precis suntem supraveghiaţi şi trebuie ca adversarii noştri să ne creadă plecaţi spre Anglia. Ca să ajungă la această certitudine, ne vom sui în tren.
— Vrei să spui că vom renunţa la plecare în ultimul moment?
— Nu, Hastings, duşmanii noştri nu vor fi satisfăcuţi decât dacă le vom oferi o adevărată plecare.
— Dar trenul nu se opreşte până la Calais?
— Se va opri dacă vom plăti. Ei, hai, Poirot n-o să plăteşti un expres ca să se oprească… Vor refuza.
— Dragul meu, n-ai observat niciodată instrumentul denumit signal d'arrêt şi a cărui întrebuinţare nemotivată costă cam 100 franci?
— Şi tu vei face asta?
— Nu eu! Unul din prietenii mei, Pierre Combeau. În timp ce va parlamenta cu şeful de tren făcând tapaj şi toţi călătorii se vor strânge curioşi în jurul lor, noi vom profita de aceasta ca să dispărem.
Planul lui Poirot fu realizat întocmai. Pierre Combeau, un vechi prieten al lui Poirot, care-i cunoştea perfect metodele, acceptă combinaţia. Semnalul de alarmă fu tras în

momentul când ajunserăm la marginea Parisului. Combeau organiză o „punere în scenă” impresionantă în cel mai apreciabil stil franţuzesc în timp ce Poirot şi cu mine părăsirăm trenul neobservaţi. Prima noastră grijă fu să ne deghizăm cât mai bine cu putinţă.

Poirot adusese hainele necesare într-o valijoară.

În curând devenirăm două haimanale cu bluze albastre, murdare, care cinară într-un han obscur şi o luară înapoi spre centru.

Abia pe la orele 11 am ajuns în faţa vilei doamnei Olivier. După ce ne-am uitat atent în toate părţile, ne-am strecurat pe aleea care părea pustie. Eram siguri că n-am fost observaţi de nimeni.

— Încă nu-i aştept, îmi şopti Poirot. Poate nu vor veni decât mâine seară, dar ştiu perfect că radiul nu va mai fi aici decât două zile.

Am deschis uşa grădinii cu cea mai mare grijă şi am intrat fără nici cel mai mic zgomot.

Atunci se produse lovitura de teatru. Într-un minut, furăm doborâţi, legaţi şi ni se puseră căluşe în gură. Erau pe puţin zece inşi, aşa că orice rezistenţă ar fi fost inutilă. Am fost duşi ca nişte pachete în casa doamnei Olivier şi nu în vila vecină. Cu ajutorul unei chei deschiseră uşa laboratorului şi ne depuseră acolo. Unul dintre aceşti indivizi îşi făcu de lucru la seif a cărui uşă se deschise imediat. Mărturisesc că o clipă mi se făcu frică. Mă întrebam dacă nu vroiau să ne vâre înăuntru să murim asfixiaţi.

Spre marea mea surpriză, seiful era altceva. În fund erau trepte care duceau în jos. Am fost împinşi într-o cameră subterană şi depuşi într-un colţ. Acolo se afla, în picioare, o femeie înaltă şi maiestoasă. O mască neagră de catifea îi ascundea obrazul. La un gest al acestei creaturi misterioase, oamenii ieşiră. Rămaserăm singuri cu ea. Nu mai exista nici o îndoială: era franţuzoaica cunoscută drept „Numărul Trei” dintre „Cei patru mari”.

Se aplecă asupra noastră şi ne scoase căluşele, dar ne lăsă legaţi. Apoi, îndreptându-se şi privindu-ne ţintă, îşi scoase brusc masca.

Era doamna Olivier!

— Domnule Poirot, zise ea pe un ton teribil de batjocoritor. Marele, unicul, extraordinarul domn Poirot! V-am adresat un avertisment, ieri dimineaţă. Aţi preferat să nu ţineţi seama de el. Aţi crezut că aţi putea să ne opuneţi NOUA geniul dumneavoastră. Acum, iată-vă aici, în puterea noastră!

O cruzime rece, care mă înfioră, contrasta cu privirea arzătoare a ochilor ei. Era nebună… Nebună… Un geniu nebun…

Poirot nu zicea nimic. Cu gura deschisă, o contempla pe această femeie.

— Ei bine, zise ea încet, este sfârşitul. NOI nu putem permite să ni se contracareze planurile. Aveţi să-mi adresaţi vreo ultimă cerere?

Niciodată, nici înainte, nici apoi, nu m-am simţit mai aproape de moarte. Poirot era admirabil. Fără să crâcnească, fără să păleasca, continua s-o privească în faţă cu un interes sincer.

— Psihologia dumneavoastră mă interesează enorm, madame, zise el liniştit. Regret numai că am atât de puţin timp la dispoziţie să o studiez. Da, am o rugăminte să vă adresez. Un condamnat la moarte este autorizat, întotdeauna, să fumeze o ultimă ţigară. Tabachera mea este la mine şi dacă aţi vrea să-mi permiteţi…

Aruncă o privire asupra legăturilor care-l imobilizau.

— Desigur, zise ea râzând, aţi vrea să vă dezleg mâinile? Sunteţi şiret, domnule Hercule Poirot, dar eu ştiu asta şi mă voi feri să vă ascult. Veţi avea însă ţigara!

Ea îngenunche lângă el, scoase din buzunarul lui tabachera şi-i vârî o ţigară între buze.

— Acum vă trebuie un foc, zise ea, ridicându-se.

— Nu este necesar, doamnă. Vă mulţumesc.

Ceva din vocea lui Poirot mă făcu să tresar.

Doamna Olivier păru de asemenea surprinsă.

— Nu vă mişcaţi, vă rog, doamnă! Dacă nu mă veţi asculta veţi regreta. Cunoaşteţi proprietăţile curarei? Indienii din America de Sud o întrebuinţează să otrăvească săgeţile lor, ca să producă moartea instantanee. Unele triburi se servesc de un tub mic în care suflă făcând din el un vaporizator. Am o ţigară făcută în acelaşi scop. N-am decât să suflu… Ah! Tresăriţi! Nu vă mişcaţi, doamnă! Mecanismul acestei ţigări este foarte ingenios. Se suflă încet şi o săgeată minusculă, cât un os de peşte zboară spre ţinta aleasă… Vreţi să muriţi, doamnă? Nu? În acest caz, dezlegaţi-l pe prietenul meu Hastings. Desigur, am membrele imobilizate, dar pot să întorc capul. Am deci posibilitatea să vă ating, doamnă. Nu uitaţi asta!

Cu mâini tremurătoare, cu faţa convulsionată de mânie şi ură, ea se aplecă şi execută ordinul lui Poirot. Eram liber. Poirot îmi dădu instrucţiuni.

— Frânghiile tale îţi vor servi pentru doamna, Hastings. Ai legat-o bine? Acum vino să mă dezlegi şi pe mine. Ce bine că ea şi-a expediat acoliţii. Cred că vom avea destul noroc ca să nu ne găsim retragerea tăiată.

Înainte de a pleca, Poirot se înclină curtenitor şi zise:

— Hercule Poirot nu poate fi ucis atât de uşor, madame. Noapte bună!

Căluşul o împiedica să răspundă, dar strălucirea ucigătoare a ochilor ei mă îngrozi. Îmi doream din toată inima să nu-i mai cădem niciodată în mâini.

Din fericire, nu întâlnirăm pe nimeni. Grădina era pustie. În curând ne regăsirăm pe străzile Parisului.

Abia atunci, Hercule Poirot dădu curs liber mâniei sale:

— Merit ceea ce mi-a spus această femeie. Sunt un triplu imbecil, un idiot, de treizeci şi şase de ori un idiot. Eu care eram atât de mândru că nu cad în cursa lor. Şi nici nu era o cursă, cu excepţia modului în care m-am rostogolit în ea. Ştiau că o să înţeleg… S-au bazat pe faptul că am să

înţeleg. Asta explică totul: uşurinţa cu care l-au predat pe Halliday… Totul! Madame Olivier este spiritul conducător.

— Vera Rossakoff doar locotenentul ei. Doamna avea nevoie de ideile lui Halliday – ea însăşi avea geniul de a umple golurile, ceea ce l-a uluit. Da, Hastings, acum ştiu cine este „Numărul Trei”! Femeia care este, probabil, cel mai mare savant din lumea întreagă! Îţi dai, acum, seama de puterea lor? Creierul Orientului, ştiinţa Occidentului şi alţi doi necunoscuţi. Dar vom afla! Mâine dimineaţă, Hastings, ne întoarcem la Londra şi ne apucăm de treabă.

— Nu te duci s-o denunţi pe doamna Olivier poliţiei?

— Nu voi fi crezut! Această femeie este venerată aici ca un idol. Dealtfel, n-avem nici o dovadă. Dimpotrivă, putem să ne socotim fericiţi dacă nu ne denunţă ea justiţiei.

— Cum?

— Desigur. Reflectează puţin! Suntem găsiţi, noaptea, în vilă, cu chei pe care ea ar jura că nu ni le-a dat niciodată. Ne surprinde în faţa seifului, noi o legăm îi vârâm un căluş în gură şi fugim! Nu-ţi face iluzii Hastings! Ne aflăm prinşi între ciocan şi nicovală – aşa spuneţi voi?

Capitolul VIII.
În casa duşmanului

După aventura de la vila din Passy, ne-am întors urgent la Londra. Scrisori numeroase îl aşteptau pe Poirot. Citi una cu un surâs bizar şi mi-o întinse:

— Citeşte-o, mon ami!

Privii, mai întâi, semnătura: Abe Ryland îmi aminti cuvintele lui Poirot: „Omul cel mai bogat din lume”. Scrisoarea domnului Ryland era scurtă şi tăioasă. Se arăta profund nemulţumit de pretextele invocate de Poirot pentru a refuza, în ultimul moment, propunerea lui de a pleca în America de Sud.

— Asta dă de gândit, Hastings?

— Dar este foarte natural ca acest om să fie furios!

— Nu, nu mă înţelegi. Aminteşte-ţi de vorbele lui Mayerling, omul care se refugiase aici… ca să moară, la noi,

de mâna duşmanilor săi: „Numărul Doi” este reprezentat printr-un S barat cu două linii, semnul dolarului, sau prin două linii şi o stea. Deducţia: este un american şi reprezintă puterea banului. Adaugă la asta faptul că Ryland mi-a oferit o sumă formidabilă să mă facă să părăsesc Anglia în momentul… Acum înţelegi, Hastings?

— Vrei să spui că-l bănuieşti pe Abe Ryland, multimilionarul, de a fi „Numărul Doi” al „Celor patru mari”?

— Inteligenţa ta e sclipitoare, Hastings. Da, aşa cred. Tonul cu care ai pronunţat „multimilionarul” a fost elocvent, dar permiteţi-mi să subliniez un lucru: afacerea e condusă de oameni de vârf şi domnul Ryland are reputaţia de a nu fi un îngeraş în tranzacţiile sale. Un bărbat abil, fără scrupule, care posedă toţi banii necesari şi râvneşte putere nelimitată.

Neîndoielnic, era ceva de comentat în legătură cu acest punct de vedere.

— Dar, Poirot, cum ai ajuns la această concluzie? Unde-ţi sunt dovezile? Ai vreo certitudine?

— Aş face, nu ştiu. Aş da orice s-o am. Cu titlul de ipoteză, îl consider pe Abe Ryland ca „Numărul Doi” şi ne vom apropia de ţintă.

— După scrisoarea lui, Ryland a venit la Londra. Te vei duce să-l vezi şi să-i prezinţi scuze?

— Poate.

Două zile mai târziu, Poirot se întoarse într-o stare de excitaţie extremă şi îmi spuse, apuncându-mă cu mâinile, de o manieră impulsivă.

— Dragul meu, ni se oferă o ocazie fantastică, o şansă fără precedent şi cu care nu ne vom mai întâlni niciodată. Dar este foarte periculoasă şi nu îndrăznesc să-ţi propun s-o înfrunţi.

Dacă Poirot credea că mă intimidează se înşela. Stăpânindu-şi emoţia, maestrul îmi expuse planul său.

Abe Ryland căuta un secretar englez manierat şi prezentabil. Poirot gândea că eu aş putea solicita acest post.

— Aş face-o eu, bucuros, îmi explică el, ca să se justifice, dar îmi este aproape imposibil să mă deghizez aşa cum ar trebui. Desigur, vorbesc foarte bine englezeşte – în afară de cazul când sunt agitat – dar accentul meu le-ar atrage atenţia; chiar dacă mi-aş sacrifica mustaţa, tot l-ar recunoaşte pe Hercule Poirot.

Asta era şi părerea mea şi mă declarai dispus să joc rolul ca să pătrund în intimitatea lui Ryland.

— Pariez zece contra unu că nu mă va accepta ca secretar, adăugai eu.

— Sunt sigur că da. Îţi voi procura nişte recomandări formidabile! Vei fi recomandat de ministrul de interne, în persoană.

Asta părea să împingă lucrurile prea departe, dar Poirot mă întrerupse:

— Ba o va face. Am avut ocazia să mă ocup, pentru el, de o mică afacere, care ar fi putut provoca un mare scandal. Am rezolvat-o cu discreţie şi delicateţe, aşa că acum îmi ciuguleşte din palmă!

Începurăm prin a recurge la serviciile unui expert în machiaj şi travestire. Era un omuleţ cu un tic al capului, asemănător cu al lui Poirot. Mă studie o vreme în tăcere şi, apoi se apucă de lucru. O jumătate de oră mai târziu, când mă privii în oglindă rămăsei stupefiat. Nu mă mai recunoşteam. Pantofii speciali mă înălţau cu vreo cinci centimetri şi haina era croită ca să mă facă înalt şi slăbănog. Sprâncenele, abil modificate, îmi dădeau o altă expresie. Aveam obrajii umflaţi pe dinăuntru cu nişte tampoane de vată şi tenul meu negricios dispăruse în neant. În sfârşit, mi se răsese mustaţa şi, când vorbeam, mi se vedea un dinte de aur.

— De acum înainte, îmi zise Poirot, te vei numi Arthur Neville. Dumnezeu să te ocrotească! Poate vei avea

primejdii de înfruntat.

Cu inima strânsă, mă prezentai la hotelul „Savoy”, la ora fixată de domnul Ryland, şi cerui să-l văd pe marele om.

După două minute de aşteptare, am fost condus în apartamentul său.

Ryland era aşezat la o masă. În faţa lui văzui scrisoarea ministrului de interne. Pentru prima oară, îl vedeam pe milionarul american şi, fără voia mea, fui impresionat. Înalt, zvelt, cu bărbia proeminentă, nasul uşor coroiat şi părul grizonat, Ryland avea ochii cenuşii şi reci, care sclipeau sub nişte sprâncene arcuite. Fuma trabuc, pus în colţul gurii (de care nu se despărţea niciodată, am aflat mai târziu).

— Luaţi loc, mormăi el.

Mă aşezai. Îmi arătă scrisoarea din faţa lui şi continuă:

— Dacă aş da crezare ministrului aţi fi perfect şi n-aş mai avea nevoie să mai caut pe altcineva. Dar sunteţi într-adevăr la curent cu uzanţele societăţii?

Îi răspunsei că eram sigur că aş putea să-l satisfac în această privinţă.

— Dacă aş primi duci, conţi, viconţi sau alte personalităţi de acest gen la proprietatea mea de la ţară, aţi şti să-i primiţi şi să-i aşezaţi, la masă, la locul care ar trebui să-l ocupe?

— Fără nici o îndoială! Spusei eu surâzând.

Mai schimbarăm câteva cuvinte şi mă angajă. Domnul Ryland dorea un secretar familiarizat cu societatatea engleză, căci avea un secretar american şi o stenografă.

Două zile mai târziu am plecat la Hatton Chase, castelul ducelui de Loamshire, pe care milionarul îl închiriase pentru şase luni.

Funcţiunile mele nu-mi dădură nici o bătaie de cap. Mai fusesem, cândva, secretarul particular al unui membru marcant al Parlamentului, aşa că nu-mi asumam atribuţii peste competenţa mea. Domnul Ryland primea, de obicei, invitaţii în weekend, dar restul săptămânii era relativ calm. Nu-l vedeam decât rar pe domnul Appleby, secretarul

american, care-mi părea un tânăr eficient, destul de simpatic. Vorbeam mai mult cu domnişoara Martin, stenografa, o tânără frumoasă roşcată, de vreo 23 sau 24 de ani, cu nişte ochi negrii, de cele mai multe ori aplecaţi, dar prin care treceau, uneori, luciri răutăcioase. Aveam impresia că nutrea faţă de patron ură şi antipatie, pe care, desigur, se ferea să le etaleze, dar veni vremea, când, pe neaşteptate, devenirăm destul de intimi ca să putem vorbi despre aceasta.

Studiasem cu grijă toţi membrii personalului. Un valet şi o cameristă fuseseră angajaţi recent. Majordomul, intendentul şi şeful servitorilor făceau parte din personalul ducelui şi consimţiseră să rămână cu noul ocupant al castelului. Servitoarele nu prezentau nici un interes; îl observai mai de aproape pe James, al doilea valet, recent angajat de majordom, dar nu era decât un simplu valet şi nimic mai mult. Cel pe care îl suspicionam era Deaves, valetul de cameră al lui Ryland, pe care acesta îl adusese din New York. Englez prin naştere, cu o purtare ireproşabilă, tocmai el îmi inspira bănuieli vagi.

Eram de trei săptămâni la Hatton Chase şi nu se produsese încă nici un incident. Nu exista cea mai mică probă în sprijinul teoriei noastre. Nici o urmă despre activităţile „Celor patru mari”. Domnul Ryland era un om de un caracter şi o personalitate remarcabile şi începeam să cred că Poirot se înşelase luându-l drept un membru al teribilei organizaţii. Lam auzit chiar menţionând, la întâmplare, de Poirot, la un dineu.

— Se spune că e un omuleţ minunat, dar te lasă baltă. De unde ştiu? I-am dat o treabă şi a renunţat la ea în ultima clipă. Nu mă mai las păcălit de monsieur Hercule Poirot al dumneavoastră.

În asemenea momente, vata din obraji mă stânjenea.

Atunci, domnişoara Martin îmi spuse o poveste tare ciudată.

Ryland plecase la Londra pentru o zi, întovărăşit de Appleby. Domnişoara Martin veni, după ceai, să facă o plimbare cu mine prin grădină. Această tânără îmi plăcea foarte mult – era aşa de modestă şi naturală! Mi s-a părut preocupată de ceva şi în cele din urmă, îmi mărturisi:

— Ştiţi, domnule maior Neville, că am intenţia să-mi părăsesc serviciul?

O privii foarte mirat şi ea continuă în grabă:

— Ştiu că, din punct de vedere material, locul este foarte bun şi că este ridicol să-l părăsesc. Dar nu mai suport să fiu insultată. Un adevărat gentleman nu s-ar comporta în felul acesta.

— V-a înjurat domnul Ryland?

Fata făcu un semn afirmativ cu capul.

— De felul lui este foarte irascibil. Se înţelege, din princina muncii. Dacă ar şti cel puţin să se stăpânească, ar mai merge. Ieri s-a mâniat însă aşa de tare pentru un lucru de nimic, încât m-a îngrozit!

— Dar ce s-a întâmplat?

— Cum ştiţi eu desfac, totdeauna, toată corespondenţa domnului Ryland. Unele scrisori le dau lui Appleby, iar celelalte le rezolv eu. Procedând la acest triaj, mi se întâmplă să găsesc plicuri albastre, notate într-un colţ cu un 4 mic… Aţi spus ceva, domnule Neville?

Clătinai din cap şi o rugai să-şi continue povestirea. În realitate însă, ceea ce-mi spusese îmi smulsese o exclamaţie.

— Aceste scrisori, marcate cu un mic 4, trebuie să fie remise intacte domnului Ryland. Ceea ce şi fac. Ieri însă, corespondenţa era foarte bogată şi, în graba mea de a o deschide, desfăcui, din greşeală, una din aceste scrisori albastre. Dându-mi seama, m-am dus imediat cu acest plic la domnul Ryland şi-i explicai cum se produsese eroarea. Spre marea mea uimire, s-a înfuriat îngrozitor şi, literalmente, m-a înfricoşat.

— Ce putea conţine această scrisoare ca să-l aducă într-o asemenea stare?

— Nimic deosebit. Tocmai asta-i mai curios. O citisem, înainte de a observa greşeala mea. Era atât de scurtă, încât textul mi-a rămas gravat în memorie, încă mă mai întreb ce era atât de important ca să-l supere.

— Într-adevăr, îţi mai aminteşti textul? Murmurai cu un ton încurajator.

După o clipă de reflecţie, repetă încet:

Dragă, domnule, Este necesar să veniţi personal să ne vedem la proprietate. Dacă cariera va fi inclusă, şaptesprezece mii pare rezonabil. 11% comision este mult, 4% este destul:

Al dumneavoastră, Arthur Leversham

Ridicând umerii, domnişoara Martin continuă:

— Trebuie să fie vorba de o proprietate pe care doreşte s-o cumpere domnul Ryland, dar persist să cred că un om care se comportă în felul acesta este un om periculos. Ce credeţi că trebuie să fac, domnule Neville? Dumneavoastră aveţi mai multă experienţă.

O liniştii, spunându-i că Ryland suferea, probabil, de boala rasei sale: dispepsia. Când ne despărţirăm, fata era complet calmă, dar nu aceeaşi era situaţia cu mine. De îndată ce rămăsei singur, notai şi recitii textul faimoasei scrisori. Ce putea să însemne, în ciuda conţinutului ei aparent nevinovat? Poate o simplă tranzacţie comercială a lui Ryland, pe care nu voia s-o divulge până nu era încheiată? Explicaţia era plauzibilă. Dar atunci de ce era acel „4” în colţul plicului? În sfârşit, am simţit că descoperisem o urmă.

Am studiat textul toată noaptea şi a doua zi dimineaţa, brusc, îmi apăru soluţia. Era, de altfel, foarte simplă. Cifra 4 era cheia enigmei. Într-adevăr, citirea cuvintelor din patru în patru dădea misivei o semnificaţie cu totul diferită.

„Necesar să ne vedem carieră, şaptesprezece, unsprezece, patru”.

Cifra şaptesprezece trebuia să corespundă datei de 17 octombrie, adică a doua zi. Unsprezece era ora, iar patru semnătura „Numărului Patru” – misteriosul „Distrugător”, sau semnul convenit al „Celor patru mari”. Aluzia la carieră era clară. La şapte sute de metri de castel, chiar pe proprietate, era o carieră abandonată, un loc pustiu foarte indicat pentru o întâlnire secretă.

O clipă am fost pe punctul să mă însărcinez singur cu această afacere. Tare mi-ar fi plăcut să mă împăunez în faţa lui Poirot.

Dar, după o matură chibzuinţă, îmi schimbai părerea. Responsabilitatea era prea mare şi nu aveam dreptul să compromit şansele noastre de succes. Pentru prima dată, eram în avantaj faţă de duşmani. Trebuia să reuşim şi, oricum, Poirot era mai deştept.

Îi scrisei imediat lui Poirot, pentru a-i expune faptele. Îl făcui să înţeleagă că eram dispus să mă însărcinez singur să surprind ce se va discuta, totuşi îi furnizai toate amănuntele necesare ca să găsească cariera, de la gară, în cazul în care ar socoti că este mai preferabil să intervină personal.

M-am dus în sat şi am expediat scrisoarea. Îi mai scrisesem, dar el nu-mi răspundea ca să nu fim controlaţi.

A doua zi eram foarte emoţionat. Nu aveam nici un invitat şi a trebuit să rămân toată seara cu domnul Ryland în biroul său. Prevăzusem că s-ar putea să nu-l aştept pe Poirot la gară, dar speram să-mi dea drumul.

La ora zece şi jumătate, Ryland privi pendula şimi spuse: „Pentru astă-seară este destul”. Nu am aşteptat să-mi mai spună odată. Mă urcai în camera mea, ca şi cum aş fi avut intenţia să mă culc, dar coborâi curând pe o scară de serviciu, fără zgomot, în grădină.

La o oarecare distanţă de casă, aruncai o privire în spatele meu şi-l văzui pe Ryland ieşind din birou. Se ducea, desigur, la întâlnire. Grăbii pasul, ca să-mi păstrez avansul, şi ajunsei la carieră puţin sufocat. Împrejurimile păreau

pustii. M-am ascuns într-un tufiş des, să aştept evenimentele.

Zece minute mai târziu, la orele 11 fix, apăru Ryland, cu pălăria trasă pe ochi şi cu inevitabilul lui trabuc în gură. Aruncă o privire în jur şi dispăru în carieră. În curând auzii un zgomot de voci înnăbuşite. Celălalt sau ceilalţi se găseau la locul întâlnirii. M-am târât de-a lungul unui drum şi, în final, nu mai eram separat de duşmanii mei decât de o stâncă, în spatele căreia mă ascunsei. Simţindu-mă perfect în siguranţă, mă aplecai să aud mai bine şi. Observai în faţa mea ţeava neagră a unui revolver!

— Sus mâinile! Zise Ryland. Vă aşteptam.

Era în umbră şi nu-i vedeam faţa, dar tonul era neplăcut. Am simţit la ceafă contactul oţelului rece. În aceeaşi clipă, Ryland îşi lăsă jos revolverul şi spuse:

— Foarte bine, George! Adu-l aici!

Fierbând de mânie, a trebuit să mă las dus legat şi să-mi vâre căluşul de către George, care nu era altul decât impecabilul Deaves.

Ryland reluă discuţia, însă cu o voce atât de aspră că abia i-o recunoscui:

— A venit timpul să terminăm cu voi doi. Aţi contracarat prea des planurile „Celor patru mari”. Aţi auzit de alunecări de teren. A fost una acum doi ani, va mai avea loc o alta. Totul e pregătit. Prietenul dumneavoastră nu este punctual la întâlnire!

Mă simţeam ros de remuşcări la gândul că Poirot va veni, la rândul lui, să cadă în această cursă. Poate m-a lăsat însă să rezolv singur această afacere. Poate n-a părăsit Londra, altfel ar fi ajuns până acum.

Pe măsură ce treceau minutele, speranţele mele creşteau.

Dar vai! Un zgomot abia perceptibil mă readuse la realitate. Am auzit mergându-se încet, foarte încet… Mai aproape, din ce în ce mai aproape. Mă cuprinse disperarea. Paşii veneau de pe drum. În sfârşit apăru o siluetă neagră, care-şi aplecă capul, scrutând întunericul.

Cu un mormăit de satisfacţie, Ryland îşi ridică revolverul:

— Sus mâinile!

În aceeaşi clipă, Deaves sări asupra lui Poirot şi-l apucă de la spate. Marele detectiv era prins.

— Sunt fericit că vă văd, domnule Poirot, spuse americanul ameninţător.

Sângele rece al lui Poirot era minunat. Nici nu clipi.

— Prietenul meu este aici? Întrebă el, scotocind întunericul cu privirea.

— Desigur, sunteţi prinşi amândoi în cursă – cursa „Celor patru mari”.

Poirot începu să râdă.

— Despre ce cursă vorbiţi?

— Nu o vedeţi?

— Într-adevăr este o cursă replică, cu blândeţe, Poirot, dar faceţi o greşală, domnule. Dumneavoastră sunteţi prins în ea, nu eu şi prietenul meu.

— Ce spui? Exclamă Ryland ridicând arma, cu privirea rătăcită.

— Dacă trageţi, comiteţi o crimă, căci zece perechi de ochi vor fi martore. Şi veţi fi spânzurat. Locul unde suntem este încercuit de Scotland Yard, de mai mult de o oră. Şah şi mat, domnule Abe Ryland!

Poirot fluieră şi, ca prin farmec, ieşiră poliţişti din toate părţile. Într-o clipă, Ryland şi valetul lui fură dezarmaţi. După ce schimbă câteva cuvinte cu ofiţerul care comanda detaşamentul, Poirot mă apucă de braţ şi mă scoase afară.

Abia ieşirăm din carieră că primul lui gest fu să mă îmbrăţişeze şi să se convingă că nu eram rănit.

Apoi, mă felicită şi-mi comunică toate remuşcările lui că mă lăsase să joc acest rol.

— Totul e bine când se termină cu bine, dragul meu Poirot. Dar cum dracu ai putut ghici că ne întind o nouă cursă?

— Mă aşteptam la asta! Pentru ce altceva te-am trimis aici? Crezi că numele tău fals sau deghizarea ta îl puteau înşela pe Ryland?

— Cum? Şi nu mi-ai spus nimic?

— După cum ţi-am spus adesea, Hastings, eşti aşa de bun şi cinstit încât, dacă tu însuţi nu eşti înşelat, nu-i poţi înşela pe alţii. După previziunile mele, ai fost reperat de la început, de la intrarea ta în funcţie. S-au servit de tine ca de o momeală ca să pună mâna pe mine. Cât despre dactilografă… Dar apropo, o chestiune psihologică: nu are părul roşu?

— Dacă faci aluzie la domnişoara Martin, îi răspunsei sec, părul ei este de cel mai frumos castaniu auriu şi…

— Aceşti indivizi sunt extraordinari! Au studiat chiar şi punctele tale slabe! Dragul meu, domnişoara Martin era în complot. Ea a insistat asupra mâniei lui Ryland, ţi-a citat textul scrisorii… Cifrul este inteligent combinat, suficient de greu, fără a fi însă prea dificil. Hastings reflectă, găseşte soluţia enigmei şi o trimite imediat lui Poirot.

Până aici totul a mers bine, dar ceea ce ei ignoră este faptul că Poirot a prevăzut asta! La primirea scrisorii tale, am alergat la Japp şi am montat totul pentru a obţine rezultatul triumfal la care ai fost martor!

Eram foarte nemulţumit de rolul pe care mă făcuse Poirot să-l joc şi i-am spus-o. Ne-am întors la Londra cu un tren de dimineaţă foarte neconfortabil.

A doua zi dimineaţa, ieşind din baie, mă gândeam cu plăcere la micul dejun care mă aştepta, când am auzit vocea lui Japp în salon. M-am grăbit să-l văd.

— Poţi să te lauzi că ne-ai făcut să dăm peste o mistificare frumoasă, spunea Japp. Te-ai înşelat şi dumneata, domnule Poirot. E prima dată când iei plasă!

Fizionomia lui Poirot merita să fie văzută.

Japp continuă:

— Ne-ai făcut să luăm pe acest lacheu drept stăpânul său.

— Care lacheu? Îl întrebai, sufocat de surpriză.

— James, al doilea valet al lui Ryland. A pariat cu ceilalţi servitori că va face să treacă drept patronul în faţa

fraierilor – era vorba de dumneata, Hastings – şi îi va preda nişte spioni a unei bande a „Celor patru mari”;

— Este imposibil, repetai eu.

— Bietul meu Hastings, m-am dus în compania acestui servitor la castel şi l-am găsit pe autenticul Ryland, culcat liniştit în patul său. Intendentul, şeful servitorilor şi toţi ceilalţi au jurat că era vorba de un rămăşag. Doar o farsă stupidă, nimic altceva. Desigur că l-am repus în libertate pe valet.

— Iată de ce a rămas în umbră, mormăi Poirot.

Când Japp plecă, ne privirăm.

— Iată-ne, în sfârşit, lămuriţi! Spuse prietenul meu. Abe Ryland este „Numărul Doi” dintre „Cei patru mari”. Mascarada la care s-a pretat valetul trebuia să ofere o portiţă de salvare, în eventualitatea unui pericol. Şi acest valet este… „Numărul Patru”! Conchise grav Poirot.

Capitolul IX.

Misterul iasomiei galbene

Cu toate că Poirot pretindea că adunam informaţii tot timpul şi ne cunoşteam din ce în ce mai bine duşmanii noştri, eu aş fi preferat succese ceva mai palpabile!

De când auziserăm de „Cei patru mari”, comiseseră două crime, îl răpiseră pe Halliday şi fuseseră pe cale să ne trimită pe lumea cealaltă, pe mine şi pe Poirot, singura noastră victorie era că ne mai aflam în viaţă.

Poirot nu împărtăşea pesimismul meu.

— Până în prezent au râs de noi. Sunt de acord. Dar cine va râde la sfârşit, va râde mai bine! Aşteaptă sfârşitul, Hastings! Şi spuneţi mereu că nu este vorba de un criminal comun, ci de a doua mare inteligenţă din lume.

Încercam, de altfel, fără succes, să ştiu ce avea Poirot de gând să facă. După obiceiul lui, de la ultima noastră aventură, nu-mi mai comunicase nimic, totuşi, aflasem că intrase în legătură cu agenţi ai serviciilor secrete din India, China şi Rusia şi, ocazional, se lăuda că progresa în maniera sa favorită de a se familiariza cu mentalitatea inamicului.

Îşi abandonase aproape complet clientela lui particulară şi ştiu că, în această perioadă, a refuzat nişte onorarii deosebit de mari. Este adevărat că, uneori, investiga unele cazuri care îl intrigau, dar, de obicei, renunţa la ele, în momentul în care se convingea că nu aveau nici o legătură cu activitatea „Celor patru mari”.

Acest fel de a proceda era foarte profitabil pentru amicul nostru Japp, care obţinu numeroşi lauri, graţie indicaţiilor pe care i le dădea Poirot, mai mult în derâdere.

În schimb, Japp procura micului belgian toate amănuntele cu care credea că-l poate ajuta şi când afacerea, botezată pompos de ziare: „Misterul iasomiei galbene”, fu încredinţată lui Japp, acesta îi telegrafiă lui Poirot pentru a-i cere o consultaţie.

Ca răspuns la această telegramă şi aproape la o lună după aventura mea din casa lui Ryland ne găseam în tren, părăsind fumul şi praful din Londra în direcţia orăşelului Market Handford, din Worcestershire, locul misterului.

Confortabil instalat într-un colţ al compartimentului, Poirot mă întrebă:

— Ce crezi despre afacerea asta, Hastings?

Nu i-am răspuns imediat; simţeam nevoia să fac pe indiferentul.

— Totul pare atât de complicat… Murmurai eu.

— Crezi? Îmi zise Poirot, cu o mină veselă.

— Deoarece ne grăbim aşa să ajungem la Market Handford, este limpede că atribui moartea lui Paynter unei crime şi nu unei sinucideri sau unui accident.

— Nu, nu, nu mă înţelegi, Hastings. Admiţând că domnul Paynter ar fi mort, în urma unui accident teribil de curios, tot ar mai rămâne un oarecare număr de circumstanţe misterioase de elucidat.

— Tocmai la asta mă gândeam când am spus că afacerea este complicată…

— Să trecem faptele principale în revistă, liniştit şi metodic. Povesteşte-mi-le, Hastings, dar limpede şi cu

precizie!

Am început, încercând să satisfac exigenţele severului meu prieten:

— Domnul, Paynter, „globe-trotter” bogat şi cultivat, în vârstă de 55 de ani. În ultimii doisprezece ani s-a aflat puţin în Anglia se declară, deodată, obosit de atâtea călătorii. Îşi cumpără o mică proprietate în Worcestershire lângă Market Handford şi se instalează. Primul gest – îi scrie nepotului, Gerald Paynter, singura rudă care o mai avea, fiul fratelui său mai mic să vină să locuiască cu el la Croftlands (numele proprietăţii). Gerald Paynter, un tânăr pictor, fără mijloace, este bucuros să accepte propunerea. Şapte luni după mutarea lui la Croftlands se produce tragedia.

— Povestirea ta este perfectă, zise Poirot. S-ar zice că vorbeşti ca din carte, nu ca Hastings!

Fără să acord vreo atenţie lui Poirot, m-am înfierbântat singur pentru întâmplarea asta:

— Domnul Paynter trăia pe picior mare la Croftlands. Avea şase servitori, fără să mai socotim pe propriul lui valet, un chinez, numit Ah Ling.

— Propriul lui valet, numit Ah Ling, sublinia Poirot cu voce joasă.

— Marţea trecută, după cină, domnul Paynter se plânse că nu se simte prea bine şi unul dintre servitori se duce după doctor. Paynter, refuzând să se culce, îl primeşte în cabinetul lui de lucru. Nu se ştie ce s-a petrecut, între ei, dar înainte de a pleca, doctorul Quentin a cerut s-o vadă pe intendentă şi i-a spus că i-a făcut o injecţie hipodermică domnului Paynter, deoarece are inima foarte slăbită. I-a recomandat să nu-l deranjeze pe bolnav şi apoi i-a pus câteva întrebări destul de stranii, privitoare la servitori: de cât timp erau în serviciul domnului Paynter? De unde proveneau? Etc. Intendenta, intrigată, răspunse cât putu de bine. A doua zi dimineaţa, una din cameriste, coborând, simţi un miros îngrozitor de carne arsă, venind din

cabinetul de lucru al stăpânului ei. Încercă să deschidă uşa, dar aceasta era încuiată pe dinăuntru. Cu concursul lui Gerald Paynter şi al chinezului, uşa fu repede scoasă din toc. Li se oferi un spectacol oribil: domnul Paynter căzuse pe radiatorul cu gaz şi avea capul complet carbonizat. Obrazul îi era de nerecunoscut.

Pe moment, nu se iscă nici o bănuială. Nenorocirea a fost atribuită unui accident îngrozitor. Dacă era cineva de blamat acela era doctorul Quentin, care nu obligase bolnavul să se culce după narcotic. Dar iată că avu loc o descoperire: Pe parchet se găsi un jurnal, care căzuse, probabil, de pe genunchii bătrânului. Examinându-se acest ziar, se constată că pe margine erau scrise nişte cuvinte. Mâna care scrisese aceste cuvinte era slabă. Biroul se afla lângă scaun şi se observă că degetul arătător al mâinii drepte a victimei era pătat cu cerneală până la falanga a doua. Incapabil să ţină un toc, domnul Paynter îşi muiase degetul în călimară şi se străduise să scrie aceste două vorbe: „Iasomia galbenă”, pe marginea jurnalului pe care-l citise. Dar ce însemnau aceste cuvinte fantastice – ele şi doar atât?

Zidurile Croftlands-ului sunt acoperite cu o vegetaţie magnifică de iasomie galbenă. S-a presupus că amintirea lor a sugerat mesajul muribundului, a cărui minte era înceţoşată. Ziarele veşnic în goană după un fapt senzaţional, au pus mâna pe acest eveniment şi l-au supranumit pompos: „Misterul iasomiei galbene”, când aceste cuvinte puteau foarte bine să nu aibă nici o importanţă.

— Le crezi într-adevăr fără interes? Întrebă Poirot. S-ar putea să fie adevărat, Hastings, pentru că o spui tu.

Îl privii mirat, dar nu am descoperit nici cea mai mică urmă de ironie în privirea lui.

— Apoi, continuai eu, începu o anchetă palpitantă.

— Observ că te pasionează…

— Bănuielile au căzut asupra doctorului Quentin. El nu era medicul obişnuit al casei, ci înlocuitorul doctorului Bolitho, plecat în concediu pentru o lună. Neglijenţa lui părea să fie cauza directă a accidentului. Dar mărturia sa a stârnit senzaţie. Domnul Paynter se simţea suferind de la venirea lui Croftlands. Doctorul Bolitho îl trata de o vreme. Când doctorul Quentin îl văzu, pentru prima oară a fost surprins de unele simptome. Înainte de seara fatală, Quentin nu-l examinase decât o singură dată. Cum rămaseră singuri, domnul Paynter îi povesti ceva surprinzător: începu prin a declara că nu se simţea deloc bolnav, dar gustul mâncării i se părea curios. De accea îl trimise pe Ah Ling afară şi turnă conţinutul de curry din farfuria sa într-un pahar, pe care-l încredinţă doctorului să-l analizeze.

Medicul pretinde că pacientul lui, fără să fie bolnav, era atât de slăbit de şocul bănuielilor încât inima abia îi mai bătea. Se impunea o injecţie nu cu narcotic, ci cu stricnină. Cred că-ţi voi spune totul, dacă adaug rezultatul analizei: curry-ul nemâncat conţinea o cantitate de opium-pudră, suficientă să ucidă două persoane.

— Care sunt concluziile tale, Hastings? Mă întrebă liniştit Poirot.

— Este dificil de spus. Poate să fi murit din cauza accidentului suferit. Tentativa de otrăvire din aceeaşi seară ar fi o simplă coincidenţă.

— Dar nu crezi? O crimă pare mai verosimilă!

— Asta-i părerea ta, Poirot?

— Mon ami, tu şi cu mine nu raţionăm la fel. Eu nu încerc încă să aleg între două soluţii opuse – crimă sau accident, deoarece nu a fost rezolvată cealaltă problemă – „Misterul iasomiei galbene”. Dar ai uitat un amănunt.

— Cred că faci aluzie la cele două trăsături ale unui unghi drept care se găseau sub cuvintele scrise cu cerneală pe marginea ziarului. Mărturisesc că nu le atribui nici o importanţă!

— Tot ce-ţi trece prin cap e foarte important! Dar dacă abandonăm „Misterul iasomiei galbene” pentru misterul curry-ului?

— Desigur! Cine a turnat otrava? În ce scop? Se pot pune o sută de întrebări. Se ştie că mâncărurile au fost preparate de Ah Ling. Dar pentru care motiv ar fi încercat să-şi otrăvească stăpânul? Face el parte dintr-un tong sau „clan” criminal? De exemplu: „Clanul iasomiei galbene”? Şi apoi mai e Gerald Paynter.

M-am oprit brusc.

— Da, da, confirmă Poirot. Este moştenitorul unchiului său. Totuşi, în seara aceea, a cinat în oraş.

— Ar fi avut acces la ingredientele întrebuinţate pentru prepararea mâncării. Personal a cinat în oraş, ca să evite curry-ul otrăvit.

Raţionamentul meu îl impresionă pe Poirot, care-mi acordă, lucru rar, o atenţie neobişnuită.

Mă simţii încurajat şi-mi continuai ipoteza:

— Gerald Paynter se întoarse târziu, observă lumina din biroul unchiului său şi, constatând că planul său eşuase, îl împinge pe bătrân peste foc.

— Supoziţia ta nu este plauzibilă, îmi zise Poirot. Admiţi că un om de 55 de ani, încă viguros, se va lăsa împins peste foc fără să se apere?

— Bine, Poirot! Atunci spune-mi punctul tău de vedere!

Poirot surâse, îşi umflă pieptul şi începu cu un aer magistral:

— Admiţând că a avut loc o crimă, se impune imediat o întrebare: pentru ce s-a ales această metodă deosebită? Nu văd decât un singur motiv: să se facă imposibilă orice identificare. Faţa e complet carbonizată.

— Cum? Îl întrerupsei eu. Te gândeşti că…

— Ai răbdare o clipă, Hastings. Nu este decât o supoziţie. Este cazul să te gândeşti că trupul nu este, al lui Paynter? Poate fi al altcuiva? Am examinat aceste întrebări şi răspund negativ.

— Atunci? Spusei năucit.

Poirot reluă, cu ochi strălucitori:

— Atunci îmi zic că este ceva care-mi scapă şi că ar fi bine de studiat subiectul. Nu trebuie să mă las acaparat numai de „Cei patru mari”. Dar iată că ajungem! Unde mi-e periuţa de haine? Uite-o! Perie-mă, te rog, amice, şi apoi te perii şi eu pe tine.

— Da, continuă Poirpt, gânditor, lăsând peria, mă las, poate, absorbit de o singură idee… Uite, aceste două trăsături ale unghiului drept despre care ai vorbit, ce pot semnifica dacă nu începutul unui „4”?

— Cum de-ai ajuns la asta? Exclamai râzând.

— Recunosc că este ridicol să fii obsedat mereu de aceeaşi afacere. Văd mâna „Celor petru mari” peste tot. Ar fi bine să schimb atmosfera… De aceea am şi venit aici… Un milieu diferit. Ah! Uite-l pe Japp!

Capitolul X.

Investigăm la Croftlands

Inspectorul de la Scotland Yard ne aştepta pe peron şi ne întâmpină cu multă căldură.

— Ei bine, domnule Poirot, iată ceva foarte interesant. M-am gândit că ţi-ar plăcea să te ocupi de afacerea asta. De astă dată, suntem în faţa unui mister.

Japp, se simţea complet încurcat şi spera să primească indicaţii de la Poirot.

Japp avea o maşină la dispoziţie, care ne-a dus la Croftlands…

Croftlands era o casă albă, pătrată, fără pretenţii, tapisată cu plante agăţătoare şi iasomie galbenă. Cu toţii am studiat-o.

— Iasomia a trebuit să-l chinuie pe bietul moşneag, remarcă Japp. În prada halucinaţiilor de muribund, se credea în grădina lui…

Poirot nu zâmbi.

— Ce gândeşti tu, bunul meu Japp: este accident sau o crimă? Întrebă Poirot.

Întrebarea păru să-l încurce pe inspector.

— Dacă nu era povestea aceea cu încercarea de otrăvire aş crede că este vorba de un accident. Cu toate acestea ar fi dificil de conceput, că… Capul unui om sănătos ar putea fi ţinut în foc. La ţipetele victimei ar fi fost alarmată toată casa.

— Ah, spuse Poirot în şoaptă. Ce prost am fost Japp, eşti un om mai deştept decât mine.

Aceste complimente îl surprindeau mult pe Japp căci Hercule Poirot nu şi le făcea de obicei decât lui.

Se roşi şi bolborosi modest câteva cuvinte…

Ne arătă drumul spre camera unde se produsese tragedia, biroul domnului Paynter. Era o odaie mare, cu biblioteci, de-a lungul pereţilor şi cu fotolii mari de piele.

Poirot îşi îndreptă imediat privirea spre fereastra care dădea pe o terasă.

— Fereastra era închisă? Întrebă el.

— Tocmai aici este problema. Când doctorul a părăsit odaia, a tras uşa după el. A doua zi dimineaţa a fost găsită încuiată. Cine a zăvorât-o? Chiar Paynter? Ah Ling afirmă că fereastra era zăvorâtă. Doctorul Quentin pe de altă parte, are impresia că fereastra nu era decât împinsă, dar nu este absolut sigur de această afirmaţie. Dacă Paynter a fost asasinat, criminalul a intrat pe uşă sau pe fereastră. În primul caz cercetările trebuie orientate spre ocupanţii casei. În al doilea caz, crima a putut fi comisă de oricine. Când au spart uşa, primul gest al cameristei a fost să deschidă geamul larg. Ea crede că drugul nu era pus, dar nu este un martor pe care ne putem bizui.

— Şi cheia?

— Era la pământ, printre sfărâmăturile de lemn. Se poate să fi căzut din broască sau s-o fi pierdut una din persoanele care au intrat în cameră, sau poate a alunecat de afară pe sub uşă.

— De fapt, totul este posibil?

— Da, exact, domnule Poirot.

Poirot privi împrejur, încruntat.

— Totul este foarte confuz. Pentru o clipă, apare o lumină, apoi totul recade în obscuritatea cea mai profundă. Nu reuşesc să găsesc nici cea mai neînsemnată pistă, nici cel mai neînsemnat mobil.

— Se pare că tânărul Gerald Paynter are motive destul de plauzibile, zise Japp brusc. Ducea o viaţă agitată şi extravagantă. Ştii că artiştii nu simpatizează totdeauna morala.

Poirot nu luă în seamă remarcile lui Japp asupra temperamentului artiştilor.

— Dragul meu Japp, este posibil să încerci să mă orbeşti? Ştiu perfect că chinezul este obiectul tuturor bănuielilor tale.

Eşti atât de şiret încât, chiar cerându-mi să te ajut, îţi ascunzi punctul de vedere!

Japp izbucni în râs.

— Eşti perspicace, ca de obicei, domnule Poirot! Mărturisesc că îl bănuiesc pe chinez. Numai Ah Ling a putut să pună opiu în mâncare şi, din moment ce a încercat o dată să scape de stăpânul său, se poate să fi încercat şi a doua oară.

— Mă întreb dacă ar fi făcut-o, murmură Poirot.

— Ceea ce-mi scapă pentru moment este motivul… Presupun să fie o răzbunare? Nu altceva.

— Mă întreb, spuse Poirot din nou, s-a furat ceva? N-a dispărut nimic? Nici bijuterii, nici bani, nici hârtii?

— Nu… Adică… Nu exact.

Devenii atent şi prietenul meu la fel.

— Vreau să spun că n-a fost un furt, explică Japp, dar Paynter scria o carte. Am aflat printr-o scrisoare primită azi-dimineaţă de la editorul său, care cere manuscrisul. Această carte, după el, trebuie să fie terminată. Gerald Paynter şi cu mine am căutat-o peste tot, dar, fără succes. Trebuie s-o fi ascuns pe undeva.

O lumină, pe care o cunoşteam, trecu prin ochii lui Poirot.

— Cum se chema cartea? Întrebă el.
— Mâna ocultă din China”, dacă-mi amintesc bine.
— Ah, ah, exclamă Poirot. Chemaţi imediat pe Ah Ling.
Fizionomia orientalului nu trăda nici o emoţie. Stătea în faţa lui Poirot cu ochii aplecaţi.
— Ah Ling, îl întrebă Poirot, eşti întristat de moartea stăpânului tău?
— Oh, mult, el a fost stăpân bun!
— Ştii cine l-a ucis?
— Nu-i ştiu. Eu spun la inspector dacă ştiut.
Întrebările şi răspunsurile continuară. Cu aceeaşi faţă inexpresivă chinezul explică cum preparase mâncarea. Nimeni nu se atinsese de ea, asigură el, dintre ceilalţi servitori ai casei. Mă întrebam dacă îşi dă seama unde ar putea să-l ducă această mărturisire. Fereastra, declară el, era zăvorâtă în acea seară. Stăpânul său o fi deschis-o mai târziu.
— Poţi să te retragi, Ah Ling, îi zise Poirot.
Dar în momentul când chinezul se pregătea să părăsească odaia, prietenul meu îl rechemă pentru a-l întreba:
— Eşti sigur că nu ştii nimic despre iasomia galbenă?
— Nu! Nu ştiu!
— Nu ştii ce înseamnă liniile trase sub aceste două cuvinte?
Punând această întrebare, Poirot se aplecă deasupra unei mese mici şi trasă cu degetul, pe praful care o acoperea, un „4” mare. Faţa chinezului se convulsionă, dar aproape imediat îşi recăpătă impasibilitatea, declarând că nu ştie nimic.
Profitând de scurta absenţă a lui Japp, care se dusese să-l caute pe tânărul Paynter, Poirot exclamă:
— Cei patru mari”! Hastings. Din nou şi veşnic „Cei patru mari”! Paynter călătorise mult, trăise câţiva ani în China şi am toate motivele să cred că lucrarea lui cuprindea revelaţii asupra activităţii „Numărului Unu”, Li Chang Yen, stăpânul bandei.

— Dar… Dar…

— Taci, Hastings. Iată-i!

Gerald Paynter era un tânăr amabil, dar excentric. Purta o barbă brună şi o cravată lavalieră. Răspunse curtenitor întrebărilor lui Poirot.

— În seara aceea, am cinat în oraş cu nişte vecini, familia Wycherly, explică el. La ce oră m-am întors? Pe la 11. Am cheia mea la mine şi n-am deranjat pe nimeni. Toţi servitorii erau culcaţi şi-mi închipui că şi unchiul meu dormea. În fundul holului am crezut că-l văd trecând ca o umbră pe acest chinez, cu paşii înăbuşiţi. Din nenorocire nu sunt sigur de aceasta.

— Înainte de a veni să locuieşti la unchiul dumitale, domnule Paynter, când l-ai vizitat ultima oară.

— Pe la vârsta de zece ani. Tatăl meu şi cu el erau certaţi.

— Dar te-a regăsit uşor, în ciuda anilor care au trecut?

— Da, printr-o întâmplare fericită am dat peste anunţul notarului.

Poirot nu-i mai puse alte întrebări.

A doua mişcare a fost vizita la doctorul Quentin. Dar el nu avea nimic de adăugat la depoziţiile lui.

Ne primi în cabinetul unde tocmai terminase consultaţiile. Părea un om inteligent.

— Aş vrea să-mi amintesc cât mai precis dacă fereastra era deschisă sau închisă, spuse el sincer, dar este foarte periculos să-ţi aminteşti un lucru care n-a fost atent remarcat. În felul acesta rişti să afirmi sau să negi un fapt care n-a existat niciodată. Este un fenomen de ordin psihologic. Nu-i aşa domnule Poirot? Am citit tot ceea ce vă priveşte. Mărturisesc că sunt unul din marii dumneavoastră admiratori! După mine, chinezul este acela care a pus praful de opiu în mâncare: dar el n-o va mărturisi niciodată, după cum nu va spune motivul care l-a făcut să acţioneze în felul acesta. Cât de a împinge un om pe foc, nu-i stă în caracter. Iată părerea mea.

Mergând pe strada principală din Market Handford, în tovărăşia lui Poirot, întrebai:

— Crezi că putem să-i încredinţăm lui Japp grija de a-l supraveghea pe doctor? (Inspectorul era la poliţie cu nişte treburi). Emisarii „Celor patru mari” sunt foarte activi.

— Japp este însărcinat cu această supraveghere de la descoperirea cadavrului, răspunse Poirot. Şi asta nu l-a ajutat.

— În orice caz, îl ştim pe Gerald Paynter nevinovat!

— Ştii mai mult decât mine, Hastings. Te admir.

— Vulpoi bătrân, şi spusei râzând, sunt sigur că vezi clar, deşi nu vrei să vorbeşti.

— Ei bine, da! Afacerea îmi apare acum foarte limpede, în afară de chestiunea cu iasomia galbenă. Poate, într-adevăr, aceste cuvinte n-au nici o legătură cu crima. Într-o afacere de acest gen trebuie, mai întâi, să ştii câţi martori ne mint sau ne ascund ceva. Ori acest lucru este făcut. Totuşi…

Întrerupându-se brusc, prietenul meu intră într-o librărie prin faţa căreia treceam. Ieşi de acolo câteva minute mai târziu cu un pachet la subsuoară. Japp, care ne părăsise ca să se ducă la biroul său, veni să ne conducă la hotel.

A doua zi dimineaţa mă sculai destul de târziu şi când coborâi îl găsii pe Poirot în salonul care ne fusese rezervat.

— Nu-mi vorbi! Exclamă el dând agitat din mână. Nu până voi şti că totul merge bine şi că arestarea a avut loc. Am fost lipsit de arta psihologiei. Când un om scrie ceva înainte de a muri, este un lucru important. Toată lumea a zis: „iasomia galbenă”? Dacă creşte iasomia galbenă pe casă nu înseamnă nimic. Ei bine, nu! Am descoperit semnificaţia. Ascultă-mă!

Şi Poirot deschizând o carte mică pe care o ţinea în mână, îmi citi cu glas tare:

— Gelsemine rad.it. Sempervirins. Iasomia galbenă. Compoziţia: Gelsemină alcaloidă C22H26N2O3, toxic puternic acţionând ca coniina; gelsemină E12H14NO2 acţionând ca stricnina. Gelsemină este un puternic

deprimant al sistemului nervos central. În ultimul stadiu al acţiunii ei paralizează extremităţile nervilor. Absorbită în cantitate mare, dă ameţeli, urmate de pierderea întregii forţe musculare. Moartea care rezultă este cauzată prin paralizarea sistemului respirator. Acum înţelegi, Hastings? De la început, am simţit că Japp are dreptate şi că era imposibil să se ţină un om cu capul pe foc. De aici am dedus că era un cadavru acela care a ars.

— Dar de ce? În ce scop?

— Presupune, dragul meu prieten, că ai înjunghia sau împuşca un om mort. S-ar putea demonstra că rănile sunt posterioare morţii. Dar dacă are capul carbonizat, nimeni nu va încerca să cunoască cauzele obscure care au provocat moartea. De altfel, nimeni n-ar crede că un om care, aparent, a scăpat de o tentativă de otrăvire este susceptibil să fie otrăvit imediat după aceea. Cine ne-a minţit? Veşnic aceeaşi întrebare! M-am hotărât să-l cred pe Ah Ling…

— Cum? Exclamai eu.

— Eşti surpsins, Hastings? Ah Ling cunoştea existenţa „Celor patru mari”. De altfel, este mai mult ca sigur că nu ştia că această crimă a fost comisă de ei. Nu şi-a dat seama decât în momentul aluziei mele. Dacă s-ar fi oţelit dinainte, nu s-ar fi trădat pălind şi tresărind la vederea cifrei 4. Am decis să-l cred pe chinez şi să trec toate bănuielile mele asupra lui Gerald Paynter. M-am gândit că „Cei patru mari” ar fi putut să improvizeze uşor un nepot, pierdut de multă vreme din vedere.

— Ce! Am exclamat. „Numărul Patru” din nou?

— Nu, Hastings, nu este „Numărul Patru”. De îndată ce am aflat definiţia ştiinţifică a iasomiei galbene, am descoperit adevărul. El sare în ochi.

— Nu şi în ai mei! Spusei cu răceală.

— Pentru că nu faci să-ţi lucreze materia cenuşie. După tine, cine a putut atinge mâncarea?

— Ah Ling şi nimeni altcineva.

— Nimeni altcineva? Şi doctorul?

— Dar asta nu s-a întâmplat decât după!

— De acord. În mâncarea servită lui Paynter nu era urmă de opiu! Numai sub influenţa medicului; care-i inspirase bănuieli – de la vizita lui precedentă – bătrânul a decis să nu se atingă de mâncare şi să facă să fie analizată. L-a chemat pe medic pentru a-i remite mâncarea. Sub pretextul de a-l calma, doctorul Quentin i-a făcut o injecţie nu cu stricnină ci cu iasomie galbenă. Bineînţeles, mortală! În momentul în care începuse să se manifeste efectul, Quentin pleacă, după ce deschisese fereastra, ca să poată intra, în timpul nopţii, să pună mâna pe manuscris. El profită de această nouă vizită să împingă cadavrul lui Paynter în foc. Dar nu acordă nici o importanţă ziarului alunecat pe jos. Nu există nici o îndoială că, în ultimul moment, victima lui – într-o străfulgerare de luciditate – a recunoscut efectul otrăvirii injectate şi a ghicit mâna „Celor patru mari”. Într-un efort suprem, muribundul a încercat, scriind câteva cuvinte la marginea ziarului, să-i denunţe pe asasinii săi. Lui Quentin i-a fost uşor să toarne opiu în mâncare, înainte de a-i face analiza. Cred că eşti convins. Cât despre versiunea sa privitoare la convorbirea care a avut-o cu Paynter, ea este, desigur, imaginară. Quentin a vorbit de injecţia cu stricnină pentru cazul când semnul lăsat de ac ar fi atras atenţia.

— Doctorul Quentin nu poate fi „Numărul Patru”.

— Şi de ce nu? Există, fără îndoială, un veritabil doctor Quentin, căruia „Numărul Patru” i-a împrumutat, pur şi simplu, personalitatea. Aranjamentul cu doctorul Bolitho a fost făcut prin corespondenţă, căci înlocuitorul pe care-l alesese la început s-a îmbolnăvit în ultimul moment.

Aici ajunsese Poirot cu explicaţiile lui când Japp intră brusc în odaie, cu figura congestionată.

— Ai pus mâna pe el? Strigă Poirot în culmea agitaţiei.

Japp scutură din cap, incapabil să vorbească. În sfârşit, recăpătându-şi respiraţia, ne zise:

— Doctorul Bolitho s-a reîntors din concediu azi-dimineaţă, rechemat printr-o telegramă al cărui expeditor nu se ştie cine este. Cât despre înlocuitorul lui a plecat de ieri-seară. Fii sigur că vom pune mâna, curând, pe el.

— Nu cred, zise el, şi îngândurat desenă un patru mare cu furculiţa, pe masă.

Capitolul XI.

O problemă de şah

Adesea cinam cu Poirot la un mic restaurant din Soho. Ne aflam acolo într-o seară, când am observat un prieten la masa alăturată. Era inspectorul Japp şi, întrucât mai era loc, se aşează lângă noi. Trecuse ceva timp de când niciunul nu-l mai văzuserăm.

— N-ai mai trecut deloc pe la noi să ne vezi, îi reproşă Poirot. Tocmai de la afacerea cu iasomia galbenă şi se împlineşte luna!

— Am fost în nord, de aceea. Cum vă merg afacerile? „Cei patru mari” devin tot mai puternici, da?

Poirot îi făcu semn cu degetul, ameninţător.

— Ah! Vă bateţi joc de mine… Dar „Cei patru mari”. Există.

— O! Nici nu mă îndoiesc… Dar nu sunt buricul universului, aşa cum vreţi să pară.

— Tare te înşeli, prietene. Cea mai mare putere a răului din lumea de astăzi o reprezintă „Cei patru mari”. Nimeni nu ştie ce scop urmăresc, dar n-a mai existat vreodată o asemenea organizaţie criminală. O conduc omul cel mai inteligent din China, un milionar american, o savantă franceză şi al patrulea…

Japp îl întrerupse:

— Ştiu, ştiu. O ţii morţiş. A devenit mica dumitale manie, monsieur Poirot. Hai să vorbim şi despre altceva. Vă interesează şahul?

— Da, joc.

— Aţi văzut ce lucru curios s-a întâmplat ieri? La meciul dintre cei doi jucători de renume mondial, unul a murit în timpul partidei.

— Am citit ştirea. Dr. Savaronoff, campionul Rusiei, era unul dintre jucători şi celălalt, care a murit de inimă, era tânărul american strălucitor, Gilmour Wilson.

— Exact. Savaronoff l-a învins pe Rubinstein şi a devenit campionul Rusiei acum câţiva ani. De Wilson se spunea că ar fi un al doilea Copablanca.

— Stranie întâmplare, murmură Poirot. Mi se pare, sau vă interesează în mod deosebit chestiunea?

Japp râse cam stânjenit.

— Aţi nimerit-o, monsieur Poirot. Sunt uluit. Wilson era sănătos tun… N-avea nici o urmă de afecţiune cardiacă. Moartea lui e greu de explicat.

— Îl suspectaţi pe dr. Savaronoff că l-a exterminat? Am exclamat eu.

— Nici vorbă, replică Japp sec. Nu cred că un rus l-ar omorî pe un alt om ca să nu fie învins la şah… Şi, oricum, din ceea ce am putut afla, victima probabilă ar fi trebuit să fie supravieţuitorul. Doctorul este o somitate… al doilea după Lasker, se zice.

Poirot dădu din cap gânditor.

— Atunci la ce te gândeşti? Întrebă el. De ce ar fi trebuit Wilson otrăvit? Căci, bănuieşti, desigur, că e vorba de otravă.

— Fireşte. Infarct înseamnă că inima se opreşte să bată. Asta susţine un doctor, în mod oficial, în momentul respectiv, dar în particular ne dă a înţelege că nu este satisfăcut.

— Când are loc autopsia?

— Diseară. Wilson a decedat pe neaşteptate. El arăta ca de obicei şi tocmai muta una dintre piese când a căzut brusc în faţă, mort!

— Sunt foarte rare otrăvurile care acţionează astfel, obiectă Poirot.

— Ştiu. Sper ca autopsia să ne dea un indiciu. Dar ceea ce aş vrea să aflu e de ce ar fi dorit cineva să-l elimine pe

Gilmour Wilson? Un tânăr modest, nevinovat. Abia sosit aici din Statele Unite şi, aparent, fără nici un duşman pe lume.

— Pare incredibil, am mormăit eu.

— Deloc, zâmbi Poirot. Cred că Japp are propria sa teorie.

— O am, monsieur Poirot. Nu cred că otrava îi era destinată lui Wilson, ci celuilalt.

— Lui Savaronoff?

— Da. Savaronoff i-a trădat pe bolşevici la izbucnirea revoluţiei. S-a raportat chiar că a murit. În realitate a scăpat şi, timp de trei ani, a îndurat chinuri incredibile în ţinuturile sălbatice din Siberia. Suferinţele sale au fost atât de mari, încât acum e un om cu totul schimbat. Prietenii şi cunoştinţele sale declară că nu l-ar fi putut recunoaşte. Are părul alb şi întreaga sa înfăţişare este cea a unui om foarte îmbătrânit. Este semiinvalid, rareori iese din casă, trăieşte singur cu o nepoată, Sonia Daviloff, şi o servitoare rusoaică, într-un apartament pe lângă Westminster. E posibil ca să se considere încă un om urmărit. Ceea ce e sigur e că nu a dorit deloc să participe la această întrecere şahistă. A refuzat de mai multe ori categoric şi numai când ziarele au început să se ocupe de asta şi să facă atâta caz de „refuzul său nesportiv”, el a cedat. Gilmour Wilson a jucat cu o ofensivă tipic americană şi, în cele din urmă, şi-a găsit naşul. Acum, vă întreb, monsieur Poirot, de ce nu vroia să joace? Să nu atragă atenţia. Ca să nu-i găsească cineva urma. Asta-i soluţia mea: Gilmour Wilson a fost lichidat din greşeală.

— Există cineva care să aibă vreun motiv personal să câştige de pe urma morţii lui Savaranoff?

— Nepoata, cred. Recent a primit moştenire o avere imensă pe care i-a lăsat-o doamna Gospoja al cărei soţ a profitat de pe urma vechiului regim. Cred că au fost amanţi într-o vreme şi ea a refuzat categoric să creadă că el ar fi murit.

— Unde a avut loc partida?

— În apartamentul lui Savaronoff. Cum v-am spus, e invalid.

— Erau mulţi oameni care o urmăreau?

— Vreo duzină… Poate mai mulţi.

Poirot făcu o grimasă expresivă.

— Dragă Japp, sarcina ta nu e deloc uşoară.

— De îndată ce ştiu sigur că Wilson a fost otrăvit, pot să mă apuc de lucru.

— Nu ţi-a trecut prin cap că, între timp, presupunând că ipoteza ta referitoare la uciderea lui Savaronoff ar fi corectă, ucigaşul ar putea încerca din nou?

— Ba da. Doi oameni supraveghează apartamentul lui Savaronoff.

— Măsura asta ar fi foarte utilă dacă cineva l-ar căuta cu o bombă sub braţ, observă Poirot ironic.

— A început să vă intereseze, monsieur Poirot, spuse Japp, făcând cu ochiul. Vreţi să trecem pe la morgă şi să vedeţi cadavrul lui Wilson, înainte ca doctorii să-i facă autopsia? Cine ştie, poate că acul lui de la cravată stă strâmb şi asta va oferi un valoros cluu, care să soluţioneze misterul.

— Dragă Japp, tot timpul cinei, m-au furnicat degetele să-ţi îndrept propriul dumitale ac de cravată, îmi permiteţi? Aşa! E mai plăcut vederii. Acum, neapărat, să mergem la morgă.

Am remarcat că Poirot îşi îndreptase toată atenţia asupra acestei noi probleme. Trecuse atât de mult timp de când nu mai manifestase nici un interes faţă de un alt caz, încât aproape mă bucuram să-l văd înapoi, la vechea lui îndeletnicire.

În ceea ce mă priveşte, am simţit o milă nesfârşită, când am privit trupul nemişcat şi faţa convulsionată ale nefericitului tânăr american, care sfârşise într-un mod atât de straniu. Poirot examină cadavrul cu atenţie. Nu exista nici un alt semn, cu excepţia unei mici cicatrici pe mâna stângă.

— Şi doctorul susţine că este o arsură, nu o tăietură, ne explică Japp.

Poirot îşi îndreptă atenţia spre conţinutul buzunarelor mortului, pe care un poliţist ni le prezentă pentru a le inspecta. Nu era mare lucru: o batistă, chei, un blocnotes plin cu notiţe şi nişte scrisori fără importanţă. Dar un obiect singular îi stârni interesul lui Poirot.

— O piesă de şah! Exclamă el. Un nebun alb. Se afla în buzunarul lui?

— Nu, încleştat în mâna sa. Ne-a fost chiar foarte greu să i-l descleştăm dintre degete. Odată va trebui să-l returnăm domnului Savaronoff. Face parte dintr-un set foarte frumos de piese de şah sculptate în fildeş.

— Permiteţi-mi mie să i-l duc. Va fi un pretext pentru a mă prezenta acolo.

— Aha! Strigă Japp. Aşadar vrei să pui mâna pe cazul ăsta?

— Recunosc. Cu atâta abilitate mi-ai stârnit interesul!

— Splendid! Te-am scos din meditaţiile dumitale. Văd că şi căpitanul Hastings e mulţumit.

— Aşa e, am zis râzând.

Poirot se reîntoarse la cadavru.

— Nu mai există nici un alt mic detaliu pe care aţi putea să mi-l spuneţi despre el?

— Nu cred.

— Nici chiar… Că era stângaci?

— Sunteţi un vrăjitor, monsieur Poirot. Cum de-aţi ştiut? Era, într-adevăr, stângaci. Dar asta nu are nimic de-a face cu cazul.

— Absolut nimic, răspunse Poirot în grabă, văzând că Japp era uşor iritat. Doar o glumă. Ştiţi, am vrut să glumesc.

Ne-am despărţit în termeni amicali.

A doua zi de dimineaţă eram în drum spre apartamentul domnului dr. Savaronoff din Westminster.

— Sonia Daviloff, e un nume drăguţ, am murmurat eu.

Poirot îmi aruncă o privire disperată.

— Întotdeauna te gândeşti la poveşti de iubire! Eşti incorigibil. Ai merita ca Sonia Daviloff să se dovedească a fi

prietena şi duşmana noastră, contesa Vera Rossakoff.

La amintirea contesei, faţa mi s-a întunecat.

— Poirot, doar nu bănmeşti că…

— A, nu, nu! A fost o glumă! Orice ar spune Japp, nu sunt obsedat în aşa măsură de „Cei patru mari”.

Uşa apartamentului ne-a fost deschisă de un servitor cu o figură neobişnuit de inexpresivă. Era greu de crezut că acea faţă ar fi putut trăda vreo emoţie.

Poirot îi arătă o carte de vizită, pe care Japp scrisese câteva cuvinte de prezentare, aşa că am fost conduşi într-o cameră joasă, lungă, mobilată cu draperii bogate şi lucruri de consignaţie. Vreo două icoane minunate atârnau pe pereţi şi covoare persane splendide acopereau duşumeaua. Un samovar se afla pe masă.

Examinam una dintre icoane, care mi se părea de o valoare considerabilă, când, întorcându-mă, îl văzui pe Poirot aplecat deasupra covorului. Oricât era de frumos, nu prea mi se părea c-ar fi necesitat asemenea atenţie deosebită.

— E un exemplar chiar atât de minunat?

— Poftim? O, covorul? Nu, nu cercetam covorul. Dar este un exemplar frumos, chiar prea frumos în care să baţi un cui mare în mijlocul lui. Nu, Hastings, cuiul nu mai este acolo, acum, dar gaura a rămas.

Un sunet brusc în spatele nostru mă făcu să mă răsucesc şi Poirot sări pe dată în picioare. O fată stătea în prag. Ochii ei ne priveau cu cea mai adâncă suspiciune. Era de înălţime mijlocie, cu o faţă frumoasă, cam posomorâtă, ochi de un albastru închis şi păr foarte negru tăiat scurt. Când vorbi, vocea îi era gravă şi clară, dar cu accent complet străin.

— Mă tem că unchiul meu nu poate să vă primească. Este invalid şi bolnav.

— Mare păcat, dar poate ne ajuţi dumneata. Sunteţi mademoiselle Daviloff, nu-i aşa?

— Da, Sonia Daviloff. Ce doriţi să ştiţi?

— Fac anumite cercetări privind tristul eveniment de alaltăseară – moartea lui Gilmour Wilson. Ce-mi puteţi spune despre ea?

Fata făcu ochii mari.

— A murit de inimă… Când juca şah.

— Poliţia nu este sigură că a fost infarct, mademoiselle.

Fata păru îngrozită.

— Atunci, e adevărat, strigă ea, Ivan a avut dreptate.

— Cine este Ivan şi de ce spuneţi că a avut dreptate?

— Ivan e cel care v-a deschis şi el mi-a spus că, după opinia sa, Gilmour Wilson n-a murit de moarte bună…, ci a fost otrăvit din greşeală.

— Din greşeală.

— Da, otrava îi era destinată unchiului meu.

Neîncrederea aproape o părăsise şi acum vorbea aţâţată.

— De ce spuneţi asta, mademoiselle? Cine ar fi dorit să-l otrăvească pe dr. Savaronoff?

Ea clătină din cap.

— Nu ştiu. Habar nu am. Şi unchiul meu nu are încredere în mine. Poate că e un lucru firesc. Ştiţi, abia mă cunoaşte. M-a văzut când eram mică şi de atunci niciodată până am venit să locuiesc cu el, aici la Londra. Dar ştiu precis că se teme de ceva. Avem multe societăţi secrete în Rusia şi, într-o zi, am surprins o discuţie care m-a făcut să mă gândesc că tocmai de o asemenea societate se teme. Spuneţi-mi, monsieur.

— Ea se apropie şi vorbi mai încet – aţi auzit vreodată de o societate numită „Cei patru mari”?

Poirot se cutremură ca trăsnit. Ochii îi ieşiseră pur şi simplu din orbite de uimire.

— Ce… Ce ştiţi despre „Cei patru mari”, mademoiselle?

— Deci există o astfel de asociaţie! Am surprins o referire făcută la adresa lor şi apoi l-am întrebat pe unchiul meu despre asta. Niciodată n-am văzut un om mai speriat. S-a făcut alb ca varul şi a început să tremure. Îi e teamă de ei,

monsieur, îi e tare teamă, sunt sigură. Şi, din greşeală, l-au ucis pe american, pe Wilson.

— Cei patru mari”, murmură Poirot. Mereu „Cei patru mari”!

O coincidenţă uimitoare, mademoiselle. Unchiul dumitale este încă în pericol. Trebuie să-l salvezi. Acum povestiţi-mi exact evenimentele din seara aceea fatală. Arătaţi-mi tabla de şah, masa, cum stăteau cei doi bărbaţi – totul.

Se duse într-o parte a camerei şi aduse o măsuţă. Suprafaţa acesteia era splendidă, încrustată cu pătrate argintii şi negre, reprezentând o tablă de şah.

— I-a fost trimisă unchiului meu acum câteva săptămâni drept cadou, cu rugămintea de-a o folosi la următoarea partidă. Se afla în mijlocul camerei aşa!

Poirot examină masa cu o atenţie exagerată. Nu conducea ancheta deloc, cum aş fi făcut-o eu. Multe din întrebările sale mi se păreau inutile şi lăsa impresia că nu are vreo intenţie să cerceteze cu adevărat probleme vitale.

Am ajuns la concluzia că neaşteptata menţiune a „Celor patru mari” îl dezorientase complet.

După o examinare minuţioasă a mesei şi a poziţiei exacte pe care o ocupase, a cerut să vadă piesele de şah. Sonia Daviloff le-a adus într-o cutie. A examinat vreo două superficial. „Excepţional set”, murmură el distrat.

Încă nici o întrebare privitoare la răcoritoarele servite, sau la oamenii prezenţi.

Am tuşit semnificativ.

— Nu crezi, Poirot, că…

Mă întrerupse nerăbdător.

— Nu cred, prietene. Lasă totul în seama mea. Mademoiselle, este chiar imposibil să-l văd pe unchiul dumitale?

Un zâmbet slab îi înflori pe faţă.

— Da, vă va primi. Înţelegeţi, rolul meu este să stau eu mai întâi de vorbă cu toţi străinii.

Dispăru. Am auzit un murmur de voci în camera alăturată şi un minut mai târziu se înapoie şi ne făcu semn să trecem acolo.

Bărbatul care zăcea întins pe sofa era de o talie impunătoare. Înalt, slab, cu uriaşe sprâncene stufoase şi barbă albă, cu o faţă care purta însemnele înfometării şi greutăţilor, dr. Savaronoff era o personalitate aparte. Am observat forma deosebită a capului, fruntea neobişnuit de înaltă. Ştiam că un mare şahist trebuie să fie inteligent. Am înţeles de îndată de ce dr. Savaronoff era al doilea mare jucător din lume.

Poirot se înclină.

— Monsieur le docteur, pot să vă vorbesc în particular?

Savaronoff se întoarse spre nepoata sa.

— Lasă-ne, Sonia!

Dispăru ascultătoare.

— Aşadar, sir, despre ce este vorba?

— Doctore Savaronoff, aţi intrat recent în posesia unei enorme averi. Dacă aţi muri, pe neaşteptate, cine o moşteneşte?

— Mi-am făcut un testament prin care las totul nepoatei mele, Sonia Daviloff. Doar nu sugeraţi…

— Nu sugerez nimic, dar nu v-aţi văzut nepoata de când era mică. Oricui i-ar fi fost uşor să se prezinte drept ea.

Savaronoff păru trăsnit de această idee. Poirot continuă:

— E suficient în privinţa asta. Doar vă previn. Ceea ce aş dori să faceţi acum e să-mi descrieţi jocul de şah din seara aceea.

— Cum adică… Să-l descriu?

— Mă rog, eu însumi nu joc şah, dar ştiu că există diferite moduri de a începe – deschiderea, cum se numeşte.

Dr. Savaronoff zâmbi uşor.

— Ah, vă înţeleg acum. Wilson a folosit deschiderea Ruy Lopez – una dintre cele mai bune şi frecvent folosite în turnee şi partide.

— Şi de cât timp jucaţi când a avut loc tragedia?

— Trebuie să fi fost a treia sau a patra mişcare când Wilson a căzut deodată pe masă, mort.

Poirot se ridică să plece. Mai puse o ultimă întrebare, ca şi cum nu ar fi avut absolut nici o importanţă, dar eu ştiam mai bine.

— A mâncat sau a băut ceva?

— Un whisky cu sifon, cred.

— Vă mulţumesc, dr. Savaronoff. Nu vă mai deranjez.

Ivan era în hol ca să ne conducă. Poirot mai întârzie puţin pe prag.

— Ştii cine locuieşte în apartamentul de dedesubt?

— Sir Charles Kingwell, membru al Parlamentului. Dar abia l-a mobilat.

— Mulţumesc.

Am ieşit în lumina sărăcăcioasă a iernii.

— Dar bine, Poirot, am izbucnit eu, nu cred că ţi-a reuşit, de data asta. Întrebările tale au fost cu totul nepotrivite.

— Aşa crezi, Hastings? Poirot mă privea rugător. Da, am fost boulversé. Tu ce-ai fi întrebat?

Am cântărit problema cu grijă şi apoi mi-am etalat procedeul. Mă ascultă cu ceea ce părea a fi de deosebit interes. Monologul meu a durat până ce ne apropiasem de casă.

— Excelent, încuietoare întrebări, Hastings, spunea, în timp ce introducea cheia în broască. Dar cam inutile.

— Inutile! Am exclamat contrariat. Dacă omul a fost otrăvit…

— Aha, strigă Poirot, îndreptându-se spre o hârtie care zăcea pe masă. De la Japp. Exact cum mă aşteptam. Mi-o azvârli. Era scurtă şi la obiect. Nu fusese găsită nici o urmă de otravă şi nimic nu indica modul în care omul murise.

— Vezi, comentă Poirot, întrebările noastre ar fi fost cam inutile.

— Ai ghicit tu asta dinainte?

— Prevedeţi rezultatul probabil al ofertei”, cită Poirot dintr-o recentă problemă de bridge cu care îmi petrecusem

mult timp. Mon ami, când faci ceva care-ţi reuşeşte, nu îl numeşti ghicit.

— Hai să nu despicăm firul în patru, am spus nerăbdător. Ai prevăzut acest lucru?

— Da.

— De ce?

Poirot scoase din buzunar un nebun alb.

— Vai, am exclamat, ai uitat să i-l înapoiezi lui Savaronoff.

— Te înşeli, amice. Nebunul acela se mai află încă în buzunarul meu stâng. L-am luat şi pe-al doilea din cutia cu piese de şah pe care mademoiselle Daviloff a avut bunătatea să-mi permită s-o examinez. Pluralul de la un nebun este doi nebuni.

A subliniat literele finale, lucru care m-a uimit.

— Dar de ce l-ai luat?

— Parbleu, am vrut să văd dacă sunt identici.

I-a aşezat pe masă unul lângă celălalt.

— Sigur că sunt exact la fel, am zis eu.

Poirot îi privi cu capul lăsat uşor pe umăr.

— Recunosc că seamănă, dar nu trebuie să iei un lucru de bun până nu se confirmă. Adu-mi, te rog, mica mea balanţă.

Cu infinită grijă îi cântări pe cei doi nebuni, apoi se întoarse spre mine cu o faţă luminată de izbândă.

— Am avut dreptate. Vezi, am avut dreptate. Imposibil să-l înşeli pe Hercule Poirot!

Se repezi la telefon… Aştepta nerăbdător.

— Dumneata eşti Japp? Ah! Dumneata eşti. Aici Hercule Poirot. Supraveghează pe servitorul Ivan. În nici un caz să nu-l laşi să-ţi scape printre degete. Da, da, e aşa cum îţi spun.

Trânti receptorul şi se întoarse spre mine.

— Nu înţelegi, Hastings? Am să-ţi explic. Wilson nu a fost otrăvit, ci electrocutat. Un fir subţire de metal trece prin mijlocul unuia dintre nebuni. Masa a fost pregătită dinainte şi aşezată într-un anumit loc pe duşumea. Când nebunul a fost plasat pe unul din pătratele din argint, curentul a

trecut prin trupul lui Wilson, omorându-l instantaneu. Singura urmă este arsura de pe mâna sa stângă… Pentru că era stângaci. „Masa specială” a fost un mecanism extrem de ingenios. Masa pe care am examinat-o este un duplicat cu totul inofensiv. Substituirea s-a produs imediat după crimă. S-a lucrat din apartamentul de dedesubt care, dacă îţi aminteşti, e în curs de mobilare. Dar cel puţin un complice s-a aflat în apartamentul lui Savaronoff. Fata este o agentă a „Celor patru mari”, care urmăreşte să moştenească banii lui Savaronoff.

— Şi Ivan?

— Tare bănui că Ivan nu e altcineva decât faimosul „Numărul Patru”.

— Ce?

— Da. Individul este un actor absolut desăvârşit. Poate interpreta orice rol îi place.

M-am întors cu gândul la aventurile trecute – paznicul de la azilul de nebuni, măcelarul, suavul medic – toţi fuseseră acelaşi om şi niciunul nu semăna câtuşi de puţin cu celălalt.

— Fantastic! Totul se potriveşte. Savaronoff a bănuit complotul şi de aceea s-a opus atât de mult partidei.

Poirot mă privi fără să comenteze. Apoi se răsuci brusc şi începu să patruleze prin cameră.

— Ai cumva vreo carte despre şah, mon ami? Întrebă el pe neaşteptate.

— Cred că am pe undeva.

Mi-a luat ceva timp s-o depistez, dar, până la urmă, i-am adus-o lui Poirot, care se cufundă într-un fotoliu şi începu s-o lectureze cu cea mai mare atenţie.

După vreun sfert de oră sună telefonul. Am răspuns eu. Era Japp. Ivan părăsise apartamentul ducând cu el o legătură mare. Sărise într-un taxi care aştepta şi vânătoarea începuse. Încerca evident să scape de urmăritori. În cele din urmă, îşi imaginase că reuşise şi se îndreptase spre o casă goală, mare din Hampstead. Aceasta era înconjurată.

I-am povestit toate astea lui Poirot. Mă privea, ca şi cum abia dacă pricepea ce-i spuneam. Îmi întinse cartea de şah.

— Ia uită-te la asta, prietene: deschiderea Ruy Lopez – 1P-K4, P-K4; 2Kt-KB3, Kt-QB3; 3B-Kt5? Apoi urmează întrebarea celei mai bune mutări pe care putea s-o facă Negrul. Are de ales dintre mai multe apărări. A treia mutare a Albului l-a ucis pe Gilniour Wilson, 3B-Kt54. Numai a treia mutare… Nu-ţi spune mimic?

N-aveam nici cea mai mică idee la ce se referea.

— Să presupunem, Hastings, că în timp ce stăteai în acest fotoliu, ai auzi uşa de la intrare deschizându-se şi închizându-se. La ce te-ai gândi?

— M-aş gândi că cineva a plecat.

— Da, dar există întotdeauna două modalităţi de a privi lucrurile, Cineva care a ieşit – cineva care intră – două situaţii total diferite. Dar dacă presupui greşit, imediat se strecoară o discrepanţă care-ţi va arăta că ai greşit.

— Ce înseamnă toate astea, Poirot?

Poirot sări în picioare, cuprins de o energie subită.

— Înseamnă că am fost de trei ori imbecil. Iute, la apartamentul din Westminster! Poate ajungem la timp.

Ne-am aruncat într-un taxi. Poirot nu-mi răspunse la întrebările mele curioase. Am urcat în fugă treptele. Am sunat şi am bătut în repetate rânduri, fără nici un rezultat, dar ascultând cu atenţie, am putut distinge un geamăt slab dincolo de uşă.

Portarul avea o cheie universală, dar numai după multe tergiversări, a consimţit s-o folosească.

Poirot intră primul. Ne izbi un val de cloroform. Pe duşumea zăcea Sonia Daviloff, cu căluş la gură, legată şi cu o bucată mare de faşă îmbibată peste nas şi gură. Poirot o dezlegă şi luă primele măsuri ca s-o ajute să-şi revină. Sosi imediat un doctor şi i-o încredinţă, retrăgându-se într-o parte cu mine. Nu era nici o urmă a domnului Savaronoff.

— Ce înseamnă toate astea? Am întrebat uimit.

— Asta înseamnă că din două deducţii egale, am ales-o pe cea greşită. Mai auzit spunând că i-ar fi uşor oricui să treacă drept Sonia Daviloff întrucât unchiul ei n-o văzuse de foarte mulţi ani.

— Şi?

— Ei bine, şi varianta opusă e valabilă. Era la fel de uşor pentru oricine să treacă drept unchiul său.

— Poftim?

— Savaronoff a murit, de fapt, când a izbucnit revoluţia. Omul care a pretins c-ar fi scăpat după atâtea greutăţi teribile, omul atât de schimbat încât „proprii săi prieteni cu greu l-ar fi putut recunoaşte”, omul care a intrat în posesia unei averi enorme…

— Da. Cine a fost el?

— Numărul Patru”. Nu e de mirare că s-a speriat când Sonia a declarat că a auzit una din conversaţiile lui particulare despre „Cei patru mari”. Din nou mi-a scăpat printre degete. A ghicit că voi da de urma adevărată, aşa că a scăpat de Ivan, a ameţit-o cu cloroform pe fată şi-a plecat, punând mâna, fără îndoială, pe majoritatea bunurilor lăsate moştenire de madame Gospoja.

— Dar… Dar cine a încercat să-l ucidă atunci?

— Nimeni nu a încercat să-l ucidă pe el personal. Tot timpul Wilson a fost victima vizată.

— Dar, de ce?

— Prietene, Savaronoff a fost al doilea mare şahist din lume. După toate probabilităţile „Numărul Patru” nu ştia nici măcar elementele de bază ale jocului. Sigur că nu putea să improvizeze la o astfel de partidă. A încercat să evite, cu orice preţ, confruntarea. Când a eşuat, Wilson era condamnat la moarte. El trebuia împiedicat să descopere că marele Savaronoff nici măcar nu ştia să joace şah. Lui Wilson îi plăcea deschiderea Ruy Lopez şi era aproape sigur că avea s-o folosească. „Numărul Patru” a aranjat ca moartea să survină la a treia mutare, înaintea apariţiei unor complicaţii în apărare.

— Dar, dragă Poirot, am insistat eu, avem de-a face cu un dement? Ţi-am urmărit raţionamentul şi admit că trebuie să ai dreptate, dar să omori un om numai pentru a-ţi păstra rolul! În mod sigur, există căi mai simple de a ieşi dintr-o situaţie dificilă, decât aşa. Ar fi putut pretinde că doctorul său i-a interzis stresul unui meci.

Poirot se încruntă.

— Certainement, Hastings, erau şi alte căi, dar nu atât de convingătoare. Apoi, tu crezi că uciderea unui om este un lucru evitabil, nu-i aşa? Mintea „Numărului Patru” nu funcţionează în acest fel. Mă pun în situaţia lui – un lucru imposibil pentru tine. Îmi imaginez ce gândeşte. Se bucură de calitatea de profesor la acel meci. Nu mă îndoiesc că s-a dus la turnee de şah ca să-şi studieze rolul său. Stă cufundat adânc în gânduri; lasă impresia că face mari combinaţii, pe când el râde în sinea sa tot timpul. Este conştient că nu cunoaşte decât două mutări şi că ele îi sunt suficiente. Din nou se decide să pregătească evenimentele şi să-l facă pe adversar propriul său călău, exact în momentul care îi convine „Numărului Patru”. Oh, da, Hastings, încep să-l înţeleg pe prietenul nostru şi psihologia sa.

M-am cutremurat.

— Da, cred că ai dreptate, dar nu pot înţelege pe cineva care îşi asumă un risc aşa uşor de evitat.

— Risc! Mormăi Poirot. În ce constă riscul? Ar fi rezolvat Japp problema? Nu; dacă „Numărul Patru” n-ar fi făcut doar o mică greşeală, nu ar fi riscat nimic.

— Şi care-i greşeala lui? Am întrebat, deşi bănuiam răspunsul.

— Mon ami, el a subapreciat micile celule cenuşii ale lui Hercule Poirot.

Poirot îşi are calităţile lui, dar modestia nu este una dintre ele.

Capitolul XII.

Cursa cu momeală

La jumătatea lui ianuarie, într-o adevărată zi de iarnă londoneză, umedă şi murdară, Poirot şi cu mine eram aşezaţi la gura sobei. Simţeam că prietenul meu mă privea cu un surâs caraghios, dar nu ghiceam cauza.

— Aş da o avere să ştiu la ce te gândeşti!

— Mă gândeam că, la venirea ta, dragul meu Hastings, în plină vară, mi-ai spus că ţi-ai propus să nu rămâi în Anglia mai mult de două luni.

— Am spus eu asta? Am întrebat puţin încurcat. Nu-mi mai amintesc.

Poirot zâmbi larg.

— Aşa ai afirmat, mon ami, dar de atunci ţi-ai schimbat planurile, nu-i aşa?

— Mda, mi le-am schimbat.

— Dar de ce, mă rog.

— Uită toată chestia asta, doar nu crezi că am să te abandonez când te lupţi contra chestiei cu „Celor patru mari”.

Poirot mă aprobă gentil.

— Eram sigur. Eşti un prieten devotat, Hastings! O să-mi folosească că vei rămâne cu mine. Dar soţia ta, „Mica cenuşăreasă” cum o numeşti tu, ea ce spune?

Nu am intrat în detaliu, dar, desigur ea mă înţelegea perfect. Ar fi fost ultima care să-mi ceară să abandonez un prieten!

— Da, da, ea de asemenea este un prieten loial. Probabil va fi o afacere de lungă durată.

Am aprobat cam descurajat.

— Iată, au trecut şase luni şi unde am ajuns? Spusei eu cu voce joasă. Ştii, Poirot cred că ar trebui… Să facem şi noi ceva.

— Întotdeauna eşti atât de energic, Hastings. Cu precizie, ce ai vrea să fac?

Asta era un fel de capcană, dar nu aveam de gând să cedez.

— Ar trebui să luăm ofensiva, am sugerat. Până acum ce am făcut?

— Mai mult decât crezi, prietene. După ce am stabilit identitatea „Numărului Doi” şi a „Numărului Trei” am învăţat puţin mai mult din mijloacele şi metodele „Numărului Patru”.

M-am luminat puţin. După cum spusese Poirot, lucrurile nu sunau prea rău.

— E drept că încă nu pot acuza formal pe Ryland sau pe doamna Olivier; cine m-ar crede?

Îţi aminteşti o dată am crezut că l-am încolţit cu succes pe Ryland. Totuşi am împărtăşit bănuielile mele unor personaje sus-puse, printre care este lord Aldington, am lucrat cu el în afacerea furtului planurilor submarinelor. Cunoaşte toate informaţiile mele despre „Cei patru mari” şi dacă unele persoane se mai îndoiesc, el mă crede. Ryland, doamna Olivier şi Li Chang Yen îşi pot urma drumul, dar este un reflector fixat pe toate mişcările lor.

— Şi „Numărul Patru”? Am întrebat eu.

— Cum ţi-am spus, am început să-i înţeleg şi să-i cunosc metodele. Poţi să surâzi, Hastings, dar pentru a penetra personalitatea unui om, a şti exact cum va reacţiona, în diferite circumstanţe, acesta este începutul succesului. Este un duel între noi şi, în timp ce el îmi dezvăluie constant mentalitatea sa, eu mă strădui să ştiu cât mai puţin sau nimic despre mine. El este în lumină, eu sunt în umbră. Îţi spun, Hastings, cu fiecare zi, se tem mai mult de mine pentru inactivitatea mea aparentă.

— Oricum, am observat că ne lasă în pace. Nu au mai avut loc atentate la viaţa ta sau alte feluri de ambuscade.

— Nu, spuse Poirot gânditor. De fapt mă surprinde asta, mai ales că există una sau două căi clare de a ajunge la noi, care cu siguranţă, cred că le-a trecut prin minte. Probabil înţelegi ce vrei să spun?

— Vreo maşină infernală?

Poirot făcu un gest de nerăbdare.

— Nu, Hastings, nu aşa! Eu fac apel la imaginaţia ta decât la bombe puse în şemineu. Ei bine, ai mai avea nevoie de câteva chibrituri. Voi face o plimbare, în ciuda vremii. Scuză-mă, prietene, este posibil să citeşti „The Future of the Argentine”, „Mirror of Society”, „Cattle Breeding”, „The Clue of Crimson” şi „Sport în the Rockies” în acelaşi timp?

Am râs şi am recunoscut că „The Clue of the Crimson” îmi acaparase toată atenţia. Poirot dădu întristat din cap.

— Dar pune-le pe celelalte pe raft! Niciodată, dar niciodată, n-am să te văd îmbrăţişând ordinea şi metoda. Mon dieu, la ce mai foloseşte o bibliotecă?

M-am scuzat şi Poirot, după ce a ordonat volumele, fiecare la locul său, a ieşit şi m-a lăsat să savurez, în continuare, cartea pe care o alesesem.

Trebuie să recunosc că eram pe jumătate adormit, când doamna Pearson a bătut la uşă, trezindu-mă.

— O telegramă pentru dumneavoastră, căpitane!

Am desfăcut plicul portocaliu fără mare interes, dar conţinutul său mă pietrifică.

Telegrama îmi era adresată de Bronsen, administratorul fermei mele din Argentina. Ea era astfel redactată: „Dna Hastings a dispărut ieri. Mă tem să nu fi fost răpită de banda numită „Cei patru mari„. Telegrafiaţi instrucţiuni. Am avizat poliţia. Nici o urmă. Bronsen”.

I-am făcut semn doamnei Pearson că poate pleca şi am rămas năucit, recitind, fără încetare, telegrama lui Bronsen.

„Cenuşăreasa” răpită! „Cenuşăreasa” în mâinile „Celor patru mari”! Ce-i de făcut?

Îmi trebuia Poirot să mă sfătuiască. Să mă calmez! Va reveni dintr-o clipă într-alta! Numai el poate da şah-mat.

Din nou bătu cineva la uşă şi doamna Pearson îşi făcu a doua apariţie.

— Un plic pentru dumneavoastră, căpitane. L-a adus un comisionar chinez… Aşteaptă jos.

Apucai scrisoarea, care era limpede şi concisă: „Dacă doriţi să vă revedeţi soţia, urmaţi imediat purtătorul acestei

scrisori şi nu-l preveniţi pe prietenul dumneavoastră; dacă nu, soţia va suferi”.

Era semnată cu un 4 mare.

Dar ce trebuie să fac? Ce aţi face dumneavoastră, care citiţi, în locul meu?

Dispuneam de puţin timp să reflectez şi nu vedeam decât un singur lucru: „Cenuşăreasa” în mâinile bandiţilor.

M-am supus. Nu aş fi îndrăznit să risc nici un fir de păr din capul ei. Trebuia să-l urmez pe acest chinez oriunde m-ar fi condus el. Era o capcană şi ar fi însemnat, cu siguranţă, o capturare şi o posibilă moarte, dar momeala era persoana cea mai dragă din toată lumea şi nu îndrăzneam să ezit.

Ceea ce mă supăra cel mai mult era faptul că nu-i puteam lăsa de ştire lui Poirot. Odată pus pe urmele mele totul s-ar rezolva. Să risc oare? Deşi nu mă urmărea nimeni, totuşi şovăiam. Ar fi foarte posibil ca chinezul să urce şi să se asigure dacă am respectat instrucţiunile din scrisoare. Această reţinere a lui mă făcu şi mai suspicios. Văzusem multe din omnipotenţa „Celor patru mari”, încât îi credeam aproape înzestraţi cu puteri supranaturale. Cine ştie, poate mizerabila de proprietăreasă este o agentă a lor!

Nu, nu îndrăzneam să risc, dar un lucru puteam face – să las o telegramă din care Poirot să afle de dispariţia „Cenuşăresei” şi cine este responsabil de această răpire.

Toate aceste idei se încrucişau în mintea mea, în mai puţin timp decât îmi trebuie să le povestesc.

Două minute după ce primisem scrisoarea, coboram să-l întâlnesc pe cel care mă aştepta.

Comisionarul era un chinez înalt, corect îmbrăcat, cu toate că hainele-i erau uzate. Mă salută şi mă întrebă într-o engleză perfectă, dar cu o intonaţie cântată.

— Căpitanul Hastings?

— Da, am răspuns.

— Daţi-mi scrisoarea, vă rog.

Mă aşteptam la asta şi i-am înmânat bucata de hârtie fără vreun cuvânt.

El continuă:

— Aţi primit astăzi o telegramă. Da? Venită din Argentina. Da?

Am admirat încă o dată excelentul lor sistem de spionaj sau ar fi putut fi o întrebare subtilă. Bronsen era obligat să-mi telegrafieze.

— Da, am răspuns, am primit o telegramă.

— Vă duceţi s-o căutaţi imediat. Da?

Tremurând de mânie a trebuit să mă execut. Am fugit sus. Pe drum m-am gândit să-i încredinţez vestea dispariţiei Cenuşăresei doamnei Pearson. Dânsa era pe palier, dar puţin în spatele ei se afla mica servitoare şi am ezitat. Dacă ea ne spiona. Cuvintele de pe scrisoare îmi dansau prin faţa ochilor: „ea va suferi”. Am trecut în camera de zi fără să scot un cuvânt.

După ce am luat telegrama şi mă pregăteam să cobor, îmi veni un gând. Nu puteam lăsa vreun indiciu capabil de a-l pune pe Poirot pe calea cea bună? Un indiciu care să treacă neobservat de duşmanii mei? Am alergat la bibliotecă şi am lăsat să cadă pe parchet patru cărţi. Prietenul meu le va vedea, desigur, şi această dezordine îl va şoca imediat. Mai mult, am aruncat o lopată de cărbuni în foc, având grijă să las să cadă patru bucăţele în faţa căminului. Altceva nu mai puteam face. Nu-mi mai rămăsese decât să urez ca aceste semne să fie bine interpretate de Poirot.

M-am grăbit să cobor. Chinezul luă telegrama, o citi, apoi o vârî în buzunar şi, cu un gest, mă invită să-l urmez.

După ce am mers mult timp pe jos, am luat un autobuz şi apoi un tramvai. Îndreptându-ne spre est, am traversat cartiere stranii, a căror existenţă n-o bănuisem niciodată. Ajungând la docuri am înţeles că eram în plin cartier chinezesc.

Am străbătut un labirint de străduţe, al căror aspect lamentabil mă îngrozi. În sfârşit, ne-am oprit în faţa unei case dărăpănate. După patru lovituri în uşă, un alt chinez

veni să ne deschidă şi se dădu la o parte să ne lase să intrăm.

Acele ultime bătăi în uşă reprezentau ultima mea şansă. Eram într-adevăr în mâinile duşmanului.

Al doilea chinez m-a făcut să cobor câteva trepte care se mişcau şi care se terminară într-o pivniţă umplută cu baloturi care degajau un miros puternic de mirodenii. Mă simţeam înconjurat de atmosfera Orientului de necinste, viclenie, treburi sinistre…

Conducătorul meu dădu la o parte două din numeroasele baloturi şi am văzut, în perete, o deschizătură joasă, în formă de tunel. Îmi făcu un semn să intru acolo şi am urmat un culoar lung şi atât de scund încât nu puteam să ridic capul. În curând, am ajuns într-o altă pivniţă.

Chinezul bătu de patru ori la unul din pereţi, care alunecă ca un decor de teatru.

Vederii mele i se oferi un palat din „O mie şi una de nopţi”. Odaia, lungă şi joasă, tapisată cu bogate broderii orientale, era luminată ca ziua. Parfumuri stranii încărcau aerul. Cinci sau şase divane şi covoare admirabile constituiau toată mobila.

Din dosul unei perdele se auzi o voce:

— Aţi adus invitatul?

— Excelenţă, este aici! Răspunse ghidul meu.

— Să intre! Fu răspunsul.

Perdeaua se ridică. În alcovul pe care-l ascundea se găsea un divan imens, înecat într-o avalanşă de perne, printre care trona un oriental înalt, subţire, îmbrăcat în nişte veştminte splendid brodate. După lungimea unghiilor lui, am înţeles că eram în prezenţa unui om de mare rang.

— Luaţi loc, vă rog, căpitane Hastings, îmi zise el. Sunt fericit că aţi binevoit să veniţi imediat ce v-am adresat invitaţia.

— Sunteţi Li Chang Yen? L-am întrebat.

— Pe legea mea, nu! Sunt unul din cei mai umili servitori ai săi. Execut numai ordinele sale, aşa cum fac colegii mei în

alte ţări. De exemplu, America de Sud.

Am înaintat un pas.

— Unde este soţia mea? Ce aţi făcut cu ea?

— Este într-un loc sigur, unde nimeni nu o va găsi. Până acum nu i s-a făcut nici un rău. Mă auziţi bine: PÂNĂ ACUM.

Fruntea îmi era scăldată de o sudoare rece, în timp ce îl priveam pe acest diavol zâmbăreţ.

— Ce vreţi? Exclamai eu. Bani?

— Dragul meu căpitan Hastings, nu vrem să vă lipsim de micile dumneavoastră economii, vă asigur.

— Cred atunci că aţi vrut să mă prindeţi în plasa voastră. Ei bine, aţi reuşit. Trataţi-mă cum vreţi, dar eliberaţi-mi soţia. Ea nu este la curent cu nimic şi nu poate să vă fie de folos. V-aţi servit de ea ca să mă prindeţi. Acum când aţi pus mâna pe mine, daţi-i drumul!

Interlocutorul meu îşi mângâia, încet, obrazul, privindu-mă ţintă cu micii săi ochi oblici.

— Vă grăbiţi, îmi spuse el. Şi vă înşelaţi asupra intenţiilor noastre. Nu aţi fost ţinta noastră. Dar graţie dumneavoastră vom pune mâna pe prietenul, Hercule Poirot.

— Mă tem că nu, am replicat râzând.

— Iată propunerea mea, continuă el, ca şi cum nu m-ar fi auzit: Veţi trimite o scrisoare lui Hercule Poirot, rugându-l să vină să vă întâlnească.

— Niciodată nu voi face aşa ceva! Am spus supărat.

— Consecinţele acestui refuz pot fi dezagreabile…

— La dracu cu ameninţările voastre!

— Alternativa ar fi moartea.

Încercam să nu las să mi se vadă groaza.

— La ce bun să mă intimidaţi? Ţineţi-vă ameninţările pentru laşii de chinezi.

— Ameninţările mele sunt foarte reale, căpitane Hastings. Vă întreb din nou: vreţi să scrieţi această scrisoare?

— Nu o voi face, şi mai mult, nu veţi îndrăzni să mă omorâţi. Poliţia va fi imediat pe urmele voastre.

Discipolul lui Li Chang Yen bătu din palme şi doi dintre servitorii săi apărură ca prin farmec. Fiecare mă apucă de un braţ. Stăpânul lor le dădu un ordin în chinezeşte şi ei mă traseră într-un colţ al încăperii.

Unul dintre ei se aplecă şi, brusc, fără cel mai mic avertisment, pământul îmi fugi de sub picioare. Dacă al doilea chinez nu m-ar fi ţinut, m-aş fi prăbuşit în prăpastia care se deschise şi din fundul căreia urca vacarmul unei căderi de apă.

— Acesta-i zgomotul fluviului, reluă omul de pe divan. Reflectaţi bine, căpitane Hastings! Dacă persistaţi în a refuza, veţi trece în eternitate. Valurile vă vor înghiţi pentru totdeauna. Pentru ultima oară: acceptaţi să scrieţi această scrisoare…

Nu sunt mai curajos decât majoritatea bărbaţilor. Trebuie să recunosc că eram speriat de moarte, de-a dreptul îngrozit, iar diavolul de chinez nu glumea. Ar fi însemnat să-mi iau la revedere de la o lume minunată, în pofida voinţei mele, vocea îmi tremura când i-am răspuns:

— Nu! Să vă ia dracul cu scrisoarea voastră!

Apoi, involuntar, închisei ochii şi făcui o scurtă rugăciune.

Capitolul XIII.

Şoarecele se strecoară

Nu prea des într-o viaţă se poate afla un om la marginea eternităţii. Când îmi treceau aceste gânduri prin minte, eram sigur că reprezentau ultimele mele cuvinte pe pământ. Mă pregăteam pentru şocul cu apele întunecate ce spumegau la picioarele mele şi îmi imaginam oroarea căderii în gol.

Spre marea mea surpriză, auzii un râs scurt. Am deschis ochii şi l-am văzut pe omul de pe divan făcând un semn celor doi paznici să mă readucă lângă el.

— Sunteţi un om curajos, căpitane Hastings, îmi zise el. Este o calitate pe care noi, orientalii, o apreciem mult. De altfel, mă aşteptam la asta. Iată-ne însă la actul al doilea al micii noastre drame. V-aţi înfruntat propria dumneavoastră

moarte, cum vă veţi confrunta cu moartea unei alte persoane?

— Ce vreţi să spuneţi? L-am întrebat.

O frică îngrozitoare mă cuprinse din cap până-n picioare.

— Cred că n-aţi uitat-o pe doamna care este ostateca noastră? Trandafirul grădinii?

Îl privii, pradă unei frici care mă amuţise.

— Cred, căpitane Hastings, că veţi scrie imediat această scrisoare. Am aici un formular de telegramă al cărui text va depinde de dumneavoastră, adică viaţă sau moarte pentru soţie.

Veşnic cu cel mai mare sânge rece şi cu acelaşi ton amabil, călăul meu continuă:

— Căpitane, uite un toc. Scrieţi, dacă nu…

— Dacă nu?

— Femeia pe care o iubiţi va muri… Încet. Atroce. Stăpânul meu, Li Chang Yen, în timpul liber, se amuză inventând noi metode de tortură.

— Dumnezeule! Am exclamat. Mizerabile! Nu veţi face asta…

— Să vă relatez câteva din aceste metode?

Fără să mai aştepte vreun cuvânt din partea mea, începu, liniştit, să-mi descrie atrocităţile. Finalmente mi-am astupat urechile cu un strigăt de oroare.

— Vă este de ajuns, căpitane Hastings? Ei bine, luaţi tocul şi scrieţi!

— Nu veţi îndrăzni…

— Orice cuvânt în plus este în zadar, luaţi tocul şi scrieţi!

— Şi în acest caz?

— Soţia îşi va recăpăta libertatea. Telegrama care va ordona să i se dea drumul va pleca imediat.

— Cum pot fi sigur că vă veţi ţine promisiunea?

— Vi-o jur pe mormintele sfinte ale strămoşilor mei. Reflectaţi: pentru ce aş încerca să-i fac vreun rău, din moment ce scopul nostru ar fi atins?

— Şi Poirot?

— Îl vom ţine într-un loc sigur, până la sfârşitul operaţiunilor noastre. Apoi va putea pleca.

— Îmi juraţi şi aceasta?

— V-am făcut jurământul! Asta să vă ajungă.

Eram pe cale să-mi trădez prietenul… Pentru a-l oferi pradă cărei sorţi? Am mai avut o ezitare, apoi teribila consecinţă a refuzului meu îmi reveni în minte, ca un coşmar. Cenuşăreasa în mâinile acestui diavol chinez, murind lent, torturată.

M-am decis să scriu. Poate că, compunând abil scrisoarea mea, voi reuşi să-i strecor lui Poirot un avertisment, care-i va permite să evite cursa. Era ultima mea speranţă. Fu însă de scurtă durată, căci vocea suavă se auzi din nou:

— Permiteţi-mi să vă dictez.

Consultă nişte foi etalate în faţa lui şi începu: „Dragul meu Poirot.

Cred că sunt pe urmele „Celor patru mari”. Un chinez a venit să mă vadă, azi după-amiază şi m-a atras aici printr-un mesaj falsificat. Din fericire, i-am descoperit jocul şi am reuşit să jug. Am schimbat rolurile, l-am urmărit şi cred că am făcut o treabă bună. Îţi parvine acest bilet printr-un tânăr ştrengar, căruia vei binevoi să-i dai un bacşiş bun pentru osteneala lui. I l-am promis, dacă îţi va remite plicul. Supraveghez casa şi nu îndrăznesc s-o părăsesc. Te voi aştepta până la ora şase. Dacă la această oră nu vei ji aici, voi încerca să pătrund singur în interior. Ocazia este prea bună s-o las să-mi scape, chiar dacă purtătorul acestui bilet nu te va găsi. Dacă va avea şansa să te vadă, lasă-te condus imediat aici. Camuflează-ţi mustăţile. Dacă cineva ar sta la pândă la una din ferestrele casei, ai putea fi recunoscut. Salutări: AM”.

Fiecare cuvânt marca disperarea mea. Treaba asta era diabolic de şireată. Am constatat că fiecare amănunt al vieţii noastre le era familiar. Faptul că menţiona vizita chinezului care mă „atrăsese” distrugea toate precauţiile

mele: cele patru cărţi aruncate pe parchet, înainte de plecare, nu vor mai servi la nimic.

Mi se întinsese o cursă şi o observasem la timp. Iată care va fi concluzia lui Poirot. Ora era, de asemenea, bine calculată. Primind scrisoarea, Poirot va avea tocmai timpul să vină fugind, întovărăşit de ghidul nevinovat. Poirot nu va ezita o clipă să preia conducerea operaţiunii, nevrând să mă lase să intru singur în casă. El îmi ridiculizează întotdeauna capacităţile mele. Ar fi sigur că mă arunc în braţele pericolului fără să-mi dau seama de situaţie.

Dar nu mai era nimic de făcut. Scrisesem cum îmi poruncise. Adversarul meu luă biletul, îl citi, îl aprobă cu un semn din cap şi-l dădu unuia dintre servitori, care dispăru în spatele unei perdele de mătase ce masca o intrare.

Surâzând amabil, omul care-mi impusese voinţa sa, apucă formularul telegramei, îl completă şi mi-l întinse.

Citi: „Daţi drumul imediat păsării albe, cu toate scuzele”.

Am suspinat uşurat.

— O expediaţi acum?

Chinezul surâse, scuturând din cap.

— O voi trimite de îndată ce Hercule Poirot va fi în mâinile mele. Nu înainte.

— Totuşi, mi-aţi promis…

— Dacă planul meu n-ar reuşi, aş putea să mai am nevoie de soţia dumitale ca să vă încurajez la alte demersuri.

Devenii palid de mânie.

— Dacă vreodată…

Chinezul ridică o mână.

— Nu vă neliniştiţi. Nu cred ca planul nostru să eşueze şi-mi voi ţine promisiunea!

— Dacă n-o veţi ţine…

— Am jurat pe mormântul strămoşilor mei. Nu vă temeţi. Rămâneţi aci. Servitorii mei se vor ocupa de dumneavoastră în lipsa mea.

Am fost lăsat singur în această vizuină subterană, stranie şi luxoasă. Unul dintre servitori reveni cu o tavă cu mâncare

şi băutură. Eram însă prea îngrozit ca să pot să mă ating de ceva.

În curând reveni stăpânul, maestuos în hainele lui de mătase. Conform ordinelor sale am fost recondus prin culoar în casa pe unde intrasem. M-au instalat într-o cameră de la parter, ale cărei obloane erau lăsate. Dar prin crăpăturile lor vedeam strada.

Un om bătrân, cu haine zdrenţuite, se învârtea pe trotuarul opus. Când îl văzui făcând un semn în direcţia casei, înţelesei că era postat acolo ca santinelă.

— Am reuşit! Spuse prietenul meu chinez. Hercule Poirot a căzut în cursă. Iată-l că se apropie, întovărăşit de tânărul ghid. Acum, căpitane Hastings, mai aveţi un rol de jucat. El nu va intra dacă nu vă veţi arăta în pragul uşii să-i faceţi un semn să se apropie.

— Cum? Am strigat eu revoltat.

— Veţi fi singur, căpitane, dar amintiţi-vă de ceea ce o aşteaptă pe soţie, dacă nu vă achitaţi de misiune. Dacă Hercule Poirot are cea mai mică îndoială şi nu intră, soţia dumneavoastră va muri după mii de torturi. Atenţie, Iată-l!

Inima îmi bătea şi simţeam cum mă cuprinde deznădejdea. L-am recunoscut printre obloane pe prietenul meu, care se plimba în faţa casei.

Gulerul îi era ridicat şi un fular mare, galben, îi acoperea partea de jos a obrazului său. Nu mă puteam înşela. Era mersul lui, alura lui, capul lui în formă de ou. Bravul Poirot venea în ajutorul meu, fără să ştie de trădarea mea. Lângă el, un puşti autentic londonez îi indica clădirea.

Ieşii în hol şi, la un semn al stăpânului său, unul dintre chinezi îmi deschise uşa.

— Amintiţi-vă de preţul pe care-l va plăti soţia dumneavoastră, îmi zise duşmanul meu cu o voce joasă.

Eram afară şi, cu un gest, îl chemai pe Poirot, care se grăbi să traverseze strada.

— Ah, bunul meu Hastings, eşti teafăr. Începeam să mă neliniştesc! Ai reuşit să intri? Casa este goală?

— Da, spusei eu cu o voce care mă străduiam s-o fac normală. Trebuie să aibă o ieşire secretă. Intră şi o vom căuta.

Mă dădui înapoi de pe prag şi Poirot se pregăti să mă urmeze.

În clipa aceea, ceva parcă se sfărâmă în capul meu, rolul pe care eram nevoit să-l joc era cel al lui Iuda.

— Înapoi, Poirot! Înapoi, dacă vrei să rămâi teafăr! Este o cursă! Nu te ocupa de mine. Fugi!

În timp ce vorbeam sau mai degrabă urlam, mă apucară nişte mâini aspre. Unul dintre servitorii chinezi se repezi în stradă să-l înjunghie pe Poirot. Acesta din urmă sări înapoi, cu braţul ridicat. Brusc, mă văzui înconjurat de un nor imens de fum care mă sufoca… Care mă ucidea… Mă simţii căzând… Era moartea…

Mi-am revenit, încet, dureros, şi am distins chipul prietenului meu Poirot aplecat asupra mea, cu nelinişte. Când mă văzu deschizând ochii, scoase un strigăt de bucurie.

— Ah, îţi revii… Bietul meu prieten!

— Unde mă aflu? Am întrebat cu greutate.

— La tine! La noi!

Am aruncat o privire în jurul meu şi am recunoscut, cu mirare, apartamentul nostru. În faţa căminului am revăzut cele patru bucăţele de cărbune.

Poirot îmi urmărise privirea.

— Da, a fost o idee faimoasă din partea ta… Ca şi cea cu cărţile! Dacă vreodată cineva îmi va spune că nu eşti un mare gânditor, îl voi trata drept mincinos!

— Atunci ai înţeles ce voiam să semnifice?

— Sunt eu un imbecil? Desigur că am înţeles! A fost un avertisment bun, care mi-a dat timp să-mi pun planurile la punct. Am înţeles că ai fost răpit de „Cei patru mari”. În care scop? Nu pentru ochii tăi frumoşi. Şi nu pentru că se temeau şi voiau să scape de tine! Nu! Ţinta era limpede. Aceşti domni se serveau de tine ca de o momeală, să pună

mâna pe marele Hercule Poirot. De mult timp mă aşteptam să recurgă la ceva în genul ăsta. Mi-am făcut, de aceea, micile mele pregătiri şi puţin după asta, aşa cum am prevăzut, a venit micul comisionar, un copil nevinovat luat de pe străzile Londrei. Am înghiţit hapul şi m-am grăbit să urmez ghidul pe care ai avut buna idee să mi-l trimiţi… Ce noroc că ţi-au permis să aştepţi în pragul uşii! Mi-era teamă că-i aranjam înainte de a ajunge la locul unde te ţineau şi că te-aş fi căutat, poate, în zadar.

— Să-i suprimi? Întrebai eu. Dar cum? Singur?

— Oh, nu era un tur de forţă. Aveam totul pregătit dinainte. Nu de mult am cunoscut un chimist celebru care s-a ocupat, în timpul războiului, de gaze asfixiante. El mi-a preparat o bombă mică, simplă şi uşor de transportat. Este suficient s-o arunci, să-i respiri fumul şi urmează inconştienţa completă… Odată bomba aruncată, am fluierat. Oameni de-ai lui Japp, activi şi inteligenţi, care mă urmăriseră fără să fi fost observaţi, veniră în ajutorul meu.

— De ce nu te-a incomodat fumul şi pe tine?

— Încă un truc mic! Prietenul tău „Numărul Patru” (căci fără îndoială, el a redactat textul acestei scrisori ingenioase) îşi permisese, dacă-ţi aminteşti, o glumă cu privire la mustaţa mea. Ei bine, nu pe ea am ascuns-o sub fular ci un inhalator.

Brusc, îmi reveniră în minte toate ameninţării oribile la adresa soţiei mele. Mă cuprinse o ceaţă sângeroasă şi leşinai.

Când îmi revenii din nou, Poirot mă forţă să beau puţin coniac.

— Ce ţi s-a întâmplat, mon ami?

Cu încetul, îi povestii ceea ce trebuisem să îndur. Teribil de mişcat, Poirot exclamă:

— Bietul meu prieten, cât trebuie să fi suferit! Şi eu care nu ştiam nimic despre toate astea. Te rog linişteşte-te. Totul va fi bine.

— Vrei să spui că o vei regăsi? Dar ea este în America de Sud şi cu mult înainte de sosirea noastră va fi moartă.

— Nu, nu mă înţelegi! Ea este teafără. Niciodată n-au răpit-o!

— Dar am primit o telegramă de la Bronsen.

— Nu-i adevărat! Ai primit o telegramă semnată Bronsen, ceea ce este cu totul altceva. Nu te-ai gândit niciodată că o organizaţie ca a „Celor patru mari” având ramificaţii în lumea întreagă, ar putea să te lovească uşor prin intermediul „Cenuşăresei” care-ţi este atât de dragă?

— Nu, niciodată!

— Eu însă m-am gândit şi dacă nu ţi-am vorbit niciodată de asta era să nu te neliniştesc inutil. Lucrul nu m-a împiedicat să iau măsuri. Toate scrisorile tale păreau că vin de la fermă dar, în realitate, „Cenuşăreasa” trăieşte, de trei luni, într-un loc sigur, pe care i l-am desemnat eu.

Îl privii lung şi aproape incredul.

— Eşti sigur de asta?

— Parbleu! Poţi să mă crezi, Hastings! Te-au torturat cu o minciună.

Mi-am întors capul. Poirot îmi puse mâna pe umăr. Avea în voce o intonaţie pe care nu o mai auzisem niciodată.

— Nu-mi place să te îmbrăţişez, Hastings. Ei bine, fără să mă las dus de efuziuni sentimentale, îţi voi spune numai că, în această ultimă aventură, toate onorurile sunt pentru tine. Este fericit acela care posedă un prieten cum am eu!

Capitolul XIV.
Blonda oxigenată

Am fost, foarte dezamăgit de rezultatele atacului cu bombă al lui Poirot asupra clădirilor din cartierul chinezesc. Pentru început, şeful bandei fugise. Când oamenii lui Japp se precipitară la fluierul lui Poirot găsiră în hol patru chinezi în stare de inconştienţă. Dar acela care mă ameninţase cu moartea nu era printre ei. Acum îmi amintesc că, în momentul în care am fost postat pe pragul uşii să-l atrag pe Poirot, stăpânul lor se retrăsese în fundul

holului. Desigur, rămăsese în afara zonei de gaz răspândit de bombă şi se salvase prin una din numeroasele ieşiri secrete, pe care mai târziu le-am descoperit.

Prinşii nu putură furniza nici o informaţie într-adevăr folositoare. Nu ştiau absolut nimic despre „Cei patru mari”. Erau locuitori obişnuiţi ai cartierului chinezesc, care n-auziseră de numele lui Li Chang Yen. Un domn chinez îi luase în serviciul lui şi ei nu cunoşteau afacerile personale.

A doua zi după aventura mea eram complet restabilit, în afară de o uşoară durere de cap. Ne duserăm în cartierul acela rău famat să revedem casa de unde fusesem salvat. Imobilul se compunea din două clădiri pe jumătate ruinate, legate între ele printr-un culoar subteran. Parterul şi etajele erau goale şi ferestrele cu geamuri sparte, erau protejate de obloane în stare proastă.

Japp coborî ca să percheziţioneze pivniţele şi descoperi mecanismul secret care dădea acces în subterana unde petrecusem o jumătate de oră atât de dezagreabilă. O inspecţie minuţioasă confirmă impresia mea din ajun: perdelele de mătase, divanele, pernele, covoarele, toate erau foarte frumoase. Fără să fiu un cunoscător, vedeam în fiecare obiect o operă de artă.

Ajutaţi de Japp şi de oamenii lui, trecurăm la o scotocire în toată regula. Speram să descoperim documente importante, o listă a agenţilor principali ai „Celor patru mari”, sau unele din planurile lor. Nu găsirăm însă nimic, în afară de notiţele de care se servise chinezul să-mi dicteze scrisoarea către Poirot. Ele constituiau un raport foarte complet asupra ocupaţiilor, caracterului şi punctelor noastre slabe.

Poirot se amuză ca un copil în faţa acestei descoperiri.

Personal nu vedeam ce valoare ar avea, mai ales că, din anumite puncte de vedere, greşeau.

— Dragul meu Poirot, ştii ce gândeşte duşmanul nostru despre noi. Se pare că au o părere exagerată despre capacitatea ta cerebrală şi una, absurd de meschină, în

ceea ce mă priveşte, dar, totuşi nu înţeleg de unde ar putea şti atâtea amănunte.

Poirot chicoti, plin de el.

— Nu înţelegi, Hastings? Abia acum putem concepe un plan de atac, după ce ne cunoaştem greşelile. De exemplu, dragul meu prieten, ştim că ar trebui să gândeşti înainte să acţionezi. Apoi, dacă întâlneşti o tânără roşcată aflată la ananghie, s-ar cuveni să fii circumspect, nu?

Notiţele lor conţineau referiri absurde la o anume impulsivitate a mea şi lăsau să se înţeleagă că aş fi sensibil la farmecele tinerelor cu o anumită nuanţă de păr.

Insinuările lui Poirot mi s-au părut de prost gust şi, din fericire, am putut să contraatac.

— Dar despre tine ce părere ai? L-am întrebat. Ai de gând să te vindeci de „vanitatea copleşitoare”? De „ordinea meticuloasă”?

Citam din notiţe şi puteam remarca ce nu-i convenea din observaţiile mele.

— O, fără îndoială, Hastings, în anumite privinţe, s-au înşelat – tant mieux! O să afle la timpul potrivit. Până unaalta, am învăţat ceva şi trebuie să ştim să fim pregătiţi.

Aceasta era una din cele mai reuşite axiome favorite ale sale; o auzisem atât de des că mi se urâse.

— Ştim totuşi ceva, Hastings, continuă el. Da, ştim ceva – ceea ce este bine – dar nu cunoaştem suficient. Trebuie să aflăm mai multe.

— În ce sens?

Poirot se aşează bine în fotoliul său, îndreptă o cutie de chibrituri, pe care o aruncasem neglijent pe masă şi adoptă o atitudine pe care i-o cunoşteam prea bine. Se pregătea pentru o lungă dizertaţie.

— Vezi Hastings trebuie să luptăm împotriva a patru adversari foarte diferiţi. Mai întâi „Numărul Unu”. N-am venit niciodată în contact cu el şi nu-l putem judeca decât după activitatea lui. Toate proiectele şi comploturile care le-am cunoscut au fost gândite de el: Li Chang Yen, creierul fin, subtil, ascuţit. „Numărul Doi” şi „Numărul Trei” sunt atât de puternici şi atât de sus situaţi că, pentru moment, se află la adăpost de atacurile noastre. Dar, tocmai prin

aceasta, se expun, aşa că faptele şi gesturile lor trebuie să rămână ireproşabile. În sfârşit, vine ultimul din bandă, „Numărul Patru”.

Poirot coborî vocea, ca de obicei, când vorbea despre acest personaj.

— Numărul Doi” şi „Numărul Trei” pot reuşi să-şi continue activitatea lor graţie reputaţiei lor mondiale şi situaţiei lor asigurate. „Numărul Patru” îşi datoreşte succesul unor motive contrarii. El reuşeşte graţie obscurităţii care-l înconjoară. Cine este? Nimeni nu o ştie! Cum arată? De asemenea nu se ştie. De câte ori l-am văzut eu şi cu tine? Cred că de cinci ori. Niciunul dintre noi nu s-ar putea lăuda că l-ar recunoaşte.

Am fost obligat să scutur negativ capul în timp ce, în memorie, îmi apăreau aceşti cinci indivizi diferiţi care, totuşi, nu erau decât unul şi acelaşi! Corpolentul gardian al ospiciului, vizitatorul parizian cu gulerul ridicat, James valetul, tânărul doctor din afacerea „iasomiei galbene” şi profesorul rus.

— Nu, am spus eu descurajat, nimic nu ne poate face să-l recunoaştem.

Poirot surâse.

— Nu te lăsa pradă disperării! Ştim unul sau două lucruri.

— De exemplu? Am întrebat sceptic.

— Ştim că „Numărul Patru” este de talie mijlocie şi că este şaten sau blond. Într-adevăr, dacă era înalt şi brun nu ar fi putut trece drept doctorul Quentin, care era bondoc şi are tenul deschis. În schimb, trebuie să convenim că-i era uşor lui James sau profesorului să se mărească cu doi trei centimetri. Pe de altă parte, trebuie să aibă un nas scurt şi drept. Un machiaj abil poate face ca un nas să pară mai mare decât este în realitate. Dar este mult mai dificil să-l micşorezi. În sfârşit, nu trebuie să aibă mai mult de 35 de ani. Dacă recapitulăm, semnalmentele simt următoarele: tenul deschis, talie mijlocie, vârsta 35 de ani. Particularităţi: are un mare număr de dinţi falşi.

— Ce?

— Bineînţeles Hastings, adu-ţi aminte că gardianul ospiciului avea dinţi stricaţi şi galbeni; parizianul îi avea albi şi regulaţi, doctorul Quentin îi avea uşor scoşi în afară. Ştii care-i concluzia?

— Nu prea, am spus prudent.

— Se zice că indivizii poartă pe obrazul lor reflexul meseriei…

— Este un criminal, am ţipat.

— Da, însă un expert al machiajului…

— Este cam acelaşi lucru.

— Nu crezi că individul nostru este sau a fost actor?

— Desigur, el are întreaga tehnică la degetul cel mic. Deci, sunt două feluri de actori: acei care intră în pielea rolului şi acei care, dimpotrivă, dau propria lor personalitate rolului pe care-l joacă. În general, această din urmă categorie furnizează marii artişti, în timp ce prima nu dă decât imitatori. Între aceştia trebuie să-l căutăm pe „Numărul Patru”! Imitaţiile lui sunt nişte capodopere!

— Dacă te înţeleg bine, Poirot, crezi că ai să descoperi urma acestui bandit în lumea teatrului.

— Raţionamentul tău este întotdeauna sclipitor, Hastings!

— Păcat că această idee nu ţi-a venit puţin mai devreme. Am fi pierdut mai puţin timp.

— Greşeşti, prietene. Agenţii mei sunt la lucru de mai multe luni. Unul dintre ei, Joseph Aarons, a alcătuit o listă de indivizi care corespund, mai mult sau mai puţin, semnalmentelor care ţi le-am spus şi care, în particular, sunt dotaţi pentru imitaţii de persoane. În cea mai mare parte actori care au părăsit scena în cursul ultimilor trei ani. Lista este lungă. Pentru moment însă n-am reţinut decât patru nume. Iată-le.

Poirot îmi aruncă o foaie de hârtie cu următorul text:

Ernest Luttrell fiul unui preot dintr-un mic orăşel din Nord. I-a făcut să dispere pe părinţii săi prin imoralitatea lui. A fost dat afară din liceu. A debutat în teatru la 23 de

ani. (Urmă o întreagă listă cu piese în care jucase, cu date şi locuri). Ia stupefiante. Se crede că a plecat în Australia acum patru ani. N-a mai revenit în Anglia. Vârsta: 32 ani; talia: 5 picioare şi 10,5 inci, proaspăt ras, brunet, nas drept, ten deschis, ochi cenuşii.

John St. Maur. Pseudonim, numele real nu este cunoscut, de origine engleză, joacă de mic copil. S-a preocupat mai mult cu music-hall-urile. Nu se mai ştie nimic de el, de trei ani. Este în vârstă de aproximativ 33 de ani, talie: 5 picioare 10 inci, subţirel, ochi albaştri.

Austen Lee. Nume adoptat, numele adevărat este Austen Foly. De origine bună. Întotdeauna a avut predilecţie spre actorie şi s-a pregătit în acest sens la Oxford. Excelentă activitate de război. A jucat în (şi urma o listă care includea un repertoriu larg), îndrăgeşte criminalistica. A avut o depresiune nervoasă gravă, ca urmare a unui accident de motocicletă, în urmă cu trei ani şi jumătate. De atunci n-a mai apărut pe scenă. Nu îi este cunoscută actuala reşedinţă. Vârsta, 35 de ani, talie: 5 picioare şi 9,5 inci, ten deschis, brunet.

Claud Darrel. Probabil numele real. Mister în legătură cu originea. A avut apariţii scenice în music-hall-uri cât şi în piese de teatru. Se pare că nu are prieteni apropiaţi. A fost în China în 1919, iar apoi a plecat în America, unde a jucat la New York. Într-o seară nu a apărut pe scenă, iar de atunci n-a mai apărut niciodată. Poliţia din New York susţine că a fost cea mai misterioasă dispariţie. Vârsta: 33 de ani, brunet, ten deschis, ochi cenuşii, talie: 5 picioare şi 10,5 inci.

— Foarte interesant, am spus, în timp ce puneam pe masă hârtiile. Deci ăsta este rezultatul a luni de investigaţie, doar patru nume? Pe care îl suspectezi?

— Mon ami, deocamdată este o întrebare deschisă. Trebuie doar să reţinem că Claud Darrell a fost în China şi în America, dar nu trebuie să ne bazăm pe acest fapt. Poate fi doar o coincidenţă.

— Şi care este următorul pas? Am întrebat nerăbdător.

— În fiecare zi poate apărea un semn. Prietenilor sau rudelor lor li s-a cerut să ia legătura cu avocatul meu. Chiar şi astăzi am putea… Aha telefonul! Poate este ca de obicei o greşeală şi se vor scuza că ne-au deranjat, dar poate fi totuşi ceva.

Am traversat camera şi am ridicat receptorul

— Da, da, apartamentul domnului Poirot. Da, la aparat căpitanul Hastings. A, dumneavoastră sunteţi domnule Mcneil! (Mcneil şi Hodson erau avocaţii lui Poirot). Îi voi transmite. Da, venim imediat.

Am pus receptorul la loc şi m-am întors spre Poirot.

— La domnul Mcneil a venit o femeie, o prietenă de-a lui Claud Darrell, domnişoara Flossie Monro. Mcneil vrea să vii de îndată.

— Imediat! Ţipă Poirot disperat din dormitorul său, de unde reapăru cu o pălărie.

Un taxi ne-a dus de îndată la destinaţie şi am fost introduşi în biroul domnului Mcneil. În faţa avocatului, pe un fotoliu, stătea aşezată o doamnă palidă, trecută de prima tinereţe. Părul era de un blond imposibil, cârlionţat, ochii îi erau strident fardaţi cu negru, iar buzele intens rujate.

— A, iată-l pe domnul Poirot! Spuse Mcneil. Domnule Poirot, dânsa este domnişoara… Ă. Monro, care a fost foarte amabilă şi ne-a sunat dorind să ne dea câteva informaţii.

Ne-am apropiat şi am salutat-o pe doamnă.

— Domnişoara este ca o floare în acest decor rece şi mohorât al biroului meu, adăugă domnul Mcneil.

Acest compliment exagerat nu-şi întârzie efectul, domnişoara Monro înroşindu-se şi hlizindu-se.

— O, începeţi, domnule Poirot! Exclamă ea. Ştiu cum sunteţi voi, francezii.

— Domnişoară, nu suntem muţi precum englezii în faţa frumuseţii. Vedeţi, nu sunt francez, ci belgian.

— Şi eu am fost la Ostende, spuse domnişoara Monro.

Întreaga afacere mergea splendid, cum ar fi spus Poirot.

— Aşadar, ne puteţi spune ceva despre Claud Darrell? Continuă Poirot.

— L-am cunoscut odată foarte bine pe domnul Darrell.

V-am văzut anunţul într-o revistă şi, cum eram liberă, mi-am zis: „Poftim, vor să ştie despre bietul Claudie – aveaţi, pesemne – poate cineva, moşteneşte o avere, poate ar fi bine să mă prezint imediat”.

Domnul Mcneil se ridică.

— Ei bine, domnule Poirot, să vă lăsăm să staţi puţin de vorbă cu domnişoara Monro?

— Sunteţi atât de amabil. Dar staţi… Am o mică idee. Se apropie ora prânzului. Mademoiselle îmi face poate onoarea să ia masa cu mine?

Ochii domnişoarei Monro străluciră. Îmi trecu prin cap că stătea prost de tot cu banii şi că perspectiva unui prânz pe cinste nu era de dispreţuit.

Câteva minute mai târziu, eram cu toţii într-un taxi, în direcţia unuia dintre cele mai scumpe restaurante londoneze. Odată ajunşi acolo, Poirot a comandat un menu delicios şi apoi se întoarse spre invitata sa.

— Ce vin preferaţi, domnişoară? Vă place şampania?

Precis, domnişoara Monro îl adora pe Poirot.

Marele detectiv îi umplea paharul cu o asiduitate care spunea multe. Încetul cu încetul, o făcu să vorbească despre subiectul care-l interesa.

— Ce păcat că bietul domn Darrell nu este cu noi!

— Într-adevăr! suspină domnişoara Monro. Bietul băiat! Mă întreb ce i s-a întâmplat?

— Lipseşte de mult?

— O eternitate! Era foarte tăcut şi vorbea puţin despre afacerea lui. Dar acum despre ce este? O moştenire, un titlu?

— O mică moştenire, zise Poirot fără să roşească. Pentru moment, însă, este o chestiune de identificare. Trebuie să vorbim cu cineva care l-a cunoscut bine. Căci dumneata, cred, l-ai cunoscut bine?

— Foarte bine, domnule Poirot! Vi-o mărturisesc, căci sunteţi un gentleman. Ştiţi să comandaţi o masă pentru o doamnă… Nu ca pomanagiii de astăzi. Splendidă! Şi, ca francez, n-o să fiţi şocat. Ah, voi francezii sunteţi daţi naibii! Şi-i făcu semn cu degetul. Claudie şi cu mine eram doi tineri… Ce putea fi mai natural? Am păstrat şi astăzi o slăbiciune pentru el. Şi totuşi nu s-a purtat totdeauna frumos cu mine! N-a avut deloc respectul pe care un gentleman trebuie să-l aibă faţă de o femeie de societate. Aşa se întâmplă când este vorba de bani.

— Nu spuneţi asta, protestă Poirot, umplându-i din nou paharul. Fiziceşte cum era acest domn Darrell?

— N-avea nimic particular, zise Flossie Monro. Nu era înalt, nici scund, dar bine clădit, cu ochii albaştrii-cenuşii, părul blond şi tenul deschis. Dar ce artist! Niciodată n-am văzut vreunul asemănător! Ar fi fost celebru de mult, dacă nu s-ar fi făcut intrigi în jurul lui. Ah, domnule Poirot, n-o să credeţi cât suferim noi, artiştii, din cauza invidiei. Îmi amintesc, odată, la Manchester…

Ne-am dat toată silinţa să ascultăm o poveste lungă şi complicată despre pantomimă şi purtarea infamă a principalului actor. Cu menajamente, Poirot o readuse pe interlocutoarea noastră la subiectul asupra lui Claud Darrell.

— Tot ce spuneţi despre Darrell este foarte interesant. Femeile sunt observatoare excelente. Ele văd totul şi notează, uneori, amănunte care scapă oricăruia dintre noi.

Am văzut o femeie identificând un bărbat printre alţi doisprezece. Cum a reuşit asta? Foarte simplu! El avea mania de a-şi freca nasul când era preocupat. Niciodată un bărbat n-ar fi acordat atenţie unui asemenea gest!

— Asta nu mă surprinde, răspunse domnişoara Monro.

Cred într-adevăr, că avem darul de a observa. Mă faceţi să mă gândesc la mania lui Claudie de a se juca cu pâinea lui când era la masă. Făcea bile de pâine sau cu o bucată de

miez strângea firimiturile. L-am văzut făcând asta de-o sută de ori. După acest gest, l-aş recunoaşte ori unde.

— Femeile sunt extraordinare! Lui i-aţi spus că aţi remarcat această manie?

— Nu, niciodată. Cunoaşteţi bărbaţii! Nu le plac observaţiile. Niciodată n-am făcut aluzie la aceasta. Mă mulţumeam să râd în sinea mea. Din partea lui era un gest cu totul inconştient.

Poirot făcu un semn de aprobare. Am observat că mâna lui tremura uşor când îşi duse paharul la gură.

— Mijlocul de identificare cel mai curent este după descriere. Desigur că aţi păstrat vreo scrisoare de la domnul Darrell?

— Nu-i plăcea să scrie! Niciodată nu mi-a scris vreun cuvânt, spuse Flossie Monro cu părere de rău.

— Este regretabil, zise Poirot.

— Totuşi vreau să vă spun ceva, reluă brusc actriţa. Am o fotografie, dacă asta v-ar putea fi folositoare.

— Aveţi o fotografie? Zise Poirot, aproape sărind de bucurie.

— Da, însă este foarte veche… Datează de vreo opt ani…

— Ça ne fait rien! Ce noroc! Sper că-mi veţi permite s-o examinez?

— Desigur, domnule Poirot!

— Mă autorizaţi să fac un clişeu după ea? Asta n-ar cere prea mult timp.

— Bucuroasă!

Domnişoara Monro se ridică:

— Trebuie să plec, zise ea. Sunt foarte încântată că v-am întâlnit, domnule Poirot, pe dumneavoastră şi pe prietenul dumneavoastră.

— Când puteţi să-mi încredinţaţi fotografia?

— O voi căuta astă-seară. Cred că-mi amintesc unde este şi o vă voi trimite imediat.

— Mii de mulţumiri. Sunteţi cât se poate de amabilă. Cred că vom avea, în curând, plăcerea să dejunăm din nou

împreună.
— Întreaga plăcere este de partea mea.
— Îmi permiteţi să vă întreb adresa dumneavoastră?
Cu un aer demn, domnişoara Monro scoase din geantă o carte de vizită, puţin cam murdară, şi o întinse prietenului meu. Fosta adresă fusesa ştearsă şi înlocuită cu una nouă, scrisă cu creionul.
După multe reverenţe şi gesturi din partea lui Poirot, ne despărţiserăm.
Odată ajunşi acasă, îl întrebai pe Poirot:
— Crezi, într-adevăr că această fotografie ne poate servi?
— Desigur, mon ami, o fotografie nu minte. O vom mări şi vom vedea anumite amănunte care altfel ar putea să ne scape. De exemplu, forma urechilor pe care n-o poate descrie nimeni. Este un atu formidabil care ne cade în mâini. Acum să ne luăm precauţiile noastre.
Poirot ceru la telefon numărul unei agenţii de detectivi particulari, la care recurgea din când în când. Recomandările lui fură precise: doi oameni trebuiau să se ducă la adresa pe care o va da şi să vegheze să nu i se întâmple ceva domnişoarei Monro.
— Crezi că este necesar?
— Nu se ştie niciodată nimic. În orice caz, tu şi cu mine suntem desigur filaţi şi se va şti cu cine am dejunat astăzi. „Numărul Patru” ar putea să miroase pericolul.
Douăzeci de minute mai târziu sună telefonul şi se auzi o voce repezită:
— Domnul Poirot? Aici e spitalul St. James. Ni s-a adus o femeie, acum vreo zece minute. Un accident de circulaţie. Ea se numeşte Flossie Monro şi insistă să vă vadă. Veniţi imediat căci se poate să nu mai trăiască mult.
Transmisei comunicarea lui Poirot, care deveni palid de emoţie.
— Repede, Hastings, să plecăm numaidecât.
Zece minute mai târziu, un taxi ne lăsă în faţa spitalului. O maică, îmbrăcată în alb, veni să ne întâmpine în faţa

salonului de urgenţe.

Poirot înţelese îndată.

— Totul s-a terminat?

— A murit acum şase minute.

Poirot fu literalmente năucit.

Maica, înşelându-se asupra emoţiei lui, îi zise cu blândeţe:

— N-a suferit. Spre sfârşit şi-a pierdut cunoştinţa. Un automobil a răsturnat-o. Şoferul a dispărut. Nu-i îngrozitor? Să sperăm că i s-a notat numărul.

— Totul este împotriva noastră, zise Poirot cu voce joasă.

— Doriţi s-o vedeţi?

Infirmiera ne conduse la sărmana Flossie Monro cu rujul şi părul vopsit. S-ar fi zis că dormea, cu un surâs uşor pe buze.

— Da, murmură Poirot, cerul este împotriva noastră.

Apoi, ridicând capul, întrebă: o fi un accident? Oh, Hastings, dacă este altceva, jur că nu voi avea nici un pic de milă pentru aceste bestii!

— Ce vrei să spui?

Poirot se întoarse spre călugăriţă şi-i ceru precizări. Obţinu lista obiectelor găsite în geanta victimei. Poirot exclamă:

— Vezi, Hastings, vezi?

— Nu, nu văd nimic.

— Pe această listă nu există nici o cheie şi totuşi, fără îndoială, avea una la ea. E clar că a fost strivită cu sânge rece şi prima persoană care s-a aplecat asupra ei a luat cheia din geantă. Poate vom ajunge la timp înainte să fi găsit ce caută.

Un alt taxi ne conduse la adresa pe care ni-o dăduse Flossie Monro. Era o casă nesănătoasă într-un cartier neplăcut. Avurăm oarecare dificultăţi să pătrundem în apartament, dar cel puţin ne consolam la gândul că nimeni nu putuse ieşi fără să-l fi văzut.

Din păcate, însă, am fost devansaţi. Mobilele fuseseră sparte, rufele şi bibelourile zăceau la pământ, încuietorile

forţate, măsuţe răsturnate mărturiseau graba aceluia care ne precedase.

Poirot îşi începu cercetările în mijlocul acestei dezordini. Brusc se ridică scoţând un ţipăt şi ţinând în mână un obiect mic… O veche ramă de fotografie… Goală!

Poirot o întoarse uşor. Pe dos era lipită o mică etichetă rotundă indicând preţul obiectului.

— A costat patru şilingi, spusei eu.

— Mon Dieu! Hastings, deschide-ţi ochii. Această etichetă este nouă! A fost lipită ca o provocare. Acela care a trecut pe aici înaintea noastră ca să pună mâna pe fotografie ştia că vom veni. Este Claud Darrell, alias Numărul Patru!

Capitolul XV.

Teribila catastrofă

După tragica moarte a lui Flossie Monro, constatai o schimbare la Poirot. Până la acest eveniment, încrederea nelimitată în el rezistase tuturor încercărilor, dar acum lungul lui efort începea să-l coste. Nervii îi erau întinşi la culme şi starea lui de excitaţie se manifesta prin tresăriri subite, ca acelea ale unei pisici. Evita cât era posibil orice aluzie la „Cei patru mari” şi părea prins de ocupaţiile lui curente, în timp ce, în secret, lucra activ la această afacere tenebroasă. Remarcai că primea frecvent vizita unor slavi şi, cu toate că nu-mi furniza nici cea mai mică explicaţie, înţelesei că edifica un nou sistem de apărare; aceşti străini cu alură stranie trebuiau să-i servească drept instrumente. Într-o zi, prietenul meu îmi ceru să examinez carnetul lui de conturi ca să verific unele cheltuieli. Constatai că plătise o sumă importantă (chiar pentru el care câştiga extrem de considerabil) unui rus oarecare, al cărui nume părea să conţină toate literele alfabetului.

Totuşi, Poirot căuta să-mi ascundă noul sistem. Se mulţumea să repete adesea că „cea mai mare greşeală era de a-ţi subestima adversarul” şi conchisei că era ferm decis să nu comită o asemenea eroare şi să cadă în cursă.

Lucrurile merseră aşa până la sfârşitul lui martie, când într-o dimineaţă frumoasă, Poirot declară ceva ce mă frapă:

— Azi-dimineaţă, trebuie să ne îmbrăcăm în mare ţinută! Vom merge la ministrul de interne.

— Adevărat? Ceea ce îmi spui este foarte interesant. Te-a însărcinat cu vreo afacere?

— Eu i-am solicitat o întrevedere. Ţi-am povestit că i-am făcut, cândva, un mic serviciu? De atunci a rămas unul din admiratorii mei cei mai mari şi vreau să pun în valoare sentimentele pe care le are faţă de mine. Cum ştii, şeful guvernului francez, domnul Desjardeaux, este actualmente la Londra. La cererea mea, ministrul de interne l-a rugat să asiste la convorbirea noastră.

Sydney Crowther, ministrul de interne, era o personalitate foarte cunoscută. Acest om în vârstă de vreo 50 de ani, cu o expresie simpatică şi ochi cenuşii pătrunzători, ne primi cu simplitatea pe care i-o recunoştea toată lumea, ca fiind o mare calitate.

Primul ministru francez, subţire, înalt, cu bărbuţă neagră şi o faţă expresivă, era în picioare, lângă cămin.

— Domnule Desjardeaux, zise Crowther, permiteţi-mi să vi-l prezint pe domnul Hercule Poirot, de care – poate – aţi auzit vorbindu-se.

Premierul strânse mâna marelui detectiv.

— Într-adevăr, cunosc numele domnului Hercule Poirot, spuse el. Cine nu a auzit vorbindu-se de dânsul?

Poirot, roşindu-se de satisfacţie, se înclină în faţa lui.

— Amicilor vechi nu li se spune nimic? Întrebă o voce discretă. Era vechea noastră cunoştinţă, domnul Ingles, căruia Poirot fu bucuros să-i strângă mâna.

— Vă ascultăm, domnule Poirot, zise Crowther. Cred că am înţeles că aveţi să ne comunicaţi o ştire din cele mai importante.

— Exact, domnule ministru. Există în lume astăzi, o vastă organizaţie criminală a cărei conducere este asigurată de patru indivizi. Această bandă este cunoscută sub numele de

„Cei patru mari”. „Numărul Unu” este un chinez, numit Li Chang Yen; „Numărul Doi” este multimilionarul american, Abe Ryland; „Numărul Trei” este o franţuzoaică; cât despre „Numărul Patru” am toate motivele să cred că este un obscur actor englez, numit Claud Darrell. Aceşti patru indivizi au intenţia de a distruge ordinea socială existentă şi de a instaura în lumea întreagă anarhia în care ei vor conduce ca dictatori.

— Dar e de necrezut, murmură prim-ministrul. Cum să se fi amestecat Ryland într-o afacere de genul ăsta? Fantastic!

— Permiteţi-mi, monsieur, să vă povestesc unele dintre faptele extravagante ale „Celor patru mari”.

Poirot îşi începu povestirea. Fu scurt, dar explicit. Eu cunoşteam, desigur, toate amănuntele, dar am fost mişcat auzind expuse numeroasele noastre aventuri şi toate peripeţiile luptei noastre contra „Celor patru mari”.

Când Poirot termină, domnul Desjardeaux îl privi pe Crowther fără să spună vreun cuvânt. Acesta din urmă înţelese privirea întrebătoare care-i fusese adresată.

— Da, domnule Desjardeaux, cred că trebuie să admitem existenţa „Celor patru mari”. La început, Scotland Yard a fost tentat să râdă, dar apoi a trebuit să recunoască că domnul Poirot avea dreptate în mai multe puncte: totul este să ştim în ce măsură sunt fondate ipotezele lui. Eu sunt dispus să cred că domnul Poirot… Poate exagerează puţin.

În loc de orice răspuns, prietenul meu expuse zece fapte principale. Am fost rugat să nu le dezvălui publicului nici chiar acum. Totuşi, sunt autorizat să spun că era vorba de catastrofele submarine care se produseseră, într-o anumită lună, de accidentele senzaţionale de aviaţie. După Poirot, toate acestea erau opera „Celor patru mari” care dispuneau de mijloace ştiinţifice complet ignorate de restul lumii.

În sfârşit, şeful guvernului francez puse întrebarea la care ne aşteptam:

— Spuneţi că al treilea membru al acestei organizaţii este o franţuzoaică. Îi cunoaşteţi numele?

— Este un nume celebru, domnule! „Numărul Trei” nu este altcineva decât faimoasa doamnă Olivier.

La menţionarea celebrei savante, urmaşă a soţilor Curie, domnul Desjardeaux sări în sus:

— Doamna Olivier? Dar e imposibil! Absurd! Este o insultă!

Poirot clătină liniştit din cap şi nu spuse nimic.

Desjardeaux îl observă, stupefiat, timp de câteva secunde, apoi privindu-l pe ministrul de interne, zise:

— Domnul Poirot este foarte cunoscut, desigur. Dar oamenii mari au uneori manii mici. A dânsului n-ar fi aceea de a-şi imagina comploturi şi de a le atribui personalităţii importante? Nu credeţi, domnule Crowther?

Acesta reflectă o clipă, apoi răspunse încet cântărindu-şi vorbele:

— La drept vorbind, nu ştiu. Am avut întotdeauna şi mai am încă cea mai mare încredere în domnul Poirot. Dar recunosc că acest caz pare de necrezut.

— A auzit cineva vorbindu-se de acest Li Chang Yen? Continuă domnul Desjardeaux.

— Eu, interveni domnul Ingles, care tăcuse până atunci.

Francezul îl privi ţintă, imposibil, ca o statuie chinezească.

— Domnul Ingles, spuse ministrul englez, este cea mai mare somitate pe care o avem cu privire la China.

— Şi dumneavoastră aţi auzit vorbindu-se de acest Li Chang Yen?

— Până în ziua în care domnul Poirot a venit să-mi vorbească despre acesta, îmi închipuiam că sunt singurul din Anglia care-l cunosc. Domnule Desjardeaux, un singur om contează astăzi în China şi acest om este Li Chang Yen. Poate este omul cel mai inteligent din lume la ora actuală!

Desjardeaux, năucit, reflectă timp de câteva clipe. Apoi zise pe un ton mai calm:

— Este foarte posibil ca afirmaţiile dumneavoastră să fie în cea mai mare parte fondate, domnule Poirot. Dar în ceea ce o priveşte pe doamna Olivier, este cert că faceţi o greşeală. Este o fiică devotată a Franţei şi o mare savantă care şi-a consacrat viaţa studiului.

Poirot ridică uşor din umeri, descurajat, şi tăcu. După unul sau două minute de tăcere, se ridică şi, cu un aer demn, spuse:

— Asta este tot ceea ce aveam să vă spun, messieurs – să vă avertizez. Mă aşteptam să nu fiu crezut. Deci nu sunt surprins. Dar am ţinut să vă pun în gardă. Din ceea ce v-am povestit vă vor rămâne unele lucruri şi, dacă se va produce un nou eveniment, amintiţi-vă de ele. Era absolut necesar să vă fac acum această expunere, căci poate că nu voi mai putea face personal mai târziu.

— Ce vreţi să spuneţi? Întrebă Crowther, impresionat de gravitatea lui Poirot.

— Vreau să spun că, de când am stabilit identitatea „Numărului Patru” viaţa mea nu mai valorează mult! El se străduieşte să mă facă să dispar, cu orice mijloace. De altfel, şi-a binemeritat numele de „Distrugătorul”! Permiteţi-mi, domnule Crowther, să vă remit această cheie şi plicul alăturat. Am adunat toate însemnările mele asupra acestei afaceri şi am indicat mijloacele care le cred cele mai bune pentru combaterea pericolului ce ameninţă omenirea. În cazul când voi muri, vă autorizez să întrebuinţaţi aceste hârtii. Şi acum, domnilor, permiteţi-mi să mă retrag.

Desjardeaux îl salută rigid. Crowther se ridică şi întinse mâna vechiului său prieten.

— M-ai convins, domnule Poirot! Chiar aşa neverosimilă cum pare această afacere, am încredere în dumneata.

Ingles plecă cu noi.

— Nu sunt dezamăgit, zise Poirot, căci nu mă gândeam să-l conving pe Desjardeaux. Această vizită mi-a dat cel puţin siguranţa că toată munca mea nu va fi pierdută, în cazul

când aş dispare. Şi am reuşit să convertesc pe unul, dacă nu pe amândoi. Pas şi mal!

— Sunt din toată inima de partea dumitale, domnule Poirot! Cred că o ştiţi, declară Ingles, acum mă reîntorc în China.

— Credeţi că este prudent?

— Nu, zise Ingles cinstit. Dar trebuie. Fiecare are datoria să facă ce poate.

— Sunteţi un om curajos! Exclamă Poirot cu emoţie. Dacă n-am fi pe stradă v-aş îmbrăţişa.

Mi s-a părut că Ingles arăta uşurat.

— Nu cred că în China va fi mai periculos decât la Londra.

— E posibil, admise Poirot. Singura mea dorinţă este să nu-l asasineze pe Hastings. Asta m-ar doborî!

Întrerupsei această veselă conversaţie, facându-l atent pe Poirot că intenţia mea era să nu mă las asasinat.

După ce ne despărţirăm de Ingles, parcurserăm o bucată de drum în tăcere. Deodată Poirot făcu o remarcă din cele mai neaşteptate:

— Mă gândesc serios să-l amestec şi pe fratele meu în această poveste.

— Cum fratele tău? Exclamai eu uimit. Nu ştiam că ai un frate.

— Mă surprinde, Hastings! Nu ştii că toţi detectivii celebri au fraţi care ar putea fi şi mai celebri, dacă n-ar fi lenevia lor înnăscută?

Poirot are uneori un stil de a vorbi, încât nu ştii dacă e serios sau glumeşte. Ca în cazul de faţă.

— Care este prenumele fratelui tău? Îl întrebai, străduindu-mă să mă obişnuiesc cu această nouă idee.

— Achille Poirot, preciză el grav. Locuieşte lângă Spa, în Belgia.

— Cu ce se ocupă? Continuai eu, împins de curiozitate şi fără să fac vreo aluzie la gusturile antice ale răposatei doamne Poirot, care-şi botezase fiii cu nume atât de eroice.

— Nu face nimic. Asta-i nenorocirea lui. O indolenţă detestabilă îl pierde. Dar, în fond, este tot atât de dotat ca şi mine – ceea ce spune mult.

— Vă asemănaţi fiziceşte?

— Da, însă nu e atât de frumos şi n-are mustaţă.

— Care dintre voi este mai mare?

— Suntem gemeni… Şi acum să ne ocupăm puţin de această mică istorie a colierului ducesei.

Dar colierul ducesei trebuia să mai aştepte încă mult, căci ne solicită o altă afacere.

Abia ajunserăm acasă şi doamna Pearson, proprietăreasa, ne anunţă că o infirmieră îl aştepta pe Poirot.

O femeie plăcută, îmbrăcată în uniforma ei de un albastru închis, era aşezată în fotoliul cel mare din faţa ferestrei. Părea să ezite, dar Poirot îi redădu încrederea, cu tactul lui obişnuit şi ea începu:

— Vin să vă cer un sfat, domnule Poirot! S-a produs un lucru extraordinar. Am fost trimisă de „Asociaţia sorelor de caritate” din Lark la un bolnav din Hertfordshire. Era vorba de un domn în vârstă, Templeton. Casa şi familia sa sunt foarte simpatici. Doamna Templeton este mult mai tânără decât soţul ei şi acesta are, din prima căsătorie, un fiu care locuieşte la el. Nu sunt sigură dacă acest tânăr şi mama lui vitregă se înţeleg întotdeauna. Bietul băiat nu-i în toate minţile, nu retardat, ci cam încet. De la început, boala domnului Templeton mi s-a părut foarte misterioasă. În general, dădea impresia a fi sănătos. Apoi, brusc, îl apuca crampe de stomac, întovărăşite de vomitări.

Totuşi, doctorul părea să găsească totul normal şi n-ar fi fost cazul de a emite o părere dacă, într-o zi…

Ea se opri şi roşi;

— Nu s-ar fi produs ceva care a trezit bănuielile dumitale, continuă Poirot.

— Da. Aşa-i!

Fata tăcu. Apoi reluă povestirea ei.

— Am observat că şi servitorii făceau remarci.

— Cu privire la boala domnului Templeton?
— O, nu! Cu privire la… Altceva!
— Asupra doamnei Templeton?
Poirot avea un „flair” extraordinar pentru acest gen de lucruri. Infirmiera îi aruncă o privire recunoscătoare şi continuă:
— Da, servitorii făceau remarci şi, într-o zi, o văzui chiar eu pe doamna Templeton şi pe doctor… Împreună… În grădină…
Explicaţiile se opriră aici. Vizitatoarea noastră era atât de indignată că nu i s-ar fi putut cere să povestească ceea ce văzuse în grădină. Desigur că văzuse destul ca să-şi facă o părere asupra situaţiei.
— Crizele merg progresând. Doctorul Treves ne asigură că aşa este evoluţia obişnuită a bolii şi că domnul Templeton nu va mai trăi mult. Niciodată, în cursul carierei mele de infirmieră, n-am văzut ceva asemănător. Aceste crize mă fac să cred că este vorba de…
Ea ezită din nou.
— De o otrăvire cu arsenic? Întrebă Poirot.
Infirmiera făcu un semn afirmativ cu capul şi continuă:
— Într-o zi, bolnavul meu a făcut o reflecţie pe care n-am înţeles-o bine. El a zis: „Mă vor avea! Cei patru vor răzbi”.
— Cum? Întrebă Poirot repede.
— Sunt propriile lui cuvinte, domnule Poirot. Trebuie să adaug că suferea teribil şi poate nu-şi dădea prea bine seama de ceea ce spunea.
— După părerea dumitale, ce vroia să spună prin „cei patru”? Întrebă Poirot.
— Nu ştiu. Am crezut că se gândea la soţia, fiul lui, la doctor şi, poate, la domnişoara Clarck, dama de companie a doamnei Templeton. Poate îi crede pe toţi patru uniţi împotriva lui.
— Da, da, este posibil, zise Poirot cu un aer îngrijorat. Puteţi să-i supravegheaţi alimentaţia?

— Fac ce pot, dar, adesea, doamna Templeton insistă să-i aducă ea singură mâncarea. În plus, sunt ore în timpul cărora nu sunt de gardă.

— Fireşte! Dar nu eşti atât de sigură de toate acestea ca să anunţi poliţia?

La numai simpul cuvânt de „poliţie”, faţa infirmierei exprimă o groază teribilă.

— Uite ce-am făcut, domnule Poirot. Domnul Templeton a avut un atac foarte puternic, după ce luase o ceaşcă de supă. Am luat ceea ce a rămas pe fund şi l-am adus aici. Astăzi am fost învoită să plec să-mi văd mama bolnavă, de îndată ce a adormit domnul Templeton.

Ea scoase din geantă un flacon mic, pe care-l încredinţă lui Poirot.

— Foarte bine, mademoiselle, vom analiza asta imediat. Dacă vă este posibil, treceţi peste o oră pe aici şi vom putea să vă comunicăm rezultatul.

După ce o întrebă asupra numelui şi antecedentelor, Poirot o reconduse în vestibul. Apoi scrise o notă şi trimise flaconul, care şi fusese încredinţat, la laboratorul unuia dintre prietenii săi.

Aşteptând rezultatul analizei, Poirot verifică datele infirmierei, ceea ce mă surprinse.

— Este foarte natural, dragul meu, am toate motivele să fiu circumspect. Nu uita că „Cei patru mari” mă pândesc!

O infirmieră cu numele de Mabel Palmer, membră a Institutului din Lark, fusese într-adevăr trimisă pe lângă bolnavul în chestiune.

— Până acum, toate sunt bune, zise el. Ia uită-te, se întoarce infirmiera şi, în acelaşi timp, ni se aduce rezultatul analizei…

Infirmiera şi cu mine aşteptam nerăbdători ca Poirot să ne facă cunoscut rezultatul.

— S-au găsit urme de arsenic? Întrebă infirmiera.

Poirot clătină negativ din cap, împăturind hârtia:

— Nu!

Am fost amândoi extrem de surprinşi.

— Nu există arsenic, insistă Poirot, dar este antimoniu. Vom pleca imediat la Hertfordshire. Să sperăm că vom ajunge la timp.

Am făcut un plan de bătaie: Poirot se va prezenta ca detectiv, în scopul de a o întreba pe doamna Templeton despre o fostă servitoare, aşa-zis amestecată într-un furt de bijuterii.

Având grijă de a o lăsa pe infirmieră să sosească înaintea noastră cu 20 de minute, ca să nu trezim bănuieli, am ajuns destul de târziu la „Elmstead”, cum se numea casa.

Doamna Templeton, o femeie înaltă, brunetă, ne primi politicos, dar gesturile şi privirea ei denotau o oarecare nervozitate. Când Poirot îşi dezvălui profesiunea, ea tresări. Totuşi răspunse calm la întrebările privitoare la fosta ei servitoare. Ca să studieze reacţiile ei, Poirot începu povestirea unei otrăviri. O femeie fusese găsită culpabilă. Prietenul meu n-o scăpa din ochi pe doamna Templeton, care-şi stăpânea, cu greu, agitaţia. În mijlocul povestirii, se retrase brusc, bolborosind un cuvânt de scuză.

Nu rămaserăm multă vreme singuri. Un bărbat bine clădit, cu o mustaţă mică, roşcată şi un monoclu îşi făcu apariţia.

— Doctorul Treves, se prezentă el. Doamna Templeton vă roagă s-o scuzaţi. Nu se simte prea bine. Nervii îi sunt zdruncinaţi din cauza bolii soţului ei. I-am prescris să stea în pat şi să ia bromură. Speră că veţi cina la noi şi mi-a încredinţat mie rolul de amfitrion. Am auzit multe despre dumneavoastră, domnule Poirot, şi suntem fericiţi că vă avem printre noi. Iată-l şi pe Micky!

Un tânăr îşi făcu intrarea cu un pas tărăgănat. Avea un chip rotund şi sprâncene ridicate care-i dădeau un aer permanent uimit. Făcu o schimonoseală care vroia să fie un surâs şi ne strânse mâna. Nu părea posibilă o eroare: era fiul neajutorat al pacientului!

Furăm conduşi în sufragerie. Doctorul Treves ne părăsi pentru un moment. Subit, fizionomia tânărului se schimbă.

Aplecându-se şi fixându-l pe Poirot, şopti:

— Aţi venit pentru tatăl meu? Cunosc o sumedenie de chestiuni cu care nu este nimeni în curent... Mama va fi mulţumită când va muri tatăl meu, căci aceasta îi va permite să se mărite cu doctorul Treves. Ea nu este mama mea adevărată şi nu o iubesc. Doreşte ca tata să moară.

Această povestire avea ceva oribil. Dar doctorul Treves se reîntoarse şi furăm obligaţi să susţinem o conversaţie de circumstanţă.

Brusc, Poirot se rezemă de spetează şi începu să geamă. Pe faţă îi era întipărită durerea.

— Dragul meu domn, sunteţi suferind? Întrebă doctorul speriat.

— O criză puternică, aşa cum mi se întâmplă din când în când. Nu vă neliniştiţi, n-am nevoie de nimic, decât să mă întind într-o cameră.

Bineînţeles, doctorul consimţi, l-am întovărăşit pe Poirot la etaj, unde se trânti gemând pe pat.

Pentru început, am crezut şi eu că e serios. Dar, curând, am înţeles că Poirot juca o comedie şi că vroia numai să se găsească în imediata apropiere a camerei pacientului.

De îndată ce rămăserăm singuri, sări jos din pat.

— Repede, Hastings, să ne salvăm. Afară este iederă, aşa că putem fugi fără să fim văzuţi.

— Să fugim?

— Da, trebuie să părăsim imediat această casă. L-ai văzut în timpul cinei?

— Pe cine? Doctorul?

— Nu, pe tânărul Templeton. N-ai remarcat mania sa de a se juca cu pâinea? Îţi aduci aminte ceea ce ne-a spus Flossie Monro înainte de a muri? Obiceiul pe care-l avea Claud Darrell de a strânge firimiturile de pe masă cu o bucată de miez de pâine. Hastings, suntem în prezenţa unui vast complot şi acest tânăr cu figura naivă nu este altul decât principalul nostru duşman: „Numărul Patru”! Să ne grăbim să plecăm.

Nu am mai stat la discuţii. Atât de incredibil cum îmi apărea totul, am socotit că este mai prudent să nu ezit. Ne lăsarăm să alunecăm, de-a lungul peretelui, ţinându-ne de iederă, şi, în fugă, ajunserăm la gară, exact la timp să prindem trenul de 8:34, care trebuia să ajungă la Londra pe la orele 11.

— Era un complot, zise Poirot. Toţi membrii familiei Templeton trebuie să fie agenţi ai „Celor patru mari”! Aveau oare numai intenţia să ne atragă într-o cursă sau planul lor era mai subtil? Poate se gândeau să ne ţină acolo tot timpul necesar până să execute… Ce?

Prietenul meu rămase gânditor o bună bucată de vreme.

— Atenţie, Hastings, îmi zise el, nu am încredere. Lasă-mă să intru primul în casă.

Ceea ce şi făcu şi, spre marele meu amuzament, îl văzui apăsând comutatorul cu ajutorul unui galoş vechi. Se învârti prin odaie ca o pisică, cu grijă, precaut, gata pentru orice eventualitate.

— Este ridicol! Îi spusei. Lasă-mă să aprind focul şi să fumăm câte o pipă. Cred că este rândul meu să-ţi ţin o predică. Te-ai servit de chibrituri ultima oară şi nu le-ai pus la loc. În momentul în care puneam mâna pe cutie, Poirot se repezi spre mine, cu un strigăt de avertisment. Era însă prea târziu!

În aceeaşi clipă, izbucni un vacarm asurzitor, o flacără mare, albastră, apoi se făcu întuneric complet.

Când redeschisei ochii, văzui, aplecat asupra mea, chipul familiar al vechiului nostru prieten, doctorul Ridgeway.

— Nu te mişca, îmi zise blând, îţi merge mai bine. Ce catastrofă!

— Şi Poirot? Întrebai eu.

— Eşti la mine. Totul e în regulă.

Mă cuprinse o frică îngrozitoare. Răspunsul lui prea vag trezi în mine un presentiment oribil.

— Poirot? Repetai eu. Ce s-a întâmplat cu el?

Ridgeway înţelese că ţineam neapărat să ştiu şi că era inutil să uzeze de trucuri.

— Ai scăpat printr-un miracol… Poirot – nu!

— E mort?

Doctorul aplecă capul. Buzele-i tremurau.

Adunându-mi toată energia m-am ridicat în capul oaselor.

— Dacă Poirot este mort, spiritul lui va supravieţui.

Voi continua misiunea lui… Moarte „Celor patru mari”!

Şi recăzui, din nou, în inconştienţă.

Capitolul XVI.
Agonia chinezului

Chiar şi acum, abia pot să suport să descriu acele zile de martie.

Poirot… Unicul, inimitabilul Hercule Poirot… Mort! Fusese ceva diabolic la cutia de chibrituri, ce nu se afla la locul ei, ceva ce el observase şi se grăbise să îndrepte… Ceea ce ar fi împiedicat explozia. Faptul că eu precipitasem catastrofa mă umplea de remuşcări. Doctorul Ridgeway spusese că fusese un adevărat miracol că nu murisem, ci scăpasem cu o uşoară comoţie.

Deşi am crezut că îmi revenisem imediat, în realitate, trecuseră 24 de ore. Abia, a doua zi seara, putui să mă scol cu un pas şovăitor, să mă duc în odaia vecină, să mă reculeg în faţa modestului sicriu care conţinea rămăşiţele unuia din oamenii cei mai extraordinari ai timpului nostru.

Singurul meu gând era să-l răzbun pe Poirot şi să mă lansez în urmărirea „Celor patru mari”, să-i fac să plătească scump această crimă.

Îmi imaginasem că Ridgeway mă va susţine, dar, spre marea mea mirare, doctorul era straniu de rece.

— Întoarce-te în America de Sud, îmi repeta el. De ce să încerci imposibilul îi ghicii gândul: din moment ce Poirot, Poirot cel unic, eşuase, aveam eu şanse de reuşită?

Dar eram tenace şi nici nu mă întrebam dacă aveam calităţile necesare să continui misiunea. Îi cunoşteam

metodele şi vroiam să-l răzbun. Doctorul mă ruga, în amintirea lui Poirot, să abandonez.

Îmi trebui nu mai puţin de o lună să mă restabilesc şi, spre sfârşitul lui aprilie, solicitai şi obţinui o audienţă la ministrul de interne.

Atitudinea domnului Crowther fu exact aceea a lui Ridgeway. Cu multă amabilitate şi tact îmi refuză concursul care i-l ofeream. Mă asigură că fuseseră luate toate precauţiunile, conform instrucţiunilor pe care le lăsase Poirot.

Ne despărţirăm cu această rece consolare, care era departe de a mă satisface.

Cred că e momentul potrivit să descriu funeraliile lui Poirot. A fost o ceremonie solemnă, mişcătoare, cu un considerabil număr de coroane drept omagiu. Proveneau de la oameni sus-puşi şi modeşti, dovedind preţuirea pe care şi-o câştigase în ţara sa de adopţie. Lângă mormântul său, stăteam copleşit de emoţie, gândindu-mă la zilele noastre fericite. La începutul lui mai, planul meu de luptă rămase acelaşi. Decisei să mă conformez planurilor lui Poirot şi să inserez anunţuri în ziare pentru a obţine informaţii asupra lui Claud Darrell. Într-o dimineaţă, instalat într-un mic restaurant din Soho, îmi reciteam propriile mele anunţuri. Dar, când întorsei pagina să arunc o privire asupra noutăţilor zilei, scosei o exclamaţie.

În puţine cuvinte, ziarul relata dispariţia „miserioasă a domnului Ingles, de pe bordul vasului Shanhai”, puţin după plecarea din Marsilia. Erau temeri că bietul om să nu fi căzut în mare. Ştirea se termina printr-o scurtă aluzie la serviciile aduse de dispărut în China.

Ştirea era neplăcută. Vedeam în moartea lui Ingles un semn sinistru. Nu credeam nici o clipă teoria accidentului. Ingles fusese omorât şi sfârşitul lui era cât se poate de clar tot opera „Celor patru mari”.

Cum stăteam acolo, încremenit de lovitură, gândindu-mă la întreaga afacere, m-a surprins purtarea ciudată a cuiva

de lângă mine. Până atunci nu-i acordasem nici o atenţie. Era un bărbat subţire, brunet, de vârstă medie, negricios, cu bărbuţă. Se aşezase atât de liniştit lângă mine, încât nici nu observasem când sosise.

Dar mişcările sale deveniseră percutante. Aplecându-se, mă servea cu sare, în mod deliberat, aşezând patru grămăjoare de sare pe marginea farfuriei mele.

— Mă scuzaţi, rosti pe un ton moale. Se spune că a servi sare unui străin înseamnă să-l ajuţi la necaz. Poate e o necesitate urgentă. Sper, totuşi, că nu, veţi fi rezonabil.

Apoi, premeditat, repetă operaţiunile cu sarea pe propria sa farfurie. Simbolul 4 era prea evident ca să-mi scape. L-am privit pătrunzător. Nu semăna în nici un fel cu tânărul Templeton, cu James, valetul, sau cu vreunul din celelalte personaje întâlnite. Eram convins că aveam de-a face cu redutabilul „Număr Patru”. În vocea sa am distins o oarecare asemănare cu străinul care ne căutase la Paris.

M-am uitat în jur, nehotărât cum să acţionez. Ghicindu-mi gândurile, zâmbi şi clătină uşurel din cap.

— Nu v-aş sfătui, remarcă el. Amintiţi-vă cum s-a încheiat ultima dumneavoastră acţiune pripită de la Paris. Vă asigur că retragerea mea e bine asigurată. Sunteţi predispus să fiţi puţin crud, căpitane Hastings.

— Diavole, i-am zis, sufocat de mânie. Drace împieliţat!

— V-aţi cam aprins. Fostul dumneavoastră prieten demn de plâns ar fi trebuit să vă înveţe că cine îşi păstrează calmul e întotdeauna în avantaj.

— Mai îndrăzneşti să vorbeşti de el! Am strigat. De cel pe care l-au ucis ca un mizerabil! Şi mai vii aici…

Mă întrerupse:

— Am venit cu un scop paşnic şi frumos. Să vă sfătuiesc să vă întoarceţi imediat în America de Sud. Dacă procedaţi aşa, „Cei patru mari” nu se mai amestecă. Dumneavoastră şi familia nu veţi mai avea nimic de suferit. Vă dau cuvântul meu.

Am râs dispreţuitor.

— Şi dacă refuz să dau curs ordinului?

— Nu este tocmai un ordin. Hai să-i spunem… Avertisment?

Se simţea o ameninţare rece în vocea sa.

— Primul avertisment, zise moale. Aţi face bine să nu-l subapreciaţi.

Apoi, înainte de a-mi da seama de intenţia sa, se ridică şi se strecură spre uşă. Într-o clipă, am sărit şi m-am luat după el, dar, spre ghinionul meu, un obez mi-a blocat drumul. Când am reuşit să-l dau la o parte, prada mea ajunsese la uşă, dar am fost din nou oprit de un ospătar încărcat de farfurii, care s-a lovit de mine fără să-mi dau seama. De la uşă n-am mai zărit nici urmă de bărbat subţire şi cu barbă neagră.

Chelnerul îşi ceru mii de scuze, grăsanul se aşezase liniştit la masă, comandându-şi prânzul. Nimic nu indica vreo legătură neaccidentală între cele două gesturi. Dar eu eram de altă părere. Ştiam prea bine că agenţii „Celor patru mari” se aflau peste tot.

Nu mai e nevoie să spun că n-am dat ascultare avertismentului. Trăiam sau muream pentru o cauză bună. Am primit doar două răspunsuri la anunţurile mele. Niciunul nu-mi furniza vreo informaţie valoroasă. Ambele proveneau de la actori care jucaseră cu Claud Darrell cu diferite ocazii. Niciunul nu-l cunoştea în mod intim, aşa încât n-am elucidat problema identităţii şi preocupărilor lui prezente.

Alt semn îmi parveni din partea „Celor patru mari” zece zile mai târziu. Traversam Hyde Park, pierdut în gânduri, când o voce cu inflexiuni străine mă opri:

— Căpitanul Hastings, nu-i aşa?

O mare limuzină tocmai oprise lângă trotuar. O femeie se aplecase în afară. Îmbrăcată elegant în negru, cu perle minunate, doamna ne fusese prezentată, la început, drept contesa Vera Rossakoff, iar apoi, în diferite ipostaze, ca agent al „Celor patru mari”, Poirot, pentru nu ştiu ce motiv,

avusese întotdeauna o anume slăbiciune faţă de contesă. Ceva în aerul ei foarte extravagant îl atrăgea pe omuleţ. În momente de entuziasm, el declara că era o femeie dintr-o mie.

Faptul că era împotriva noastră, de partea celor mai înrăiţi duşmani ai noştri, nu părea să-i schimbe părerea.

— Stai! Spuse contesa. Trebuie să-ţi transmit ceva foarte important. Şi nu încerca să mă opreşti că ar fi o prostie. Ai fost întotdeauna cam naiv, da, da, asta-i! Acum eşti chiar prost, continuând să ignori avertismentul. Eu ţi-l aduc pe-al doilea. Părăseşte imediat Anglia! Nu poţi face nimic aici – ţi-o spun deschis. N-o să rezolvi niciodată nimic!

— În acest caz, am răspuns eu înţepat, mi se pare extraordinar că sunteţi cu toţii atât de nerăbdători să părăsesc ţara.

Contesa ridică din umeri – un gest de magnifică toleranţă.

— Şi eu cred că faci o prostie. N-ai decât să rămâi să te joci bucuros. Dar, ştii, şefii se tem că vreun cuvânt de-al tău le-ar putea fi de folos altora mai inteligenţi. Aşa că… Şterge-o!

Contesa părea să aibă o părere cam proastă despre capacităţile mele. Mi-am ascuns supărarea. Fără îndoială, îşi asumase rolul de a mă agasa şi a-mi imprima ideea că sunt inutil.

— Ar fi, desigur, foarte uşor să te elimine, continuă ea, dar, uneori sunt sentimentală. Am pledat în favoarea ta. Ai o soţioară undeva, nu-i aşa? Şi ar fi pe placul bietului omuleţ, care a murit, să nu fii ucis. Ştii, întotdeauna mi-a fost simpatic. El era deştept… Deştept, nu glumă! Dacă n-ar fi fost un caz de patru contra unu, sinceră să fiu, cred că ne-ar fi venit de hac! Mărturisesc că pentru mine era un maestru! Iam trimis la înmormântare o coroană – una enormă de trandafiri roşii, ca semn al admiraţiei mele… Trandafirii roşii îmi exprimă temperamentul.

O ascultam în tăcere, cu un dispreţ crescând.

— Arăţi ca un catâr care şi-a dat urechile pe spate şi e gata să lovească cu copita. Ei bine, eu am transmis avertismentul. Ţine minte, al treilea ţi-l va aduce „Distrugătorul”.

Făcu un semn şi maşina porni urgent. Am reţinut numărul în mod mecanic, dar nesperând că ar putea conduce la ceva. „Cei patru mari” nu-şi permiteau să neglijeze detaliile.

M-am dus acasă puţin abătut. Un lucru reieşea din şuvoiul de cuvinte al contesei – că eram în pericol de moarte. Deşi nu intenţionam să renunţ a lupta, mi-am dat seama că trebuia să calc cu grijă şi să adopt toate măsurile de precauţie necesare.

În timp ce mă gândeam şi căutam cea mai bună cale de acţiune, sună telefonul.

— Da, alo! Cine e?

— Aici e spitalul St. Giles. Avem un chinez înjunghiat pe stradă şi adus nouă. Nu mai are mult de trăit. V-am sunat pentru că am găsit în buzunarul lui o foaie de hârtie cu numele şi adresa dumneavoastră.

Am fost foarte uimit. Totuşi, după un moment de gândire, le-am spus că voi sosi imediat. Spitalul St. Giles, după câte ştiam, se afla în apropierea docurilor şi mi-a trecut prin cap că acel chinez, probabil, tocmai sosise cu un vapor.

Pe drum, am devenit suspicios. Totul era o cursă? Oriunde se afla un chinez, putea fi şi mâna lui Li Chang Yen. Mi-am reamintit aventura cursei cu momeala. Toată afacerea fusese născocită de duşmanii mei?

Mă hotărâi că, în orice caz, o vizită la spital nu strica. Probabil că nu era vorba de un complot, ci de ceea ce mai vulgar e cunoscut sub numele de „ţeapă”. Chinezul muribund mi-ar putea revela ceva pe baza căruia să acţionez şi care ar avea drept rezultat să ajung în mâinile „Celor patru mari”. Trebuia să fiu lucid, să mă prefac credul, dar să fiu tot timpul în gardă.

Ajuns la spital, mă conduseră la căpătâiul muribundului. Era absolut imobil, cu ochii închişi şi numai o uşoară

mişcare a pieptului indica că mai trăieşte. Un doctor era acolo şi-i ţinea pulsul.

— Este la capătul puterilor sale, îmi murmură el. Îl cunoaşteţi?

Scuturai negativ capul.

— Nu l-am văzut niciodată!

— Atunci pentru ce avea numele şi adresa dumneavoastră la el? Sunteţi căpitanul Hastings?

— Da, dar nu-mi pot explica ce voia cu mine?

— Este curios. După hârtiile lui, acest chinez ar fi fost servitorul unui oarecare domn Ingles, un funcţionar la pensie. Îl cunoaşteţi? Adăugă el imediat, văzând surprinderea mea.

Servitorul lui Ingles! În acest caz îl văzusem o dată. Este adevărat că niciodată n-am putut deosebi un chinez de altul. Îl acompaniase, probabil, pe Ingles spre China. După accidentul survenit patronului său, revenise în Anglia, purtând un mesaj, care îmi era destinat. Afacerea devenea importantă!

— Credeţi că m-ai poate vorbi? Îl întrebai pe doctor. Domnul Ingles era un amic vechi şi acest biet chinez a avut, poate, să-mi transmită un mesaj. Ştiţi că domnul Ingles a pierit, acum vreo zece zile, căzând peste bord.

— E conştient, dar mă îndoiesc că are puterea să vorbească, după o hemoragie atât de teribilă. Am să-i mai administrez un stimulent, dar am întreprins totul.

În timp ce doctorul făcea o injecţie muribundului, rămăsei la căpătâiul lui să pot culege vreun cuvânt sau un semn susceptibil să mă lămurească. Dar minutele se scurgeau fără ca el să vorbească.

Un gând descurajator mă cuprinse. Nu căzusem în cursă? Acest chinez pretindea a fi servitorul lui Ingles dar, în realitate, poate, nu era decât un agent al „Celor patru mari”. Ştiam că unii preoţi chinezi simulau perfect moartea. De altfel, Li Chang Yen dispunea, poate, de o bandă de

fanatici gata să-şi pună viaţa lor în serviciul său. Trebuia să fiu prudent.

În momentul în care mă preocupau aceste gânduri, omul se mişcă în patul lui, ochii i se deschiseră şi murmură câteva cuvinte incoerente. O clipă mă privi ţintă. Simţeam că voia să îmi vorbească. Fie că-mi era prieten sau duşman, trebuia să-l aud!

Mă aplecai asupra patului lui, dar sunetele disparate care-mi parveneau n-aveau pentru mine nici o semnificaţie. Am crezut că disting, mai întâi, cuvântul „hand”, dar în ce context nu ştiam. Apoi un alt cuvânt „Largo”.

Aceste două cuvinte semnificau ceva prin juxtapunere?

— Handel's Largo? Îl întrebai.

Chinezul clipi din pleoape, ca pentru a confirma supoziţia mea, apoi pronunţă un al treilea cuvânt italian: „Carrozza”. Un murmur a două-trei cuvinte în italiană şi capul îi căzu pe spate.

Doctorul mă îndepărtă. Se terminase. Omul murise.

„Hândel's Largo” şi „Carrozza”? Ce puteau însemna aceste cuvinte. „Carrozza” în italiană înseamnă trăsură. Dar omul era chinez şi nu italian. De ce se exprimase în limba aceasta? Dacă ar fi fost servitorul lui Ingles, ar fi vorbit în engleză. Sau mai curând? Dumnezeule, totul era atât de complicat. Oh, dacă ar fi trăit Poirot să rezolve el problema, cu ingenuitatea sa sclipitoare!

Întorcându-mă acasă, găsii pe masă o scrisoare. Abia aruncai o privire asupra ei şi mă simţii cuprins de o emoţie puternică.

O firmă de avocaţi îmi scria:

Scumpe domn, Conform instrucţiunilor răposatului nostru client, domnul Hercule Poirot, vă transmitem scrisoarea alăturată. Această misivă ne-a fost încredinţată de el, cu o săptămână înaintea morţii lui, cu ordinul de a face să vă parvină la o anumită dată după decesul său. Binevoiţi a primi, etc, etc…

Mă uitai la plicul din mâinile mele. Fără îndoială, provenea de la Poirot. Îi cunoşteam prea bine scrisul ca să mă înşel. Emoţionat, îl desfăcui cu o mână tremurătoare.

Mon cher ami, Când îţi va fi remisă această scrisoare, eu voi fi părăsit această lume. Nu mă plânge ci urmează-mi bine sfaturile. De îndată ce vei primi aceste rânduri, întoarce-te în America de Sud. Nu te încăpăţâna să urmezi această afacere. Sfatul ăsta nu este de ordin sentimental. Este necesar. Face parte din planul lui Hercule Poirot! Îmi pare inutil să spun mai mult unui om de inteligenţa prietenului meu Hastings.

A bas cu „Cei patru mari”! Te salut de pe lumea cealaltă! Al tău pentru eternitate, Hercule Poirot

Citii şi recitii această scrisoare surprinzătoare. Un lucru era evident: acest om admirabil prevăzuse atât de bine toate eventualităţile, că nici propria lui moarte nu trebuie să-i anihileze planurile! Rămânea geniul conducător şi eu mă voi mulţumi bucuros cu rolul meu de executant. Fără îndoială, dincolo de ocean, mă aşteptau instrucţiuni precise. În acest timp, duşmanii mei, convinşi de faptul că m-au învins, vor înceta să se ocupe de mine. În felul acesta, voi putea reveni fără să fiu bănuit şi le voi distruge proiectele lor.

Am decis să plec fără întârziere şi, o săptămână mai târziu, mă găseam pe bordul vasului „Ansonia”, în drum spre Buenos Aires.

În momentul în care pachebotul părăsea ţărmul, un steward îmi aduse un plic. Îi fusese remis de un om gras într-o haină de blană, care părăsise vaporul în momentul în care se ridicau punţile.

Conţinutul acestui plic era scurt şi precis: „Sunteţi cuminte” Semnătura era un 4 mare.

Acest bilet mă făcu să surâd.

Marea era relativ calmă. Cinai liniştit, amuzându-mă să observ pe unii din tovarăşii mei de călătorie. Ca să termin,

jucai timp de o oră bridge şi apoi mă dusei să mă culc. Ca întotdeauna când eram la bord, am dormit buştean.

În plină noapte, am fost trezit în chipul cel mai straniu. Scuturat violent, deschisei ochii şi observai, cu stupoare, pe unul dintre ofiţeri.

— Slavă Domnului! Credeam că nu vă veţi trezi niciodată! Întotdeauna dormiţi aşa?

— Ce s-a întâmplat? Am întrebat încă năucit. Arde vaporul?

— Trebuie să ştiţi mai bine decât mine despre ce este vorba, îmi răspunse sec ofiţerul. Am primit ordine speciale de la ministrul marinei. Un distrugător vă aşteaptă să vă preia.

— Ce? Am strigat. În mijlocul oceanului?

— Mi se pare o afacere cât se poate de misterioasă, dar nu e treaba mea. Au trimis un tânăr la bord să vă înlocuiască şi noi am jurat să păstrăm secretul. Îmbrăcaţi-vă!

Mă executai, în prada ideilor cele mai extravagante. O şalupă mă conduse la distrugător. Comandantul mă primi curtenitor, însă fără să-mi dea cea mai mică explicaţie. Era însărcinat să mă debarce într-un loc anumit pe coasta belgiană. După care nu mai avea nici o responsabilitate.

Mai visam? Nu, toate acestea trebuiau să facă parte din planul lui Poirot. De altfel, nu aveam cum alege. Cel mai bine era să mă supun orbeşte şi cu o încredere absolută în prietenul meu cel dispărut.

Am fost coborât pe pământ într-un loc pustiu, unde mă aştepta un automobil. Acesta mă duse prin câmpiile flamande. Îmi petrecui noaptea într-un hotel mic din Bruxelles şi a doua zi dimineaţa ne reluarăm cursa. Peisajul devenea mai accidentat, mai împădurit. Acest gând îmi amintea existenţa fratelui lui Poirot, care locuia lângă Spa.

Dar părăsirăm şoseaua şi înţelesei că mergeam spre o altă destinaţie. În sfârşit, maşina se opri într-un cătun, în faţa unei case izolate, albe, pe panta unui deal.

Uşa verde a vilei se deschise şi un bătrân servitor mă ajută să cobor din maşină.

— Monsieur le capitane Hastings? Mă întrebă în franceză. Domnul căpitan este aşteptat... Dacă domnul vrea să mă urmeze...

Traversarăm holul, îmi deschise o uşă şi se dădu la o parte să mă lase să intru.

Odaia era atât de însorită încât clipii din ochi. În sfârşit, observai pe cineva care mă aştepta, cu braţele întinse.

Era... Nu! Visam! Şi totuşi!

— Poirot! Strigai eu, abandonându-mă îmbrăţişării lui frăţeşti.

— Da! Eu sunt! Hercule Poirot nu este omorât atât de uşor!

— Dar... Dar... Cum?

— Un ruse de guerre, prietene, un ruse de guerre. Totul e de-acum pregătit pentru marea noastră lovitură.

— Dar ar fi trebuit să-mi spui!

— Nu, Hastings, nu puteam. Niciodată în viaţa ta n-ai fi jucat rolul de la înmormântare. Ai fost la înălţime. I-ai convins pe „Cei patru mari”.

— Dar prin câte am trecut...

— Nu mă considera prea nesimţit. Am înscenat decesul mai ales de dragul tău. Eu eram gata să-mi risc viaţa, dar aveam continuu remuşcări să ţi-o pun pe-a ta în primejdie. Aşa că, după explozie, mi-a venit o idee sclipitoare. Bunul Ridgeway m-a ajutat s-o pun în practică. Eu eram mort, tu te întorceai în America de Sud. Dar, mon ami, tocmai asta nu vroiai să faci. În cele din urmă, am aranjat o scrisoare ca fiind de la nişte avocaţi şi o alta ca din partea mea. Dar, nu mai contează, bine că eşti aici! Iată-ne ascunşi... Perdu... Până vine momentul marii lovituri... Răsturnarea finală a „Celor patru mari”.

Capitolul XVII.

„Distrugătorul” mai învinge o data

Din calma noastră ascunzătoare din Ardeni observam tot ceea ce se petrece în lume. Primeam o mulţime de ziare şi, în fiecare dimineaţă, lui Poirot îi sosea un plic bine garnisit, conţinând probabil un raport. Cu toate că păstra tăcere asupra acestuia, puteam să spun totdeauna, numai uitându-mă la mina lui, dacă ştirile erau satisfăcătoare sau nu. Nu se îndoise nici o clipă că planul va fi încununat de succes.

— Să-ţi spun drept, Hastings, remarcă el într-o zi, trăiam cu spaima că am să te găsesc odată mort la uşa mea. Şi asta mă făcea să mă simt nervos – ca o pisică gata să sară. Dar acum sunt satisfăcut. Chiar dacă vor descoperi că Hastings, care a debarcat în America de Sud este un impostor (şi nu cred că o vor descoperi, puţin probabil să trimită acolo un agent care te cunoaşte personal), vor crede că încerci să-i păcăleşti într-o manieră de-a ta deşteaptă şi nu vor acorda atenţie serioasă preocupărilor tale. De singurul lucru vital – presupusa mea moarte – sunt pe deplin convinşi. Vor continua să-şi desăvârşească planurile.

— Şi apoi? Am întrebat curios.

— Apoi, mon ami, marea înviere a lui Hercule Poirot! În al unsprezecelea ceas, îmi fac reapariţia, toţi rămân consternaţi şi eu obţin victoria supremă, în maniera mea unică!

Mi-am dat seama că orgoliul lui Poirot era dintre cele mai puternice, capabil să înfrunte orice atac. I-am reamintit totuşi că, o dată sau de două ori, adversarii noştri ne învinseseră. Dar trebuia să prevăd că era imposibil să-i diminuez lui Hercule Poirot entuziasmul faţă de propriile sale metode.

— Vezi, Hastings, seamănă cu micul şiretlic de la cărţi. Îl cunoşti, fără îndoială! Iei patru valeţi, îi împărţi, unul deasupra pachetului, altul dedesubt, ş.a.m.d. – tai, amesteci cărţile şi iar ajung împreună. Acesta e scopul meu. Până acum m-am luptat când cu unul, când cu celălalt dintre „Cei patru mari”. Dar să-i strângem laolaltă, ca pe cei patru

valeţi din pachetul cu cărţi, şi atunci, dintr-o singură lovitură, îi distrug pe toţi!

— Şi cum ai de gând să-i aduni pe toţi?

— Voi aştepta momentul suprem în care se vor grupa în vederea unei acţiuni comune. Până atunci voi continua s-o fac pe mortul.

— Cât timp trebuie aşteptat?

— Veşnic grăbit, Hastings! Dar linişteşte-te; nu va dura mult. Singurul om din lume de care le era frică este mort. Le acord două-trei luni, cel mult.

Prin asociaţie mă gândii la moartea lui Ingles şi-i povestii lui Poirot istoria chinezului de la spitalul St. Giles.

Povestirea mea păru să-l intereseze.

— Servitorul lui Ingles? Şi spui că a pronunţat câteva cuvinte în italiană? Este curios!

— De aceea am bănuit că ar fi o cursă.

— Ai raţionat greşit, Hastings. Foloseşte-ţi micile celule cenuşii! Dacă duşmanii tăi ar fi vrut să te păcălească, ar fi avut grijă că acel chinez să vorbească în engleza stâlcită din Extremul Orient. Nu, mesajul a fost adevărat. Ce a rostit?

— La început a pronunţat ceva ca: „Handel's Largo”, apoi, „Carrozza”.

— Altceva?

— La sfârşit, am crezut că am auzit „Cara” şi un nume de femeie „Zia”. Dar asta nu cred să aibă vreo legătură cu restul.

— Faci greşeli, Hastings! „Cara Zia” este, dimpotrivă, foarte important!

— Nu văd de e?!

— Dragul meu prieten, tu nu vezi niciodată nimic! Şi în plus, englezii nu cunosc geografia.

— Ce are de-a face geografia cu asta?

— Thomas Cook ar fi mult mai la înălţime.

După obiceiul lui, Poirot se feri să-mi spună mai mult – un obicei al lui foarte enervant. Dar îl simţeam cu totul vioi şi

vesel. Această veselie, ştiam, era un indiciu: copoiul mirosise o pistă nouă.

Zilele se succedară plăcute, cu toate că erau cam monotone. Desigur, biblioteca vilei era foarte bine garnisită, se puteau face excursii delicioase în împrejurimi, dar inactivitatea momentană mă exaspera. Eram uimit de liniştea în care se complăcea Poirot. Nimic nu tulbură cursul calmei noastre existenţe până la sfârşitul lunii iunie, termenul – limită pe care-l acordase Poirot.

Într-o dimineaţă, devreme, o maşină se opri în faţa vilei. Evenimentul era de o asemenea raritate în viaţa noastră liniştită că mă grăbii să cobor pentru a-mi satisface curiozitatea. Îl găsii pe Poirot discutând cu un tânăr, cu un aspect foarte simpatic, cam de vârsta mea.

— Hastings, ţi-l prezint pe căpitanul Harvey, unul din membrii cu cea mai bună reputaţie de la Intelligence Service.

— A, nu, râse tânărul.

— Cu reputaţie pentru cei ce-l cunosc. Prietenii îl consideră amabil, dar bun numai la foxtrot. Aţi spus că a sosit momentul?

— Suntem convinşi. Izolarea politică a Chinei este un fapt petrecut ieri. Nimeni nu ştie ce se întâmplă acolo. Nu se primeşte nici un fel de ştire, nici măcar prin radio.

— Li Chang Yen şi-a dat la iveală existenţa. Şi unde sunt ceilalţi?

— Abe Ryland a sosit în Anglia acum o săptămână şi ieri a plecat pe continent.

— Şi doamna Olivier?

— A părăsit Parisul noaptea trecută.

— Pentru Italia?

— Da, pentru Italia. Şi unul şi celălalt se duc, probabil, la locul pe care ni l-aţi indicat… Dar cum l-aţi aflat?

— Meritul nu-mi revine mie! Este opera prietenului meu Hastings. El este modest şi-şi ascunde talentul.

Harvey se întoarse spre mine cu admiraţie, ceea ce-mi pricinui o oarecare jenă.

— A venit momentul, zise Poirot, palid şi sobru. Au fost date toate dispoziţiile necesare?

— Toate instrucţiunile dumneavoastră au fost urmate întocmai. Guvernele Italiei, Franţei şi Angliei susţin şi colaborează frăţeşte. Este vorba să apere civilizaţia.

— Este vorba, de fapt, de o nouă Antantă, observă Poirot sec. Mă bucur că Desjardeaux s-a convins. Eh bien, atunci pornim… Mai bine-zis, eu pornesc. Hastings, rămâi aici, te rog! Pe cinstea mea, prietene, vorbesc serios.

L-am crezut, dar nu aveam de gând să mă las dat la o parte în felul acesta. Discuţia noastră a fost scurtă, dar categorică.

În trenul care ne ducea la Paris îmi mărturisi că, în fond, era fericit că mă avea lângă el.

— Va trebui să joci un rol important, Hastings. Era datoria mea să te previn, dar dacă nu mă vei asculta reuşita operaţiunilor noastre va fi serios compromisă.

— Este vreun pericol?

— Dragul meu, totdeauna este un pericol când este vorba de „Cei patru mari”.

Ajunşi la Paris, ne lăsarăm conduşi la Gare de l'Est. Numai în acel moment Poirot îmi spuse că plecăm la Bolzano şi apoi în Tirolul italian.

Profitând de absenţa lui Harvey, care părăsise compartimentul pentru câteva minute, îl întrebai pe Poirot de ce îmi atribuise descoperirea locului de întâlnire.

— Pentru că aşa şi este, dragul meu! De unde o fi ştiut Ingles? Dar faptul este că a aflat şi că ne-a înştiinţat prin servitorul său. Locul unde ne ducem se numeşte Karersee, al cărui nou nume italian este „Lago di Carezza”. Acum înţelegi ce însemnau „Cara Zia”, „Carozza” şi „Largo”? Cât despre cuvântul Handel sau „mână” este fructul imaginaţiei tale, afară doar dacă chinezul nu o fi vrut să se refere la „mâna celor patru mari”.

— N-am auzit, niciodată vorbindu-se de Karersee!

— Ţi-am mai spus că voi, englezii, nu cunoaşteţi geografie. Află că este vorba de o staţiune minunată, bine cunoscută, de altfel, situată la o înălţime de 1200 metri, în Dolomiţi.

— Acolo este cartierul lor general. Alarma a fost dată şi singura lor dorinţă este să dispară din lume. Din fundul cetăţuiei lor, ascunsă în munţi, vor continua să dea ordine. M-am informat. Este vorba de o carieră de piatră, actualmente în exploatare. Afacerea este, în aparenţă, a unei societăţi italiene. Dar, în realitate, aparţine lui Abe Ryland. Pariez că acolo, în inima muntelui, este o citadelă subterană! Din această vizuină, şefii organizaţiei pot adresa instrucţiunile lor prin radio! Subordonaţii lor, care se cifrează la mii în fiecare ţară, se însărcinează să le execute. Dar dictatorii lumii vor ieşi la iveală. Şi aceasta datorită lui Hercule Poirot!

— Chiar crezi serios în toate astea? Dar armatele şi mecanismul general al civilizaţiei?

— Dar ce zici de Rusia, Hastings? Va fi o Rusie la o scară infinit mai mare… Şi cu această ameninţare suplimentară… pe care experienţele doamnei Olivier au dezvoltat-o mai mult decât a făcut cunoscut… Cred că, într-o anumită măsură, ea a reuşit să folosească energia atomică în scopurile sale. Experienţele ei cu nitrogenul din aer sunt cu totul remarcabile; a experimentat şi o concentrare a energiei undelor radio, aşa încât o undă de mare intensitate poate fi îndreptată spre un anume loc. Nimeni nu ştie cât de departe a ajuns, dar e cert că nu toate progresele sale au fost publicate. Femeia aceea e un geniu – soţii Curie nici nu se pot compara cu ea. Adaugă geniului ei averea aproape nelimitată a lui Ryland şi, împreună cu creierul lui Li Chang Yen – cel mai diabolic de pe pământ, capabil să conducă, să organizeze şi să ucidă – ei bine, omenirea, cum s-ar zice nu stă pe roze.

Cuvintele sale mă puseră pe gânduri. Deşi, uneori, Poirot se lansa într-un limbaj extravagant, nu era, de felul lui, un

alarmist. Pentru prima dată, mi-am dat seama în ce luptă disperată ne angajaserăm.

Întoarcerea lui Harvey în compartiment puse capăt discuţiei noastre.

Ajunserăm la Bolzano pe la prânz şi luarăm o maşină să urcăm la Karersee. Cu toată căldura, Poirot rămase îmbrobodit până la ochi.

Era vorba de o precauţiune sau îi era teamă să nu capete vreun guturai? Drumul cu maşina dura două ore. Peisajul era într-adevăr admirabil. După ce traversarăm o vale fertilă, care se întindea pe mai mulţi kilometri, urcarăm spre masivii stâncoşi. La fiecare cotitură, ni se oferea o nouă perspectivă.

Drumul urca printre stânci abrupte, într-un veritabil labirint de pini. În sfârşit, automobilul se opri în faţa unui hotel mare, admirabil situat.

Ni se rezervaseră camere care dădeau spre munte. Vederea vârfurilor stâncoase şi a coastelor acoperite de pini era feerică.

— Aici? Întrebă Poirot cu vocea joasă.

— Da, răspunse Harvey. Este un loc numit „Labirintul stâncilor”; nimic altceva decât stânci enorme de forme fantastice. Cariera este la dreapta, dar credem că intrarea trebuie să se găsească chiar în acest labirint.

Poirot îmi făcu un semn.

— Haide, prietene, să coborâm pe terasă, să profităm de soare.

— Crezi că procedăm cuminte?

În loc de răspuns, ridică din umeri.

Lumina era atât de intensă, încât ochii mei abia o suportau. Luarăm o cafea şi, apoi, urcarăm să desfacem valizele. Poirot părea cufundat într-un vis. În vreo două rânduri îl văzui clătinând din cap şi suspinând.

Când coborâserăm din tren la Bolzano, remarcasem un pasager care fusese aşteptat de o maşină. Ceea ce îmi atrăsese atenţia la el era faptul că arăta tot atât de înfofolit

ca şi Poirot, dacă nu mai mult! În afară de un pardesiu larg şi un fular voluminos, purta nişte imenşi ochelari albaştri. Eram convins că mă aflam în prezenţa unui emisar al „Celor patru mari”. Poirot, căruia îi povestii, nu păru deloc impresionat. Puţin mai târziu îl anunţai că voiajorul în chestiune se plimba în faţa hotelului. Îl văzusem de la fereastră şi atunci a admis că ar putea fi ceva la mijloc.

Cu toate mustrările mele violente, Poirot ţinu să coboare în restaurant, unde ni se dădu o masă lângă fereastră. Chiar în momentul când luarăm loc, o exclamaţie violentă şi un zgomot de farfurii sparte ne atrase atenţia. Un chelner stângaci răsturnase o farfurie cu fasole verde pe umerii unui client instalat la o masă vecină cu a noastră.

Chelnerul şef se repezi spre client şi începu să se scuze.

Îndată ce chelnerul vinovat ne servi supa, Poirot i se adresă:

— Nefericită întâmplare, dar n-a fost vina dumitale.

— Monsieur a văzut? Nu, aşa e, nu am fost de vină. Domnul acela sărise ca ars de pe scaun… Parcă îl apucase ceva. N-am putut evita catastrofa.

Prin ochii lui Poirot trecu o licărire verzuie pe care o cunoşteam prea bine. După ce se îndepărtă chelnerul, se aplecă spre mine şi-mi spuse:

— Ce spui de efectul produs de apariţia mea în carne şi oase?

— Cum… Crezi că…?

Nu avui timp să-mi termin fraza, căci Poirot îmi puse mâna pe genunchi şi spuse încet, dar nu fără emoţie:

— Priveşte, Hastings, mania lui să se joace cu pâinea! Este „Numărul Patru”!

Era exact. Vecinul nostru plimba, maşinal, pe faţa de masă, o bucată de miez de pâine.

Îl observai atent. Obrazul lui avea un aspect nesănătos. Pungi mari îi atârnau sub ochi şi riduri adânci porneau de la nas, făcându-l mai dezagreabil. Putea să aibă între 35 şi 45 de ani şi nu semăna cu niciunul din personajele ale căror

roluri le jucase. Dacă Poirot nu m-ar fi făcut să-i remarc mania, aş fi jurat că nu l-am întâlnit niciodată.

— Te-a recunoscut, murmurai eu. N-ar fi trebuit să cobori.

— Dragul meu Hastings, tocmai în scopul acesta am făcut pe mortul, timp de trei luni!

— Ca să pui mâna pe „Numărul Patru”?

— Da, ca să-l surprind într-un moment în care trebuia să acţioneze imediat sau deloc. Pentru moment, beneficiam de un mare avantaj: ignoră complet că este reperat. Se crede în siguranţă în noul lui rol. Cum o binecuvântez pe Flossie Monro că ne-a dezvăluit mania lui!

— Ce se va întâmpla acum? Am întrebat

— Ce să se întâmple? Îl recunoaşte pe singurul om de care se teme, înviat din morţi, tocmai când planurile „Celor patru mari” atârnă greu în balanţă. Madame Olivier şi Abe Ryland au luat azi prânzul aici şi se crede că au plecat la Cortina.

Cunoaştem doar că s-au retras în ascunzătoarea lor. Cât de multe ştim? Asta se întreabă acum „Numărul Patru”. Nu îndrăzneşte să rişte. Trebuie să fiu suprimat cu orice preţ. Eh bien, să încerce să-l suprime pe Hercule Poirot! Îl aştept!

În momentul în care Poirot termina de vorbit, vecinul de la masa alăturată se ridică şi ieşi.

— A plecat să-şi ia micile lui instrucţiuni, spuse Poirot liniştit. Luăm cafeaua pe terasă? Ar fi mai plăcut. Mă urc în cameră să iau un pardesiu.

Ieşii pe terasă puţin tulburat. Aparenta siguranţă a lui Poirot nu mă satisfăcea. Decisei să rămân în alertă.

Poirot reveni după cinci minute, înfofolit până la urechi. Se instală lângă mine şi începu să-şi bea cafeaua, mulţumit.

— Numai în Anglia cafeaua e aşa groaznică, remarcă el. Pe continent se ştie ce importantă e pentru digestie să fie bine făcută.

Brusc îşi făcu apariţia pe terasă şi omul nostru, care, fără vreo ezitare, se îndreptă spre noi.

— Îmi permiteţi să mă aşez la masa dumneavoastră? Întrebă el.

— Desigur! Îi răspunse Poirot.

Cu toată lumea care ne înconjura, mă simţeam prost, presimţind un pericol iminent.

„Numărul Patru”, cu tonul cel mai natural din lume, ne vorbea de excursii şi plimbări. Era imposibil să-l consideri altceva decât un simplu turist, bun cunoscător al împrejurimilor.

Îşi scoase o pipă din buzunar şi o aprinse. Poirot, la rândul lui, îşi scoase tabachera cu ţigări. În momentul când îşi duse o ţigară la gură, străinul se aplecă spre el cu un chibrit.

— Permiteţi-mi să vă servesc un foc!

Abia pronunţă aceste vorbe că, fără nici cel mai mic avertisment, toate luminile se stinseră. Auzii un şuierat uşor un clinchet de sticlă şi un miros teribil mă sufocă…

Capitolul XVIII.
Labirintul stâncilor

Nu-mi pierdui cunoştinţa decât pentru unul sau două minute. Când îmi revenii, simţii că doi oameni mă duceau fiecare de câte un braţ. În gura, aveam un căluş. Domnea un întuneric complet, înţelesei că traversam hotelul. Din toate părţile, în limbile cele mai diverse, auzeam punându-se întrebări: pană de electricitate? Accident? Răpitorii mei mă făcură să cobor câteva trepte şi ne continuarăm drumul printr-un gang subteran. Apoi trecurăm printr-o uşă şi ne trezirăm afară. Puţin după aceia, ajunserăm la pădurea de pini.

Observai un alt individ, care era târât ca şi mine, şi dedusei că şi Poirot era victima acestei lovituri îndrăzneţe.

Graţie curajului său, „Numărul Patru” triumfase. Trebuie să fi utilizat un anestezic fulgerător, probabil din clorură de etil, spărgând o fiolă sub nasul nostru. Apoi, în întuneric, complicii lui instalaţi la o masă vecină, ne vârâseră căluşe în gură şi ne scoaseră în grabă din hotel pentru a nu fi urmăriţi.

Îmi este imposibil să descriu drumul nostru de-o oră. Urcarăm, urcarăm, urcarăm până ce, pe o coastă a muntelui, în faţa noastră, pe culme se ridică o masă ameninţătoare şi fantastică.

Acesta trebuie să fie „Labirintul stâncilor”, despre care ne vorbise Harvey. După asta ne purtară pe nişte cărărui şerpuitoare diabolice.

Ne oprirăm în faţa unui bloc enorm, care bara drumul. Unul dintre ei se aplecă să împingă ceva. Fără cel mai mic zgomot, masa stâncoasă se învârti în jurul ei şi descoperi un tunel mic, care se înfunda în munte.

Furăm împinşi înăuntru şi urmarăm un tunel strâmt, care se lărgea pe măsură ce înaintam. Ajunserăm într-o cameră mare, luminată cu electricitate. Ni se scoaseră căluşele. „Numărul Patru”, care ne privea cu un aer batjocoritor, ordonă oamenilor lui să ne percheziţioneze. Buzunarele noastre au fost golite de tot conţinutul lor, luându-se şi micul revolver al lui Poirot.

M-a îngrozit gândul că nu ne mai rămânea nici un mijloc de apărare. Răpitorii noştri erau mult mai numeroşi decât noi. Trebuia abandonată orice speranţă. Sosise sfârşitul.

— Fiţi bine veniţi în cartierul general al „Celor patru mari”, domnule Hercule Poirot, zise „Numărul Patru” cu un ton batjocoritor. Ce plăcere neaşteptată de a vă revedea! Dar fie vorba între noi: merita osteneala să înviezi ca să ajungi aici?

Poirot nu-l învrednici cu nici un răspuns. Cât despre mine nu îndrăzneam să ridic ochii la el.

— Binevoiţi să intraţi, continuă „Numărul Patru”. Venirea dumneavoastră îi va surprinde pe colegii mei!

Printr-o deschizătură mică, făcută în perete, trecurăm în odaia vecină la extremitatea căreia se găseau patru scaune şi o masă. Unul dintre scaune, neocupat, era acoperit cu o capă de mandarin. Pe al doilea, fumând din trabuc, trona Abe Ryland. Pe al treilea, doamna Olivier, rezemată de

spetează, cu ochi strălucitori şi faţa ei de călugăriţă. „Numărul Patru” îl luă în stăpânire pe al patrulea.

Apăream în faţa „Celor patru mari”.

Cu toate că Li Chang Yen era absent, cu toate că scaunul lui era neocupat, cu toate că se găsea departe, în China, personalitatea lui puternică domina această nefastă organizaţie.

Observându-ne, doamna Olivier nu putu să-şi reprime un ţipăt de surprindere. Ryland, mai stăpân pe sine, se mulţumi să-şi mute trabucul dintr-un colţ într-altul al gurii şi să ridice sprâncenele lui cenuşii.

— Ce plăcere să vă revedem, domnule Poirot, zise Ryland încet. Şi noi care vă credeam înmormântat! Acum însă, nu mai contează. Comedia s-a terminat! Vocea lui nu promitea nimic bun. Doamna Olivier nu spuse nimic, dar ochii şi surâsul ei erau suficient de elocvenţi.

— Madame et messieurs, vă spun bună-seara! Zise Poirot liniştit.

Ceva neaşteptat, straniu, mă surprinse în vocea prietenului meu şi nu mă putui împiedica să nu privesc spre el. Părea perfect de calm şi totuşi, în atitudinea lui, era schimbat un nu ştiu ce.

Se auzi un foşnet de draperii în spatele nostru şi-şi făcu intrarea contesa Vera Rossakoff.

— Ah! Exclamă „Numărul Patru”, iată-l pe preţiosul şi fidelul nostru locotenent. Unul din vechii dumneavoastră prieteni este aici, scumpă doamnă!

— Dar este omuleţul! Are nouă vieţi ca o pisică! Sărmane omuleţ, ce ţi-a venit să te amesteci în chestiunea asta?!

Prietenul meu o salută şi-i răspunse foarte calm:

— Madame, eu, ca şi măreţul Napoleon, sunt de partea marilor batalioane.

La sunetul vocii lui, contesa îi aruncă o privire neîncrezătoare şi presentimentul meu deveni, imediat, o certitudine.

Omul de lângă mine nu era Hercule Poirot!

Îi semăna într-un chip extraordinar. Acelaşi cap, în formă de ou, aceeaşi atitudine afectată. Numai vocea, expresia, nu erau aceleaşi; ochii nu erau verzi ci negri, cât despre mustaţă, faimoasa mustaţă…

Contesa mă smulse din reflecţiile mele. Înaintă şi spuse emoţionată:

— V-aţi lăsat înşelaţi o dată în plus! Acest om nu este Hercule Poirot!

„Numărul Patru” exclamă neîncrezător, dar contesa, înaintând spre Poirot, îi apucă mustaţa şi i-o smulse. De astă dată adevărul era clar. Buza superioară a acestui om era deformată de o cicatrice care-i modifica expresia obrazului.

— Dacă nu este Hercule Poirot, atunci cine poate fi? Murmură „Numărul Patru”.

— Eu ştiu! Exclamai şi mă oprii îngrozit, temându-mă să nu fi compromis totul.

Falsul Poirot se întoarse spre mine şi-mi zise cu un ton încurajator:

— Vorbiţi dacă vreţi. Asta nu va mai schimba nimic! Trucul a reuşit!

— Este Achille Poirot, spusei încet, fratele geamăn al lui Hercule Poirot.

— Imposibil, zise Ryland cu un aer tranşant, care nu-i ascundea totuşi îndoiala.

— Planul fratelui meu s-a dovedit minunat, spuse Achille, fără să se tulbure.

„Numărul Patru” se apropie, ameninţând:

— Eşti sigur? Nu uita că, în curând, veţi fi morţi!

— Oh! Mă aştept la asta! Răspunse Achille grav. Dar ignoraţi că un om se poate sacrifica pentru cauza lui? Au murit oameni în război! Voi salva lumea de dictatura voastră, fie chiar cu preţul vieţii mele!

Deşi mi-aş fi dat bucuros viaţa, m-am gândit că ar fi trebuit să fiu şi eu consultat în problema aceasta. Apoi mi-am amintit că Poirot îmi ceruse să nu vin şi m-am liniştit.

— În ce măsură va ajuta lumea sacrificiul vieţii dumitale? Întrebă Ryland, sarcastic.

— Văd că nu sesizaţi planul lui Hercule în toată amploarea lui. Permiteţi-mi să vă spun că vizuina voastră este cunoscuă de mai multe luni şi că toţi turiştii şi toţi membrii personalului hotelului sunt agenţi ai serviciilor secrete. S-a stabilit un cordon de supraveghere în jurul muntelui şi chiar dacă aveţi mai multe ieşiri secrete veţi fi, cu siguranţă, prinşi. Poirot personal dirijează operaţiunile. Astă-seară, înainte de a coborî pe terasă, în locul fratelui meu, mi-am uns bine patofii cu un preparat pe bază de anason, ca să permit câinilor să-mi ia urmele. Vor descoperi, precis, stânca situată la intrarea în labirint. Acum, faceţi cu noi ce vreţi! Plasa nu este mai puţin strânsă în jurul vostru. Puteţi abandona orice speranţă de fugă!

Doamna Olivier râse scurt.

— Faceţi o greşeală, spuse ea, dispunem de un alt mijloc de scăpare: acela pe care l-a întrebuinţat şi Samson!

Cu aceeaşi lovitură ne vom zdrobi şi duşmanii. Ce părere aveţi, domnilor?

Ryland, care-l fixa pe Achille Poirot, întrebă cu o voce răguşită:

— Omule, tot ce-ai spus nu-i o minciună?

Achille ridică din umeri:

— Într-o oră se va lumina şi vă va fi uşor să verificaţi exactitatea vorbelor mele. Acum urma mea trebuie să fi fost găsită, precum şi intrarea în labirint.

Abia îşi termină fraza Achille că se auzi un zgomot neobişnuit şi un om veni fugind, ţipând incoerent. Ryland se ridică dintr-un salt şi ieşi. Doamna Olivier, dându-se înapoi, deschise o uşă pe care n-o observasem şi prin deschizătura căreia văzui un laborator admirabil, utilat, care mi l-a amintit pe cel din Paris. „Numărul Patru” se ridică, la rândul lui, în grabă şi ieşi. Reveni puţin după aceea cu revolverul lui Poirot, pe care-l dădu contesei.

— Nu există vreun pericol să scape, zise el, cu un aer sălbatic, dar este prudent să ai această armă în mână!

Apoi dispăru din nou.

Contesa, timp de o clipă, îl privi atent pe tovarăşul meu. Apoi începu să râdă.

— Eşti, într-adevăr, foarte deştept, domnule Achille Poirot! Zise ea râzând batjocoritor.

— Doamnă, să vorbim de afaceri. Este un noroc că ne-au lăsat singuri! Care vă este preţul?

— Nu înţeleg. Ce preţ?

— Puteţi să ne ajutaţi să fugim. Cunoaşteţi ieşirile secrete. De aceea vă întreb preţul.

Ea izbucni din nou în râs:

— Mai mult decât poţi plăti, omuleţule! Mai bine zis, tot aurul din lume nu m-ar cumpăra!

— Nu m-aţi înţeles. N-am vorbit de bani. Fiecare dintre noi are valoarea lui şi eu pretind a fi destul de inteligent ca în schimbul vieţii şi libertăţii noastre, să vă îndeplinesc o dorinţă.

— Vă socotiţi magician?

— Da, dacă vreţi!

Contesa abandonă tonul ei ironic. Cu o privire plină de nostalgie, murmură:

— Nebun ce sunteţi! Dorinţa mea cea mai scumpă? Puteţi să mă răzbunaţi. Puteţi să-mi redaţi tinereţea, frumuseţea şi setea de viaţă? Puteţi să înviaţi morţii?

Achille Poirot o observă curios.

— Care dintre acestea trei o doriţi mai mult? Alegeţi!

Ea râse batjocoritor.

— Vrei să-mi vinzi elixirul vieţii? Ei bine, să facem un târg! Aveam un copil. Dă-mi-l înapoi şi veţi fi liberi!

— De acord! Accept şi vă veţi revedea fiul. Aveţi cuvântul de onoare… al lui Hercule Poirot însuşi.

Această femeie stranie avu o nouă criză de râs isteric.

— Scumpul meu domn Poirot, mă tem că Te-ai prins în cursă. Eşti foarte gentil că vrei să-mi regăseşti fiul. Dar ştiu

că nu vei reuşi aceasta. Ar fi un târg în care aş fi trasă pe sfoară.

— Doamnă, în faţa lui Dumnezeu, vă jur să vă regăsesc copilul.

— Te-am întrebat, mai întâi, dacă poţi învia morţii?

— Atunci copilul este…

— Da, e mort…

El înaintă un pas şi o apucă de mână.

— Doamnă, mai jur încă o dată că îl voi învia.

Contesa îl privea fascinată.

— Văd că nu mă credeţi. Atunci, permiteţi-mi să vă ofer o dovadă. Căutaţi în portofelul pe care mi l-au luat.

Ea părăsi camera şi reveni puţin după aceea, ţinând portofelul într-o mână şi revolverul într-alta. Impresia mea era că bluff-ul lui Poirot avea puţine şanse de reuşită. Contesa Vera Rossakoff nu putea fi înşelată.

— Deschideţi-l, doamnă, şi căutaţi în stânga… Asta-i… Scoateţi fotografia; priviţi-o!

Ezitând, ea trase afară din portofel o fotografie mică de amator. Abia o observă că scoase un ţipăt şi se precipită spre prietenul meu.

— Unde? Unde? Spune-mi! Unde?

— Îţi aduci aminte de târgul nostru, doamnă!

— Da, da, voi avea încredere în voi, dar grăbiţi-vă, înainte ca ei să revină.

Luându-l de mână, ea îl trase repede şi fără zgomot afară şi eu îi urmai. Ne conduse în tunelul prin care veniserăm, dar în altă direcţie. În multe locuri, subterana se ramifica. Dar, sigură de drum, contesa ne conduse fără să ezite, cu un pas rapid.

— De-am putea ieşi la vreme! Zise ea gâfâind. Trebuie să fim afară înaintea exploziei.

După drumul pe care-l parcurgeam, înţelesei că traversam muntele, ca să ieşim prin partea cealaltă. Plini de sudoare, alergam mereu.

În sfârşit, observai în depărtare lumina zilei. Încă câţiva paşi. Vedeam tufişuri verzi. Le-am dat la o parte şi ne-am croit drum. Întregul munte era scăldat în lumina răsăritului de soare.

Cordonul de supraveghere nu şoma. Abia ieşiserăm din subterană şi trei oameni ne apucară. Dar ne dădură drumul imediat, scoţând un strigăt de surpriză.

— Repede, spuse tovarăşul meu, repede! Să fugim! Nu avem nici un minut de pierdut…

Nu-şi termină fraza. Pământul tremură sub picioarele noastre, ne simţirăm proiectaţi în aer şi o detunătură extraordinară zgudui tot muntele care părea să se dizolve.

Îmi recăpătai cunoştinţa. Mă aflam într-un pat ciudat, într-o cameră stranie. Cineva stătea la fereastră. Se întoarse şi se aşeză lângă mine.

Era Achille Poirot… Sau Hercule?

Bine cunoscuta voce ironică îmi risipi îndoielile.

— Sunt eu, prietene Hastings! Sunt eu! Fratele meu Achille a plecat din nou… În ţara mitului, căci n-a existat decât în imaginaţia mea. Nu numai „Numărul Patru” ştie să joace un rol. Puţină beladonă în ochi, sacrificarea mustăţii mele şi o cicatrice adevărată, care m-a făcut să sufăr acum două luni – căci nu mă puteam gândi să ofer o imitaţie ochiului de vultur al „Numărului Patru”. Adaugă la asta propria ta certitudine, căci erai convins că Achille Poirot exista, şi treaba era gata! Mi-ai fost de mare ajutor. Reuşita noastră ţi se datorează cel puţin pe jumătate! Toată dificultatea consta în a-i face să creadă că Hercule Poirot era afară, ocupat să dirijeze operaţiunile. Era, de altfel, singura minciună! Restul a fost exact: întrebuinţarea anasonului, cordonul de supraveghere, etc., etc…

— De ce n-ai trimis o dublură în locul tău?

— Doar n-ai fi vrut să te trimit la moarte fără să te urmez chiar eu! Frumoasă părere ai despre mine! De altfel, am simţit, totdeauna, că mă puteam folosi de contesă ca s-o scot la capăt.

— Cum ai putut s-o convingi? Cam debilă povestea aia cu copilul mort.

— Contesa este mai perspicace decât tine, dragul meu Hastings. Pentru început, ea s-a lăsat înşelată de deghizarea mea, dar n-a întârziat s-o descopere. În momentul în care mi-a spus: „Sunteţi într-adevăr foarte deştept domnule Achille Poirot” am înţeles că venise momentul să-mi joc atuul.

— Dar unde voiai să ajungi cu povestea aceea a copilului înviat din morţi?

— Exact… Dar ştii… L-am avut tot timpul.

— Poftim?

— Bineînţeles! Îmi cunoşti mottoul: fii pregătit! De îndată ce am aflat că doamna contesă Rossakoff era amestecată în afacerea „Celor patru mari”, m-am informat asupra antecedentelor ei. Am aflat că a avut un copil care-i fusese răpit. Ea îl credea mort. Dar nu era aşa. Am reuşit să regăsesc urma acestui copil, care mi-a fost remis contra unei recompense bune. Bietul copil era aproape mort de foame. Lam încredinţat unor oameni de treabă. Nu mi-a mai rămas decât să-l fotografiez în noua lui familie şi mica mea lovitură de teatru era gata!

— Eşti extraordinar, Poirot! Formidabil!

— Mărturisesc că m-am bucurat. O admiram pe contesa Rossakoff. Mi-ar fi părut rău s-o văd pierind în explozie.

— Abia îndrăznesc să te întreb care a fost soarta „Celor patru mari”?

— Toate cadavrele au fost regăsite. Acela al „Numărului Patru” era de nerecunoscut. Capul îi fusese făcut praf. Aş fi preferat… Să-l pot recunoaşte… Să fiu sigur… Dar cu atât mai rău! Priveşte aici, adăugă Poirot.

Îmi întinse un ziar în care era subliniat un paragraf. Se anunţa sinuciderea lui Li Chang Yen a cărui lovitură de stat eşuase lamentabil.

— Era principalul meu adversar, zise grav Poirot. Deşi nu ne-am întâlnit niciodată, era una dintre inteligenţele cele

mai rare. Când a aflat de dezastrul de aici, a ales calea cea mai uşoară. Regret că n-am putut să-i văd faţa „Numărului Patru”, căci dacă vreodată… Dar nu! Am prea multă imaginaţie! Este, sigur, mort! Noi doi, Mon ami, Hastings, am înfruntat şi am învins pe „Cei patru mari”; acum te vei întoarce la încântătoarea ta soţie! Cât despre mine… Vreau să mă retrag definitiv. Marele caz al vieţii mele s-a terminat. Pe lângă el, oricare altul mi s-ar părea fad. Mă voi duce să… Cultiv dovlecei! Poate chiar mă însor şi mă aşez la casa mea!

Şi Poirot râse din toată inima, dar şi oarecum încurcat. Am remarcat adesea slăbiciunea pe care o au oamenii de statură joasă pentru femeile înalte, impunătoare.

— Să mă însor şi să mă aşez la casa mea, repetă el. Cine ştie?

SFÂRŞIT